

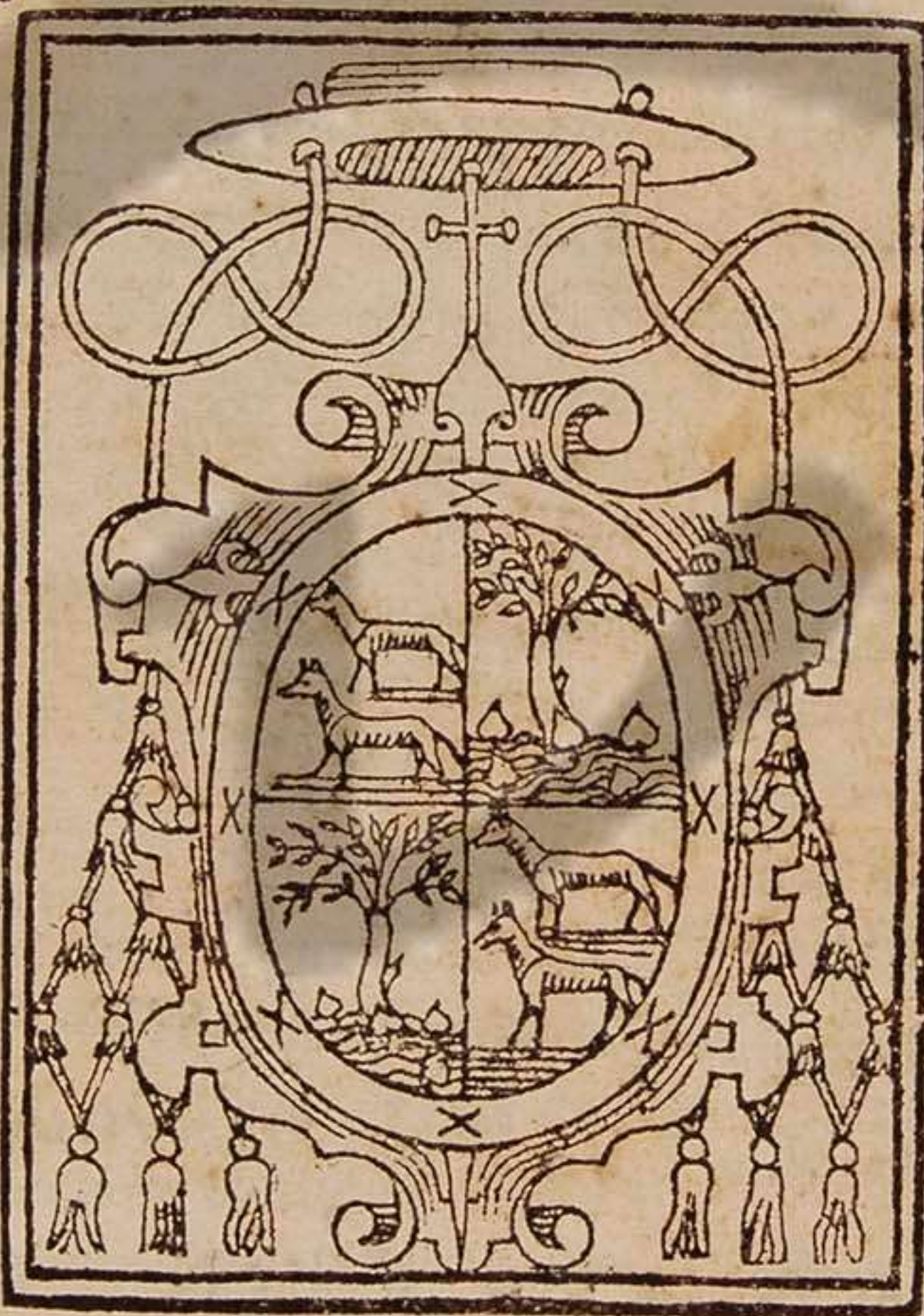
+
D. Nicolay Ant.
f. 2. p. 107.

A ij

12

Concilium pro- VINCIALE VA- LENTINVM,

*Celebratū anno Domini M.D.LXV.
Alia que hoc volum. continet versapag. indice*

lib. fr.

fran. andr.

16

32

VALENTIAE.

Ex officina Ioannis Mey.

1566.

Prostant e regione porte Apostolorum templi maximo

Esta reproduccion ha sido obtenida exclusivamente con fines de investigacion y de estudio.

Esta reproduccio ha sigut obtinguda exclusivament amb fins d'investigacio i estudi.

Synodus Diocesana Valen-
 tis celebrata, Preside Ma-
 tino Ayala Arch. Vāno.

Ordinationes pro Choro Ec-
 clesiarum Diocesis Valen.
 editæ à R. mo F. Thoma de
 Vilanova Arch. Valen.
 in Diocesana Synodo
 Valenti. Anno Domini M.
 D. XLVIII. Die xiiij Junij.

Tabla de los Derechos Fune-
 rales ordenada por el
 Sr. D. Matin Ayala

Instructions dels novament
 Convertits del Regne de
 Valencia per lo mateix
 Arcebisbe, y otros.

Manuel pena el Curia y

Martinus Aya-
 LA ARCHIEPISCO-
 PVS VALENTINVS, OMNIBVS
huius prouinciæ Christi fidelibus
Salutem in Domino.

ONCILIVM prouin-
 ciale, quod ex sanctorum
 Patrum, & sacrosanctæ
 atq; œcumenicæ Synodi
 Tridētinae decreto in ec-
 clesia nostra celebrandū
 indixeramus, Domino ui-
 res largiente, ad optatū
 iam finem perduximus.
 In quo illud à nobis in

primis curatum est, ut eos potissimū huius prouinciæ
 abusus corrigeremus, qui maiora incommoda subdi-
 tis nostris attulissent, & iam amplius dissimulari citra
 magnam diuini cultus & bonorum morum iacturam
 minimè potuissent. Aliorum uerò abusuū repurga-
 tionem, qui uel leuiore essent, uel huius nostræ diœcesis
 proprij, partim in sequentem Synodum Diœcesanam à
 nobis proximè habendā, partim in alia tempora cōmo-
 diora reiecimus: ne si omnes sentes, & spinas, quæ fuerāt

A iiij ende

EPISTOLA.

enatæ, uno impetu eradicare niteremur, utilem etiam
 frugem cum zizanijs conuelleremus. Vix enim profe-
 ctò possumus sine acerbo animi dolore commemorare,
 quantum damnorum intulerit cum in cæteras Hispaniæ
 ecclesias, tum uerò maximè in hanc nostram Valentinā
 prouinciam neglecta tot seculis Conciliorum celebra-
 tio. Quod certè is facile perspiciet, qui antiquum Hispa-
 niæ statum, hoc est, ueterem Conciliorum maiestatem,
 & gentis illius nostræ ad pietatem, & honestos mores
 studium ardentissimum, cum præsentis seculi inertia, &
 moribus propemodum deploratis uoluerit comparare.
 Celebratum quidem olim apud Valentiam fuit ante an-
 nos mille, regnante in Hispania Theodorico, sex Episco-
 porum Concilium: quod etsi paucorum admodum fue-
 rit canonũ, quia nõdum fortassè in ecclesijs morbi adeò
 excreuerant, ea tamen fuit autoritate, ut Concilium
 septimum Toletanum illius decretum pro lege recepe-
 rit. Veruntamen, quod summè dolendum est, ab eo tem-
 pore usque ad Machometanorum incursionem, & post
 recuperatam deinde ex illis à Iacobo Aragoniorũ rege
 Valètiā, ad hanc usq; diem, nullum omnino apud nos
 Concilium habitum legimus, præter paucissimas Syno-
 dos Diocesanas, & illas multorum annorum spacijs
 intermissas. Nunc uerò quoniam Dei opt. max. & sa-
 cræ Synodi Tridentinæ beneficio, Conciliorum celebra-
 tionem uidemus restitutam, non possumus non meliora
 omnia nobis deinceps polliceri. In primis autem certò
 speramus, hoc nostrum Valentinum Concilium (siue se-
 cundum, post alterum illud uetustissimum, appellare uo-
 lueris:

EPISTOLA.

lueris: siue primum post factam metropolim ab Innocentio octauo Valentinam ecclesiam) fore & utile principium ad curanda inueterata huius prouinciæ uulnera, & non leue posteris exemplum ad sæpe renouandam huiusmodi morborum medicinam. Nos quidem diligenter studuimus huius prouinciæ mala ex multorum sermonibus explorare: & eorum quoq; hominum, qui uirtute sua, doctrina, & longo rerum usu ad eam rem utiles uidebantur, iudicia de remedio asserendo exquirere. Tandem post auditas de rebus singulis multorum sententias, communibus omnium suffragijs, hæc decreta uisa sunt digna, quæ ad huius prouinciæ utilitatem sancirentur. Ut uerò etiam in nostrorum manus citius ac fidelius peruenirent, nos illa typis excudenda curauimus. Reliquum est, ut uos, quorum causa tam multi labores à nobis suscipiuntur, quorumq; in primis salutem ex officij nostri debito charissimam habemus, par quoq; studium ad has leges cognoscendas, ac sedulo obseruandas asseratis.

A V

Indictio Conci- LII PROVINCIA- LIS VALENTINI.

*Artinus Ayala, Dei
& Apostolicæ Sedis
gratia Archiepisco-
pus Valentinus, Re-
uerēdissimis in Chri-
sto fratribus Episco-
pis cōprouincialibus,*

*atque admodum Reuerendis Abbatibus,
dilectisq; ac Reuerendis Canonicis & Ca-
pitulis, cæterisq; magnificis & venerabili-
bus huius Prouinciæ viris, quacumq; ij di-
gnitate, officio, vel auctoritate fungantur,
quibus ex iure, seu antiqua consuetudine,
aut priuilegio, Concilijs huius Prouinciæ in-
teresse competit, Salutem in Domino.*

Dei virtus & sapientia dominus noster

A iiij Iesus

INDICTIO.

Iesus Christus sponsam suam dilectissimam
 Ecclesiam ad consummationem vsque secu-
 li duraturam, non solum potestate ad se re-
 gendam & conseruandam muniuit, sed do-
 ctrina etiam coelesti interius erudiente, &
 hominum consultationes, ac iudicia dirigen-
 te mirabiliter confirmauit: nimirum pollici-
 tus, vbicunq; duo, vel tres in illius nomine
 essent congregati, in medio illorum se praesto
 affuturum. Qua Christi domini promissione
 Apostoli confidenter innixi, ad eas qua-
 stiones, quae iam tum in ipso nascentis Ec-
 clesiae exordio suboriebantur, dirimendas,
 aliquoties in vnum conuenerunt. Quorum
 exemplum deinceps sequuta Ecclesia, non
 solum oecumenicas Synodos, quoties rerum
 necessitas exegit, & per temporum condi-
 tionem licuit, frequentibus Patrum conuen-
 tibus celebrauit; verum etiam minora in sin-
 gulis Prouincijs Concilia crebrius haberi de-
 bere

INDICTIO:

*bere, lata etiam de ea re lege saluberrima,
 præcepit: ut scilicet in his corrigerentur Pro-
 uinciæ mores, lites componerentur, & ij etiã
 abusus, qui circa diuinũ cultum irrepsissent,
 vtiliter extirparentur. Sed quoniam ea lex
 hominum socordia ingrauescente, & hostis
 antiqui versutia semper iniqua machinan-
 te, non sine magnis Ecclesiæ incommodis in
 desuetudinem iam pridem abierat; sacra &
 œcumenica Tridentina Synodus Conciliorũ
 frequentiam volens restituere, confirmata
 denuo lege, sanctissimè instituit, ut intra an-
 num à fine eiusdem Tridentinæ Synodi, &
 deinceps tertio quoq; anno, Prouincialia Con-
 cilia ab omnibus Metropolitanis celebrẽtur.
 Nos equidem tametsi post reditum ex vr-
 be Tridento, illico ad hanc ecclesiam Valen-
 tinam ex Segobiensi translati, magno animi
 affectu desiderauerimus cum cætera sacræ
 Tridentinæ Synodi decreta executioni man-
 dare,*

INDICTIO.

dare, tum verò ante omnia hoc Prouinciale Concilium in nostra ecclesia quamprimum indicere: quominus tamen id nondum ex animi sententia præstare potuerimus, tum infirma nostra valetudo, tum graua & difficilia negotia effecerunt: quæ quidem & venire me aliquanto serius in hanc urbem coëgerunt, & mox ingressum, tenuerunt aliquot mensibus irretitum. Nunc verò iam tandem his impedimentis, Domino concedente, liberati, ne opportunum hoc tempus ad rem adeò utilem ac necessariam præterire sinamus; decernimus, vt ad diem decimum octauum mēsis Octobris proximè sequentis, quo festum Diui Lucae agitur, id concilium apud nos congregetur: quemadmodum præsentì hac conuocatione, ad prædictum diē hoc ipsum Prouinciale Concilium in nostra ecclesia Metropolitana celebrandum, indicimus & pronuntiamus. Quamobrem Reuerendissimos

Episco-

Episcopos, & ceteros omnes ac singulos, quibus ex iure, consuetudine, vel privilegio in Concilijs huius prouinciæ sententiam dicere competit, aut quibus etiam interesse ad dandum cōsiliū licet, in Domino hortamur, & monemus, ac in virtute etiam sanctæ obediētiæ, & sub pœnis ac cēsuris, quæ & iure, & statutis huius Prouinciæ continentur, ipsis districtè præcipimus, vt ad prædictum diem in urbem Valentiam ad huiusmodi Concilium nobiscum inchoandum, & prosequendum cōueniant. Quòd si qui iusta aliqua causa fuerint præpediti, ad eum diem procuratores suos legitimos cum auctoritate mittāt, qui huic Concilio Prouinciali illorum nomine intersint: vt scilicet post lata suffragia, & audita etiam salutaria multorum consilia, quid ex vtilitate huius Prouinciæ sit, maturius ac certius constituatur. Si qui verò ad hoc nostrum mandatum implendum fuerint negli-

negligentes aut contumaces, sciant se à nobis ijs pœnis compellendos, quæ iuris communis, & sacrorum Conciliorum constitutionibus in eiusmodi cõtumaciam ferri permittuntur. Quin etiam intelligant, & incipiendum à nobis esse, & tandem perficiendum hoc Prouinciale Concilium, rogatis duntaxat eorum sententijs, qui affuerint: cæterorum verò absentiam, vel contumaciã nihil omnino virium statutis illius esse detracturam. Datum Valentia in nostro Palatio Archiepiscopali, anno à natiuitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, decimoquinto Calend. Septembris.

Poste à verò idem Illustrissimus ac Reuerendissimus dominus Archiepiscopus, iustis de causis, & literis etiam de ea re confectis, diem sextum eiusdem mensis Octobris huic Concilio inchoando designauit.

Sessio

SESSIO PRIMA
 CONCILII PROVINCIALIS VALENTINI,
 SVB PIO QVARTO
 Pont. Max.

HABITA IN TEMPLO
 METROPOLITANO VRBIS
 VALENTIAE DIE XI. MENSIS
 Nouemb. M. D. Lxv.

IN nomine sanctæ & indiui
 duæ trinitatis Patris & filij
 & spiritus sancti. Hæc san-
 cta prouincialis Valentina
 Synodus sub beatissimo domino no-
 stro, domino Pio, diuina prouidentia
 Papa quarto, Pontificatus eius anno
 sexto; regnante inuictissimo ac poten-
 tissimo Philippo secūdo, domino no-
 stro, Hispaniarum rege catholico, re-
 gni eius anno decimo, legitimè con-
 gregata, præsidēte in ea Illustrissimo

B ac

ac Reuerendissimo domino Martino Ayala Archiepiscopo Valētino, perpendens totius spiritualis structuræ fundamentum esse fidem, sine qua impossibile sit placere Deo, eamq; his præsertim nostris temporibus velut firmissimum ac tutissimū propugnaculum aduersus omnem hæresim opponi debere; antiquorum patrum vestigijs inhærens, qui in Concilijs initio suarum omnium actionum, ac cōstitutionum hoc fidei scutum, quo omnia aduersariorum tela repellerēt, proponere consueuerunt; sacri etiam Tridentini Concilij normam secuta, Symbolum fidei, quo sancta Romana Ecclesia vtitur, præmittēdum esse duxit: quod toto animo sancta ipsa Synodus confitetur, miratur, & amplectitur. Id autem est quod sequitur.

Credo

Credo in vnum Deum, patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibilium omnium & invisibilium: Et in vnu dominum Iesum Christum, filium Dei unigenitum: Et ex patre natu ante omnia secula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum, de Deo vero: genitum, non factum, consubstantiali patri, per quem omnia facta sunt: Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis: Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est: Et resurrexit tertia die secundum scripturas: Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram patris: Et iterum venturus est cū gloria iudicare vivos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritu sanctum dominum, & vivificantem, qui ex Patre filioque procedit: Qui cum patre & filio

B ij simul

simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnā sanctā catholicam & apostolicam Ecclesiam: Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum: Et expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi seculi. Amen.

Cū autem magno animi affectu sacrorum generalium Conciliorum decreta fideles omnes cōplecti, ac venerari debeant; ipsiusq; Concilij œcumenici Tridentini statuta omnia maxime pia sint, & salutaria, & ad mores reformandos, atq; ad præsentis nostri temporis hæreses cōuincendas valde accommodata, & efficacia; ideo hæc sancta Synodus principiò ea omnia & singula, quæ à sacrosancta Tridentina Synodo definita & statuta sunt, palam & integrè recipit, & seruanda omnino esse decernit. Veram etiam obedientiam

tiam

tiam summo Romano Pontifici spō-
det, profitetur, ac defert: simulq; hæ-
reses omnes à sacris Canonibus, & ge-
neralibus Concilijs, præsertim ab hac
eadem Tridēntina Synodo damnatas,
publicè detestatur, & anathematizat.

TITVLVS PRIMVS
de doctrina & ministris eius.

*Prædicare nullus permittatur, nisi prius ab Ordia-
nario fuerit probatus, & eius facultatem
in scriptis obtinuerit.*

Cap. I.

QVoniã prædicationis munus nõ
quibuscumq; cõmitti debet, sed
ijs solùm, qui ad illud exercendũ pro
tanta eius dignitate idonei meritò exi-
stimari possunt; Illustrissimus ac Re-
uerendissimus dominus Archiepisco-
pus, sacra Synodo approbante, omni-
bus huius prouinciæ tam cathedra-

B iij lium,

liū, quàm collegiatarū ecclesiarū Capitulis & Curatis præcipit, ne aliquē, etiamsi regularis fuerit, in suis ecclesijs prædicare sināt, nisi prius ab Ordinario fuerit probatus, & eius facultatē in scriptis obtinuerit. Capitulum si secus fecerit, quinque librarū, Curatus verò vnius libræ pœna mulctentur.

De regularibus extra monasteria vagantibus, & de ijs, qui ad ordinem Canonorum regularium sunt translati, de quibus prædicatoribus exteris.

Cap. II.

Regulares extra sua monasteria vagantes, etiamsi suorum superiorum facultatem habeant, prædicare, aut Missas celebrare minimè permittantur. Ijs verò, qui negotijs sui Ordinis impliciti, aut ob aliam legitimam causam, quā Ordinarius approbare debeat, extra monasterium aliquamdiu

quamdiu egerint, facultas ab Ordinario poterit concedi.

Vt autem scandala, animarumq; pericula vitentur, Regulares, qui ex suo Ordine ad ordinem Canonicorū regularium translati fuerint, & extra monasterij septa vixerint, neque ad prædicationis munus, neq; ad curam animarum regendam, neq; ad confessiones audiendas, aut ad simplex beneficium admittantur.

Mandat etiam sancta Synodus ne ex alijs prouincijs prædicatores exteri in hanc prouinciam ad prædicationis munus obeundum vocentur, nisi prius Ordinarius de ea re consulatur.

Ne quis libros prohibitos imprimat, vendat, aut penes se retineat: ac ne etiam obscœni libri in scholis legantur.

Cap. III.

B iij Quo-

Quoniam deprauatorum librorū
lectio multa Christianæ Reipu-
blis præsertim nostris temporibus, ma-
la inculit; cū nō simpliciū tantū,
sed quorundam etiam doctorum vi-
rorum animos in varios errores ali-
quando pertraxerit: idcirco sancta Sy-
nodus hisce periculis atq; incommo-
dis occurrere volens, statuit, ne vllus
in posterum in hac prouincia impri-
mat, aut imprimendum curet, ac ne
etiam temerè venales habere præsu-
mat, aut quouis modo sciens penes se
retineat libros prohibitos, qui falsam
doctrinam, fidei videlicet, aut sacris
Ecclesiæ sanctionibus cōtrariam, aut
vllō etiā modo de fide suspectam con-
tineant. Qui contrà fecerit, vltra li-
brorum amissionem, & illorū publi-
cam combustionem, excommunica-
tionis

In Con.
Lateran.
Sessione
10.

tionis sententia innodatus existat.
Quòd si quis his pœnis nō resipiscēs,
in idem crimen iterum relabatur, cō-
tra eum, velut contra suspectum, iux-
ta formā iuris Ordinarius procedat.

Quæ omnia, vt cōmodius præsta-
ri possint, præcipit sancta Synodus, ne
liber vllus, de rebus præsertim sacris
conscriptus, prælo excudendus trada-
tur, aut excudatur, quin prius diligen-
ter per Ordinarium, vel examinato-
res ab eo deligendos, examinatus &
approbatus fuerit, & manu etiā ipsius
Ordinarij, vel ipso absente, eius Vica-
rij generalis subscriptus. De qua ap-
probatione & subscriptione in princi-
pio libri constare debeat. Qui aliter
egerit, prædicta pœna puniatur.

Et quia libri, in quibus de rebus la-
sciuis, vel obscœnis ex professo agi-

B v tur

tur, adolescentium animos facile corrumpere solent; statuit sancta Synodus, vt singulis annis per visitatorem ab Ordinario deputandum scholę publicę visitentur: qui libros, ex quorū lectione mores inficiuntur, prælegi minimè permittat: quales sunt Martialis, & nonnullæ Iuuenalis Satyræ, quædam etiam Ouidij opera, & libri alij similes. Quos qui adolescentibus prælegerit, præter decem aureorum mulctam, in eleemosynam pauperū scholasticorum conuertendam, sententiam etiam excōmunicationis se nouerit incursum. Vult etiā sancta Synodus, scholas, in quibus pueri legere docentur, similiter visitari.

In quibus huius prouincię ecclesijs sacrę scripturę lectio haberi debeat.

Cap. IIII

Quoni-

Quoniam tam in metropolitanis & cathedralibus Ecclesijs, quàm etiam in collegiatis, & in monasterijs monachorum, vbi commodè fieri potest, ac in conuentibus etiam aliorum regularium, in quibus studia commodè vigere possunt, iuxta Tridēntini Cōcilij statutum, lectio sacræ scripturæ haberi debet; qua in re, si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc vt Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs debent compellere: ideo statuit sancta Synodus, vt intra quatuor menses à die publicationis huius decreti computandos, in ecclesijs collegiatis Setabitana, & Gandiensi, ac in monasterio sanctæ Mariæ Vallis dignæ Cisterciensium, itidem in monasterio Portæ cœli, & apud Carthusiam Maioricarū, simi-

similiterq; in monasterijs sancti Hieronymi de Cotalba, sanctæ Mariæ de la Murta, & sancti Michaëlis Regū, lector deligatur idoneus, qui sacram apud eos scripturam interpretetur: ne celestis ille doctrinæ thesaurus iaceat apud eos neglectus, ac ne etiam cogatur loci Ordinarius, vt sacro Tridentino Concilio pareat, si minus hoc fecerint, eorū expensis ipsum lectorem deligere, qui hoc munus apud eos exequatur.

Qua ratione rudis populus fit à Curatis docendus.

Cap. V.

CVm ijs, qui curam animarum sustinent, ex munere incumbat, populum, quæ mala ab eò vitanda sint, & quæ bona faciēda docere, ne inscius, & velut cæcutiens, qua via incedendum sit, ignoret: ideo sancta Synodus
 omni-

omnibus huius Prouinciæ parochis,
& alijs, quibus animarum cura incū-
bit, ecclesias quomodocumq; obtinē-
tibus præcipit, vt per se, vel si legiti-
mè impediti fuerint, per alios, diebus
saltem Dominicis & festis solēnibus,
tempore autem Ieiuniorum, Quadra-
gesimæ, & Aduentus frequentius ple-
bes sibi commissas salutaribus elo-
quijs ac monitis pro earum captu pa-
scant, sacram scripturam, diuinamq;
legem annunciando ac explanando, &
omnia, quæ ad salutem eis necessaria
sunt, docendo: ita vt relictis quæstio-
nibus inutilibus, aliquid ex Euangelio
occurrenti explicent: & cum breuita-
te ac facilitate vitia, quæ eos declina-
re: & virtutes, quas sectari oporteat,
declarent. Quādo verò illis legitimè
impeditis, per alios hoc fieri oportet-
bit,

bit, si beneficium curatum valorem
excesserit centum aureorum, impen-
sas faciet Curatus: nisi fortè populi a-
lios sibi concionatores curiosius deli-
gere velint, quādo boni, atq; idonei à
parochis offeruntur. Si verò nō tam
fuerit opimum beneficium curatum,
vt ad summam centum aureorū eius
redditus perueniant, tunc æquitas po-
stulat, vt populus impensarum etiam
ad arbitrium Ordinarij particeps fiat.
Quod quidem præsens Decretum, si
Curatorum aliquis adimplere negle-
xerit, prima vice dimidio aureo, secū-
da vno, tertia verò duobus aureis, in
pios vsus conuertendis, & per visita-
tores absq; spe veniæ exigendis punia-
tur. Quòd si his pœnis neglectis, con-
tumaces suo muneri defuerint, per cē-
suras Ecclesiasticas, seu aliàs ad ipsius
Episco-

Episcopi arbitrium coerceantur.

Parochi etiã teneantur Dominicis ac festis diebus post prandium per se, vel per alium, pueros ac puellas fidei rudimenta, ac obedientiam erga Deũ, & parentes docere: & alijs doctrinæ Christianæ institutis lingua etiã vernacula erudire. Cumq; nõ desint etiã adulti, qui Dominicam orationem, & alia fidei rudimenta ignorent, erubescãtq; cũ pueris institui, ac doceri, dẽt operã parochi, vt Dominicis, ac festis diebus, tẽpore præsertim Quadragesimæ, & Aduẽtus inter Missarũ solennia, aliquid è doctrina Christiana publicè explicetur: ita tamen, vt ob id ordinaria verbi diuini doctrina non omittatur. Quòd si tempus pomeridianum instruẽdis adultis aptius pro qualitate loci, ac personarum videbitur

tur

tur, id Curatorum arbitrio relinqui-
mus. Negligentes, argenteo vno sin-
gulis vicibus mulctentur. Cuius rei
examinandæ cura penes Visitatores
erit.

In ijs autem locis, in quibus ad fidẽ
recenter conuersi degunt, Curati dili-
genter studeant, magnam salutis illo-
rum rationem habere, & ea illis expli-
care, ex quibus paulatim rebus fidei
nostrę assuescant, & Christum Domi-
num puro corde, & fide non ficta con-
fiteri discant.

Quæ spectent ad Curatorum munus.

Cap. VI.

CVrati, quoniam curæ præficiun-
tur animarum, ac proinde aliorũ
duces in Ecclesia Dei constituuntur,
tales esse debent, quorũ exemplo reli-
qui ad omnem bene viuendi rationẽ
accen-

accendantur. Ne si duces cęci fuerint, ij, qui sequuntur, simul cum ducibus à via turpiter defleant. Quare oportet Curatum virum esse ætate & moribus grauem, literarum etiam scientia peritum, qui scilicet alios, quæ ad salutem sunt necessaria, docere, & ad bonum hortari, & si quos errantes viderit, in viã reducere sciat. Modum etiam & rationem rectè administrandorum Sacramentorum tenere debet, domum templo propinquam incolere, in tēplo frequenter agere, vt omnibus, qui eius ministerio indiguerint, præsto esse possit. Si quos nouerit mortis periculo laborare, illis adesse, eosq; ad bene moriendum piè hortari debet; dissidia componat; pauperum rationē habeat; & illos in primis apud se notet, qui in publico aliquo pecca-

C to

to versantur. Quos delicti admoncat
 prudenter, vt iuxta statutum Euange-
 licū eos Domino lucrari possit. Qui-
 bus si viderit monitiones minus pro-
 desse, prælato illos secretò denunci-
 et. Quod ipsum qui leucis quinq; vel mi-
 nus distabunt, bis singulis annis, post
 pascha videlicet, & mēse Nouembri;
 qui verò longiùs aberunt, semel saltē
 in anno, hoc est, post pascha facere de-
 beant. Alioqui pœnam duarum libra-
 rum, in vsum pauperum, & fabricæ
 æquis portionibus diuidendarum in-
 currant.

Sessio

SESSIO SECUNDA
 SVB PIO QVARTO PON. MAX.
 CELEBRATA DIE NONA MEN-
 sis Decembris. M. D. LXV.

*

Vm Sacramentorū, quæ in Ecclesia Dei aduersus peccatum remedia sunt saluberrima, cognitio parochis sit necessaria; & abusum omnē, si quis fortè in eorum administratione irrepsit, prohiberi maximè oporteat, sancta prouincialis Valentina Synodus, præfidente in ea Illustrissimo ac Reuerendissimo domino Martino Ayala Archiepiscopo Valentino, hæc de Sacramentis, & recta eorum administratione, ne quid huic Prouinciæ ea in parte deesse posset, statuenda esse duxit.

C ij Titu

TITVLVS SECVNDVS

*de Sacramentis, & reſta eorum
administratione.*

*De præparatione ministrorum ad Sacra-
mentorum administrationem.*

Cap. 1.

QUoniam Sacramenta Ecclesiæ à Christo domino instituta, ad gratiam consequendam sunt efficacissima, & quæ sancta sunt, sanctè tractari debent; æquissimū certe fuerit, ac etiam necessarium, magna animi puritate ea administrare, quæ admirabili Dei beneficio ad nostram omnium salutem sunt nobis collata. Ut quæadmodum hæc salutis nostræ Sacramēta magna sunt, atq; insignia, ita synceriores cordis examine, & maiore animi mundicie tractentur, ac populis ministrētur. Nam si Leuitis in veteri

teri lege, quia vasa Domini portaturi erant, mentis puritatem insignis ille propheta tãtopere commendabat, dicens: Mundamini qui fertis vasa Do- Esa. 52
 mini; quantò propensiore cura Sacramentorum nouæ legis ministri cauere debent, ne peccatorum maculis fœdati, ad ea contrectanda accedant, quæ tantò omnibus antiquæ legis ceremonijs, & Sacramentis sunt præstantiora, quãtò Euangelica lex veteri illa Moisaica est superior? Qui ergo vel sacro fonte aliquem abluere, vel alicuius cõfessionem audire, vel sacrosanctã Eucharistiam, vel aliud quoduis Sacramentum ministrare voluerit, videat diligenter, ne alicuius contaminatione peccati inquinatus, rem sacram atrectet, atq; ita peccatum peccato addat, & deterior, quàm prius erat, efficiatur.

C iij ciatur.

ciatur. Qui enim mortalis peccati sibi conscius, Sacramenti alicuius administrationem audet peragere, sciat, se ea in re grauissimè in Deum delinquere. Dent etiam operam qui inter sacra Missarum solennia, vel Euangelium, vel epistolam canunt, qui actus ordini sacro sunt annexi, vt dignè, & vt rerum sacrarum ministros decet, suum munus adimpleant. Qui verò ad populũ sacras cõciones habent, ipsumq; bene ac sanctè viuendi rationem docent, caueant, ne eis verè illud obijci possit: Peccatori autem dixit Deus, Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meũ per os tuũ? Et illud: In quo iudicas alterum, te ipsum cõdemnas: eadem enim agis, quæ iudicas.

Psal. 49

Ad Rom.

2.

De sacramento baptismi.

Cap. II.

Primum

Primùm illud Curati intelligant, sui muneris esse, cùm opportunũ esse viderint, præsertim quando hoc Sacramentum conferendum erit, populum admonere, quanta sit virtus, & efficacia sacramenti baptismi, quanta etiam eius necessitas ad salutem consequendam. Cùm enim per primi parentis peccatũ morti æternæ essemus obnoxij, ac proinde filij iræ; per baptismum tamen Christum induentes, regeneramur ad vitam, & noua creatura in illo efficimur, omnium peccatorũ remissionem consecuti. Vt verè laua- cro baptismi corporis Christi membra spirituali gratiæ vinculo illi coniuncta efficiamur, & ad reliqua etiam Ecclesiæ sacramenta ius acquiramus. Vnde in domum Dei, hoc est, Ecclesiam per baptismum asciri, domestici

C iij eius

Ad Eph.
2.

eius; & ob ius cœlestis patrię, quod hoc etiã sacramento assequimur, iam etiã nunc sanctorũ ciues ab Apostolo meritò appellamur. Hęc igitur, & alia eodem pertinentia Curati de virtute huius Sacramenti plebem admoneant, ac de reliquorum etiam sacramentorum virtute, cùm tempus & occasio postulabunt, aliquid populis explicent: quò magis illorum animi ad amorem, & cultum diuinarum rerum accendantur.

Sacramentum Baptismi in templis, & sine vlllo pacto esse ministrandum.

Cap. 111.

Baptismus sacramentum omnium primum, & illorum ianua, dignè, ac decèter, vt reliqua omnia sacramenta, administrari debet. Quare præcipit sancta Synodus, ne in priuatis domibus,

bus, sed in ecclesia tantum conferatur. Et ut omnis scandali tollatur occasio, etiam sub pœna excommunicationis, & dimidij aurei iubet, ne aliquid ex pacto in eius collatione exigatur.

Infantes quando in ipsa eorum natiuitate sint baptizandi; & qui baptizati sunt, non esse à Curatis rebaptizandos.

Cap. IIII.

Cum ad nos perlatum sit, infantes in ipsa eorum natiuitate ferè semper in hac nostra Prouincia solitos esse ab obstetricibus baptizari; vnde periculum oritur, ne postquam ad ecclesiam delati fuerint, baptismi iteratio fiat: idcirco sancta Synodus statuit, ne obstetrix ipsa, aut vllus alius infantem, dum nascitur, baptizare audeat, nisi vrgens mortis periculum imminere viderit. Quando verò infans

C v ad

ad ecclesiam fuerit delatus, interroget parochus, nū baptizatus sit. Quòd si respondeatur, baptizatum esse; requirat diligenter, an debita forma, & modo fuerit baptizatus. Ex quibus si certò colligat, infantem verè baptizatum fuisse, caueat, ne baptismum iteret. Catechismum tamen, vñctionem olei, & chrisomatis, & alia quæ iam baptizato cōuenire possunt, peragat. Quādo verò non poterit certò colligere infantem baptizatum esse, ac proinde hæsitaauerit, num verè sit baptizatus, tunc sub conditione illum baptizet. Et ne obstetrices, quæ fortè aliquando quos verè baptizarunt, respondere solent, non fuisse baptizatos, in re tam graui impune mentiantur, mandat illis sancta Synodus, vt interrogatæ à parocho, vel ab eo, qui eius vicē gesserit

rit

rit, nū infans baptizatus sit, verè quod res ipsa haber, respondeant: quibus, si mendacij conuictæ fuerint, trium librarum pœna indicitur.

Adulti antequam baptizentur, rudimenta fidei doceantur.

Cap. V.

PRæcipit sancta Synodus, ne adulti à Curatis baptizentur, quin prius sufficienti tempore rudimenta fidei edocti fuerint. Si quid autem ea in re dubij incidat, nō aliter id faciāt, quàm consulto prius Ordinario, vel eius generali Vicario. Qui secus egerit, libras duas persoluat.

Infantes à matribus post puerperium in propria parochia Deo esse offerendos.

Cap. VI.

Puerperæ, quæ post conueniens tempus domo egressæ, ecclesiam adcunt,

adeunt, tū vt infantem Deo offerant, tum etiam vt pro suscepto beneficio illi gratias agant, non ad aliam, quàm ad parochiā ipsam, in qua scilicet infans beneficium regenerationis suscepit, se conferant: idq; faciant prima statim vice, qua domo egrediuntur. Mulieri, quæ hoc statutum nō seruauerit, quinq; argenteorū mulcta irrogatur. quam poterit Curatus, si mulier pauper fuerit, pro suo arbitrio minuere.

*Nuper conuersi filios sibi natos intra diem
vnum denuncient.*

Cap. VII.

NVper ad fidem conuersi, quoties eis infans aliquis natus fuerit, intra diem vnum parochos suos eius rei certiores faciant: ne parentum incuria, aut dolo huius sacramenti beneficio paruuli priuentur: alioqui vnius
aurei

aurei mulcta eis imponitur.

*Machometanorum institutores puerperas,
& ægrotos ne inuisant.*

Cap. VIII.

Quoniam Machometanorum institutores, quos Alfaquinos vocamus, pessimi sunt, & praua sua consuetudine alios facile inficere solent, prohibet illis sancta Synodus, ne vel mulieres puerperas, vel ægrotos mortis periculo laborantes quacumque occasione inuisant. Contra agentes duobus aureis mulctentur. Ipsis etiam ægrotis grauiter laborantibus precipit, vt parochum ad se vocari curent: alioqui aureum vnum soluant.

Paruulos nuper conuersorum in templo, & nitidis vestibus indutos baptizandos esse.

Cap. IX.

Statuit etiam sancta Synodus, vt ad fidem nuper cõuersi paruulos suos
ad

ad templum suscipiendi baptismi gratia deferant: eosq; non, vt multi solēt, vestibus vilioribus, atq; etiam laceris induāt: sed ornent potius melioribus, ac nitidioribus indumētis, vtpote qui Baptismo initiandi sint, in quo nitidam ac candidam innocentiae vestem sunt suscepturi. Illud itidē sub vnius auri pœna præcipit, ne hi infantes alijs quàm sanctorum, aut sanctarum nominibus in baptismo appellentur.

De Sacramento confirmationis.

Cap. X.

Sacramentū Confirmationis, quod manuum impositione Apostolorū conferebatur, magno semper in honore fuit. Cuius virtute, qui baptizati fuerant in nomine Domini Iesu, dum super illos Apostoli manus impone-
rent, spiritum sanctum acceperunt.

De

De quo Sacramēto Melchiades Pon-
tifex pie, ac grauitē scripsit: Spiritus,
inquit, sanctus, qui super aquas baptis-
mi salutifero descēdit illapsu, in fonte
plenitudinem tribuit ad innocētiam,
in cōfirmatione augmentum præstat
ad gratiam: quia in hoc mundo tota
ætate victuris inter inuisibiles hostes
& pericula gradiendū est, in baptismo
regeneramur ad vitā, post baptismū
cōfirmamur ad pugnam: in baptismo
abluimur, post baptismū roboramur.
Quæ omnia considerans sancta Sy-
nodus, Prælatos hortatur, vt sedulo
aduertant, ne huic Sacramēto debitus
in Ecclesia honor deesse videatur: &
quoties Sacramentū hoc adultis confe-
rendum erit, nō nisi ea, qua decet, ani-
mi præparatione accedentibus, & sua
etiam peccata confessis conferatur.

Certis

*Certis anni temporibus Sacramentum confirmationis
publicè conferendum.*

Cap. XI.

CVrent Prælati, vt in ciuitatibus,
in quibus resident, duobus aut tri-
bus anni temporibus Sacramentum
confirmationis publicè ministretur.
Quod potissimum præstare poterunt
à festo Resurrectionis dominicæ vsq;
ad festū Pentecostes, & tempore Ad-
uētus, vel cū ipsi opportunū magis
iudicauerint. Confirmatorū nomina,
& ipsorum susceptorum, & cōfirman-
tis in libro vno describenda cēsemus:
ne aut Sacramenti iterandi occasio de-
tur, aut matrimonia confundantur, si
spiritualis cognatio, quæ ex confirma-
tione contracta fuit, ignoretur.

De Sacramento pœnitentiæ.

Cap. XII.

Pœni-

POenitentię Sacramentū vt maxime in Ecclesia Dei necessariū est, quod scilicet post Baptismum, & commissum à nobis peccatum, vnicum sic salutis nostræ remedium, ita multum intererit à quibus illud ministris conferatur. Cū enim totus ille vetus ecclesiasticæ disciplinæ rigor iam fere perierit, & graues illę, quę pro peccatis iniungebantur pœnitentię, sint antiquatę, nisi in huius administratione sacramenti æquitatis ratio in ferendo iudicio, & pœnitētia adhibenda habeatur, multorum certe peccata fouebuntur, quin & multis ad noua perpetranda occasio etiam dabitur. Quare sancta Synodus ijs omnibus, qui in hac prouincia confessionibus audiendis operam dabunt, districte præcipit, vt omni studio ac diligentia vitæ ratio-

D nem

nem ipsius pœnitentis expendant, & quoties acri medicamine opus esse intelligent, non ea vrantur veniæ facilitate, qua peccatis fomenta potiùs addere, quàm ea ex pœnitētium animis velle prorsus depellere videantur. Perspicuum autem est, præter Sacramentalem confessionem, quæ sacerdoti fit, quam à Christo domino institutam, & nobis necessariam Ecclesia semper intellexit, in ipso pœnitente ad huius integritatem Sacramenti necessariam esse contritionem, quæ dolorem de peccatis susceptum, & eorum detestationem propter Deum continet. Qui enim non aliter suorum peccatorum seriẽ detexerit, quàm velut quandam rerum à se gestarum historiam narrans, nullo animi sensu, nullo dolore compunctus, is certè nullum ex pœnitent-

nitentiæ Sacramento fructum consequetur. Recogitabo, dicebat Prophe-
ta, omnes annos meos in amaritudine
animæ meæ: & alius, Laboravi in ge-
mitu meo, lauabo per singulas noctes
lectum meum. Odisse igitur, ac dete-
stari peccata oportet, & inde in nouam
vitam exurgere, quam per diuinā gra-
tiam medio Sacramento assequimur.
Satisfactio insuper, qua pro peccatis
nostris iuxta imbecillitatem nostrā,
innixi tamen Dei misericordiæ satisfa-
cimus, ad hoc sacramentum pertinet.
Cùm enim post culpæ remissionem
temporalis pœna pro peccatis subeun-
da vt plurimum super sit, ad illius sal-
tem aliquam partem soluendam, & ad
præteritorum etiam peccatorum vin-
dictam & castigationem iniuncta à sa-
cerdote virtute etiam clauium pœni-

Esa. 38.

Psalm. 6

D ij tencia

tentia à nobis impletur. Videant ergo ne grauisimos morbos leuissimo pharmaco curari posse existiment: sed prudenter ac peritè ea medicamina adhibeant, quæ singulis morbis sint accommodata: qualia sunt ieiunia, elemosynarum largitiones, & orationes, si carnis affectibus, auaritiæ, & animorū desidiæ mederi voluerint. Si quis verò cum euidēti proximi iniuria, vel eius famam læsit, vel eius facultates iniuste retinet, & cū potest, damna rependere, ac refarcire negligit, nō est huius sacramenti beneficio dignus. Propinquæ etiam peccādi occasiones sunt prorsus auferendæ: qui enim peccata, quantum in se est, non auellit radicitus, nec vitam in melius commutare statuit, fructum huius sacramenti non assequitur. Quæ omnia, atque
alia

alia eòdem pertinentia, sedulò perpendant qui confessionibus audiendis præficiuntur, vt suum munus dignè adimplentes, & ad Dei laudem in eo versati, diuinam in iudicio vltionem vitare atque effugere possint.

Quo ætatis tempore fideles peccata cõfiteri debeant.
Cap. XIII.

LAudat sancta Synodus illorū morem, qui septem, aut octo annorū pueros ad confessionem faciendam mittunt, vt eos tam salutari sacramento suscipiendo assuefaciant. Illis tamē in quibus perfectus rationis vsus vige re iam cœpit, quod à duodecimo ad decimum quartum annum solet accidere, præcipit sancta Synodus, vt tempore ab Ecclesia definito peccata sua proprio sacerdoti, aut ijs, qui ab Ordinario designati erant, confiteantur: &

D iij pro

pro iudicio, & sententia confessoris sacramentum etiam Eucharistiam recipiant.

Describenda à Curatis illorum nomina, qui præcepto confitendi peccata in Quadragesima obligantur.

Cap. XIII.

Magno animi dolore ferens sancta Synodus, multos esse, qui ad sanctum poenitentiae sacramentum segnitè accedant, rationes multas exquisivit, quibus ad tam salubre animæ medicamentum omnes attraheret. His igitur, quoad fieri potuit, animaduersis, Curatis omnibus præcipit, vt prima Quadragesimæ die eorum nomina describere incipiant, quos obligatione huius Sacramenti suscipiendi in sua parochia deuinctos esse intelligent: ipsosq; sedulo moneant, ne susceptionem Sacramenti huius in postremam Quadragesimæ partem differant, doceantq;

ceatq; populum ipsa Dominica in Al-
bis tempus ab Ecclesia confessioni præ-
scriptū finiri, ac terminari: ac eos, qui
ea Dominica transacta non iam pecca-
ta sua cōfessi fuerint, & sacram Eucha-
ristiam sumplerint, nisi fortè consilio
confessoris à Cōmunionem aliquamdiu
abstinendum esset, iam tunc præceptū
Ecclesiæ, quod capite, Omnis vtriusq;
sexus, continetur, fuisse transgressos.
Qui transacta Dominica in Albis præ-
dicto Ecclesiæ præcepto nondum pa-
ruerint, si fuerint familiarum capita,
viginti solidos; alij verò decem pen-
dant. Insuper aduersus eosdem præce-
pti Ecclesiæ transgressores tres genera-
tim monitiones fiant, prima quidem
in secunda Dominica post Pascha, reli-
quæ verò duabus sequentibus Domi-
nicis, vt ita singulis monitionibus v-

D iiij

na

na assignetur hebdomada: quādo verò ad quintam Dominicam post Pascha peruentum erit, nec mandatis adhuc obedierint, excommunicati nominantur in ipsa quinta Dominica, & sequentibus Dominicis, donec præ pudore resipiscant, declarentur. Curatus, qui huic statuto, omni secluso personarum discrimine, non fuerit obsecutus, trium librarum multa, & pro Ordinarij arbitrio puniatur. Iubet verò sancta Synodus præsens decretum prima Dominica Quadragesimæ ab ipsis Curatis annis singulis populo in templis publicari.

Quando proprio Curato de confessione alteri facta fides fieri debeat.

Cap. XV.

SI qui eo tempore, quo ex Ecclesiæ præcepto, Omnis vtriusq; sexus, obligan-

bligantur, alteri, quàm proprio Curato, peccata sua confessi fuerint, præcipit sancta Synodus, vt antequam ad sacram Communionē accedant, proprio Curato confessionis factæ fidem faciant chirographo manu ipsius confessoris subscripto, aut sigillo monasterij obsignato, in quo pœnitentis nomē sit descriptum.

Qui possint confessiones audire.

Cap. X V I.

NVllus nisi parochiale beneficium habeat, audire confessiones au sit, præterquam qui ab Ordinario approbatus fuerit, & illius facultatem, quæ gratis detur, in scriptis habuerit. Alio qui quinque libris mulctetur, aut diebus octo carceris pœna afficiatur.

Confessionibus audiendis apta loca erigenda esse.

Cap. X V I I.

C > Carent

CVrent Capitula, & parochi erigi
in templis confessionalia, in qui-
bus apto & patienti loco confessiones,
potissimum fœminarum, audiri pos-
sint. Confessores autem hortatur san-
cta Synodus, vt quoad fieri poterit,
cùm in templis confessiones audient,
superpellicijs vtantur, quò decentiùs
Sacramenti administratio fiat.

*Vota non leuiter cõmutanda esse: & illorũ cõmutatio-
nẽ à confessoribus in propria cõmoda verti nõ debere.*

Cap. XVIII.

PResbyteris omnibus, qui in hac
prouincia confessiones audiunt, in-
iungit sancta Synodus, vt diligenter
curent, si quando vel bullæ alicuius,
vel particularis indulti Põtificij, vel
etiam Ordinarij facultate vota aliqua
in alia pia opera ab ipsis commutanda
erunt, ne ea vota, quæ multis alioqui
impenfis, vel magno corporis sensu
implẽ

implenda erāt, in rem quācumq; etiā
leuissimā cōmutent. Debet enim in
his cōmutationibus aliqua iustitiæ ra-
tio haberi, & pro personarū qualitate
cōmutatio votorū fieri. Quòd si ali-
qua in his dubitādi ratio se offeret, do-
ctiores consulant; vel ipsum etiā, si o-
pus fuerit, Ordinarium. Illud insuper
cōfessoribus maximè prohibet, ne eo-
rum vllus aliquā vel votorū, vel rerū
quarūcumq; cōmutationē, vel ea etiā,
quæ pœnitēti in satisfactionē pro pec-
catis iniunxerit, in sua cōmoda, & vsus
cōuertat, quantūuis accepta aliqua pe-
cunię quantitate se missas celebraturū
esse dicat. Vult enim sancta Synodus
potissimū in Sacramentorū admini-
stratione tolli omnē mali suspicionē.
Qui contra fecerit, in excommunic-
tionem latæ sententiæ incidat.

De san-

De sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

Cap. XIX.

EVcharistiæ Sacramentum, in quo dominus sui erga nos amoris maxima argumenta ædidit, ob insignem autoris omnium Sacramentorum præsentiam, Sacramentorum omnium præstantissimum, singulari veneratione à cunctis fidelibus coli, atq; adorari debet: utpote in quo Dominus vberes suæ bonitatis diuitias in nos velut effudit, & memorabilium suorum memoriam breui quodam compendio cōplexus est. Quod quidem ex hoc mundo ad patrem discessurus, nobis reliquit: ut vnitatis signū, & mutuæ charitatis vinculū esset, quo fideles omnes inter se, ac cum eodem ipso omnium capite Christo copularentur. Quare cum res omnes sacras magna veneratione

tionē prosequi debeamus, certè quò
insignior, ac præstantior est huius sa-
cramēti dignitas, eò maiori animi præ-
paratione, & sanctitate ad ipsum susci-
piendum fideles omnes oportet acce-
dere. Quæ omnia maturè considerans
sancta Synodus, monet atq; hortatur
parochos omnes, vt cùm opportunū
esse iudicauerint, plebem sibi cōmissā
sedulò doceant, quàm salubriter hoc
Sacramentum, quod animæ nostræ di-
uinus ac spiritualis est cibus, mentem
nostram reficiat, sustētet, ac roboret.
Quod dū faciēt, ac reliquos etiā admi-
rabilis huius Sacramēti fructus popu-
lis explicabūt, ad frequētē illius vsum
eos hortentur, & alliciant: vt eius vi-
gore cōfortati, totius huius vitæ curri-
culum faciliùs conficientes, ad cœle-
stem tandem patriam in fortitudine
cibi

cibi illius peruenire possint.

Tempore paschæ in sua quisq; parochia sacram Eucharistiam sumat.

Cap. XX.

CVm ad boni pastoris munus pertineat, vultum ouium suarū agnoscere, ouesq; à proprijs pastoribus convenienter alimenta sumant; reprehendit sancta Synodus illorum abusum, qui sacrā Eucharistiam eo tēpore, quo ex præcepto Ecclesiæ in pascha obligantur, percepturi, proprijs Curatis relictis, ad alios illius sumendæ gratia se conferunt: quare præcipit, ne id in posterum fiat, sed vt in sua quisq; parochia tunc Eucharistiam piè ac reuerenter suscipiat. Alioqui, vt præcepti ecclesiastici transgressor habeatur. Neq; liceat Curatis, alicui, vt extra parochiam prædicto tempore Eucharistiā

ristiam sumat, facultatem concedere, nisi de consensu Ordinarij. Ijs, qui secus fecerint, duarum librarum multa sit irrogata. Infirmi verò quando ob mortis periculum sacram Eucharistiam domi suscipere voluerint, tum vt Christiani sui animi signa promāt, tum etiā vt reliquos suo exemplo inuident, ab ipso templo, & à proprio suo parrocho eam deferri curent.

*Quando liceat noctu sacram Eucharistiam
ad infirmos deferre.
Cap. XXI.*

CVm sacra Eucharistia ad infirmos reuerēter, atq; honorificè, quoad fieri potest, deferenda sit, neq; id com modè noctu fieri queat, præcipit sancta Synodus sub decem solidorum pœna, ne noctu ad infirmos deferatur, nisi ob vrgēs infirmi alicuius periculum.

Pro

Pro ablutionibus aquam dari debere.

Cap. XXII.

NON probat sancta Synodus vsum illū, quo in quibusdam huius provincie locis post sacram Communionem vinum, aut vinum aqua permixtum laicis pro ablutionibus dari solet: quare posthac aquam tantum illis dari precipit, que non sacro calice, sed vase argenteo, vel vitreo, vbi id fieri poterit, exhibeatur.

De Sacramento matrimonij.

Cap. XXIII.

DOceant Curati plebes sibi commissas, quantum & autoris maiestate, & temporis vetustate matrimonium commendandum sit. Quod statim initio creati orbis in officium nature à Deo est institutum, & ab eo etiā benedi-

benedictione sacratū. Post hominis ve-
rò lapsum, quod sanis institutū fuerat
in officium, ægrotis fuit etiam in pec-
cati remedium. Deniq; in lege Euan-
gelica à Christo domino confirmatū,
& eiusdem legis sacramentum institu-
tum, dignè accedentibus ex ipsa Sacra-
menti ratione gratiam confert. Est &
alioqui magnum hoc sacramētum in
Christo, & Ecclesia: cuius nimirū in-
stitutione, arctissima & indissolubilis
Christi & Ecclesiæ coniunctio mysti-
cè præsignata fuit. Sunt ergo admo-
nendi, qui matrimonio iungi volunt,
quanta sit huius Sacramenti dignitas,
& præstantia, ac proinde huius potissi-
mum rei gratia matrimoniū ab ipsis
contrahi debere, vt seruata sibi fide, &
mutua se dilectione prosequentes, fi-
nem, in quem matrimonium institu-

E tuni

tum est, à Deo sperent, & eius ope assequantur: ne etiam ipsos turpis affectus obruat; ne voluptas ab honesto deiciat: sed fit inter eos honorabile cōnubium in omnibus, & thorus immaculatus: vt mulieres viris subditę sint, eosq; reuereantur: ac vt vicissim viri

Ad E= vxores suas diligant, sicut & Christus
phē. 5: dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea. Doceant ergo non esse vtcūque ad hoc sacramentum accedendū, sed ea, qua decet, animi præparatione: ac proinde eos hortentur, vt antequam verbis de præsentī contrahant, vel saltem ante nuptialem benedictionem, quam extra parochialem ecclesiā sumere non debent, peccata sua diligenter confiteantur, & sacram Eucharistiam piè, ac sanctè suscipiant.

Pa-

Parochi nullos, inuitis parentibus,
matrimonio iungant.

Cap. XXV.

Quamuis matrimonia, quę inuitis parentibus fiunt, non ideo irrita sint; quia tamen quando illis inuitis cōtrahuntur, pleraque mala & scandala oriri solent; his occurrere volens sancta Synodus, districtè præcipit, ne parochus vllus eos, quos probabiliter sciuerit inuitis parentibus matrimoniū contrahere velle, matrimonio iungere, vel alicui presbytero iungendi facultatem dare præsumat: ne'ue presbyter vllus de parochi facultate, vel alio quocumq; pretextu, aliquos inuitis parentibus matrimonio copulare aufit; sed de ea re Ordinarium certiorrem reddant: vt ipsa sedulò perpensa, quid sit agendum, Ordinarius ipse maturè deliberet. Si secus fecerint, tam

E ij paro-

parochus, quàm presbyter beneficiorum ecclesiasticorum, si quæ habuerint, priuationem incurrant, & ad alia obtinenda inhabiles efficiantur. Si verò beneficijs caruerint, sententia excommunicationis maioris, & suspensionis ab Ordinibus ipso facto sint adstricti. Quin etiam Curatis sub viginti librarum pœna iubet sancta Synodus, ne facultatē celebrandi inter aliquos matrimoniū alicui presbytero cōcedant, qui beneficium ecclesiasticum in hac Prouincia non habuerit.

Qui intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahunt, excommunicantur.

Cap. XXV.

Q Vi scienter intra gradus prohibitos matrimoniū contrahere presumpserit, ac is etiā multò magis, qui non tantum contrahere, sed & consummare

mare illud ausus fuerit, excommuni-
cati ipso facto existant: alijsq; pecunia
rijs, & corporis pœnis, etiã exilij, pro
arbitrio Ordinarij puniri possint.

Quicumq; autem quocumq; fine, etiã
sub spe dispensationis habendæ, intra
gradus prohibitos ad carnis commix-
tionem accedere nō fuerint veriti, tã-
quam incestuosi ab Ordinarijs acriter
puniantur. Qui verò consanguinita-
tis, vel affinitatis impedimenta scien-
tes, huiusmodi matrimoniorum con-
tractus, quoad poterunt, non impedi-
erint; & qui post auditas in tēplis moni-
tiones, hæc impedimēta nō manifesta-
uerint, sex librarum, vel alia maiori
pœna, arbitrio Ordinarij imponenda,
afficiantur.

*Aduersus dolos, quibus ad fidem nuper conuersi in con-
tractu matrimonij vti consueuerunt.*

Cap. XXVI.

E iij Solent

Solent nuper ad fidem cōuerſi, cūm filios ſuos, aut filias matrimonio collocare volunt, miris atq; exquisitis modis matrimonij contractum obſcurum, atq; incertū reddere: vt aliquando parentes ſola pacto, qua inter ſe conſentiunt, huiusmodi contractum inter filios callidè perficiant. Quem quidem contractum, vt libet, pro temporis occasione iam matrimoniū eſſe aſſerūt, iam verò negant: vnde ſolent controuerſiæ multæ, ac lites oriri. Idcirco ſtatuit ſancta Synodus ſub decē librarum pœna, ne nouiter conuerſi contractus aliquos circa matrimoniū inter ſe incant, niſi contractum ſponſaliorum, qui verbis futuri temporis conficitur, idq; præſente parrocho, & teſtibus: vel contractum matrimonij per verba præſentis temporis, quibus ipſi-

ipsimet contrahentes consensum exprimant, præsente etiam parocho, & testibus. Præcipit insuper illis, ne ante hos contractus sponsaliorum scilicet, & matrimonij, dona illa aurea, vel argentea, vel quæuis alia, quæ ad futuras vxores mittere solent, in posterum mittant. Si minus parebunt, omnia illa quæ miserint, amittant. Qui verò alijs quibuscumq; circa matrimonium contractibus, quàm duobus prædictis interfuerint, pœnam sex librarum subire compellantur. Quibus sub eadem pœna mandamus, vt post sponsalia verbis futuri temporis inita, intra triginta dierum spacium matrimonium in facie Ecclesiæ contrahant.

Ne recenter ad fidem conuersi Machometanos ritus obseruent.

Cap. XXVII.

E iij

Prohi-

Prohibet sancta Synodus omnibus huius Prouinciæ recēter ad fidem conuersis, ne Machometanæ sectæ ieiunia, festa, aut ritus quoscumq; obseruent: ne'ue potissimùm in matrimonijs cātilenas in Machometi laudem, præsertim quas Zambras, & Leilas dicunt, concinant. Qui contra fecerint, seuerè pro qualitate delicti puniātur. Iplis verò iustitiæ executoribus ministris præcipimus, vt hos Machometanos ritus prohibeant, aut Ordinario denuncient, duabus alioqui libris mulctandi.

In eos, qui communes preces ignorant.

Cap. XXVIII.

Iubet sancta Synodus, ne parochus inter eos matrimonia celebret, quos verisimile ipsi fuerit, vel propter rusticos mores, vel animi desidiam orationem

tionem Dominicam, salutationē Angelicam, symbolum Apostolorum, & præcepta legis nescire. Et quò magis plebem ad hæc perdiscenda moueant, se hoc sanctæ Synodi decretum executioni mandaturos esse, plebi suæ, cùm opportunum erit, significant. Quod tamen in recenter conuersis tunc tantùm seruetur, cùm in fide instructi erunt. Cuius rei cura sit penes illum, qui ab Ordinario deputabitur.

Exteri & ignoti ne à Curatis sine Ordinarij facultate matrimonio copulentur.

Cap. XXIX.

SI quãdo parochi ad exteros, ac proinde ignotos matrimonio iungendos vocati fuerint, præcipit sancta Synodus, ne id faciant inconsulto Ordinario, sed ab eo facultate quesita, & ob-
tenta. Ordinarius verò, nisi præceden

E v te

te informatione, qua de personarum qualitate & statu certior fiat, eam facultatem nemini concedat. Cuius informationis, & causæ examinis Notarius in ipsa facultate mentionē faciat, alioqui mulctandus omnibus impensis, quæ in negotio tractando ob ipsius incuriam fient. Parochus qui huic decreto non paruerit, decē libras soluat.

De peregrinis vagantibus.

Cap. XXX.

Peregrinis, qui bini vir & fœmina vagari solent, in Hospitalibus ad noctem tantum vnam locus detur, nisi fidē fecerint, se matrimonio esse coniunctos. Neque transacto festo resurrectionis Dominicæ ad festum vsque Pentecostes in Hospitalibus moram facere permittatur, nisi legitimè ostendant, quòd peccata sua confessi fuerint

rint, & ad sacram cōmunionem tempore Paschæ accesserint: vel nisi intra triduum peccata sua confiteantur, & pro confessoris iudicio sacram Eucharistiam recipiant.

Ne Coniuges propria auctoritate separentur.

Cap. XXXI.

Detestatur sancta Synodus illorū abusum, qui matrimonio iuncti, facilè tamen abinuicē propria auctoritate separātur. In quo quasi rem nihili agāt, magnā sibi consciētiae securitatē aliquādo pollicentur. Omnibus igitur coniugatis districtè præcipit, ne deinceps propria auctoritate separētur: aut iam separati, in eo persistant. Alioquin decem dies pro prima monitione, ac totidem pro duabus alijs, ac pro peremptorio termino illis præfigit, intra

quibus

quos vel ad mutuam cohabitationem redire, vel causas ad Episcopum, seu eo absente, ad personam ab eodem eligendam deferre teneantur. Quæ causæ si minus legitimæ videbuntur, manded illis Episcopus, vel ab eo eligendus, sub pœna ipsius arbitrio imponenda, vt eas in iudicio prosequantur. Qui peracto prædicto viginti dierum termino, neq; ad mutuam cohabitationem redierint, neq; causas detulerint, excommunicationem latæ sententiæ incurrant. Quod statutum post dies sexaginta à die publicationis eius, quæ in Metropolitana ecclesia fiet, huius Provinciæ subditos obligare incipiat.

Reliqua, quæ ad matrimonij Sacramentum spectant, ad normam decretorum Tridentini Concilij sunt exigenda.

De sacra-

De sacramento Ordinis.

Cap. XXXII.

Sacramento Ordinis potestas quædam hominibus traditur, qua fit, ut cæteris quidam multò sint eminentiores. Oportuit enim Ecclesiam, que sanguine Christi cõstructa fuit, pulcherrimo quodam ordine constitutam esse: ut quemadmodum in rebus natura cõstantibus, ac etiam in cœlestibus, alia alijs sunt superiora, ita in Ecclesia, que inter hæc medium statum obtinet, quædam alijs potestate, ac dignitate præstarent. Hinc varij in Ecclesia ordinum gradus conspiciuntur, quibus alij alijs sunt superiores. Inter quos qui admirabili & præstantissima Sacerdotij dignitate præditi sunt, reliquis longè antecellunt. Qua & verum Christi corpus consecrare, offerre, ac
mini-

ministrare; & populi peccata dimittere, ac retinere possunt. Quam potestatem à Domino illis collatā meritò tāquam diuinam admiramur, & suspicimus. Cū igitur oporteat, eos, qui cæteris dignitate præferuntur, vitæ etiā sanctitate, conuersatione, & exemplo illos superare; vt qui ministri sunt Christi, & dispensatores mysteriorum eius, fideles dispensatores inueniātur: omnes in sacris Ordinibus cōstitutos magnopere hortatur sancta Synodus, vt dignitatis suæ memores, ita vitam instituant, vt cæteris meritò præesse possint, habentes, vt ait Apostolus, *mysterium fidei in conscientia pura.*

I. Ad
Corin. 4

I. Ad
Timo. 3.

Clerici quo modo fori privilegio gaudere possint.

Cap. XXXIII.

Quoniam clericus iuxta Tridentini Concilij decretum fori privilegio

legio

legio non gaudet, nisi beneficium ecclesiasticum habeat: aut clericalem habitum, & tonsuram deferens, alicui ecclesie ex mandato Episcopi inseruiat, vel in Seminario clericorum, aut in aliqua schola, vel Vniuersitate de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos versetur: sed nec clerici coniugati eodem fori privilegio gaudent, nisi alicuius ecclesie seruitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem ecclesie seruiant, vel ministrent, & clericali habitu, & tonsura utantur: idcirco sancta Synodus quamuis intelligat, atque etiam statuatur, omnes quicumque pretertextu clericalis tonsuræ aliqua crimina commiserint, pro illorum qualitate acriter, iuxta formam iuris, ab Ordinarijs puniendos esse, ne ex clericali tonsura delinquendi ansam

assu-

assumant: nolens tamen, quantum in ipsa est, horū priuilegiorum vsum extinguere ac tolli, rationem explicandam esse duxit, qua clerici his priuilegijs iuxta Tridentini Concilij præscriptū gaudere possint. Decernit igitur, omnes prima tonsura initiatos, etiam si coniugati sint, qui fori priuilegio gaudere voluerint, tonsura vti debere magnitudinis, vt minimum dimidiij argentei; habitum etiam clericalem ordinariè deferre, vtpote oblongum pallium, quod vestium genus Mantecos appellamus, vel palliū breuius ad genua tamē vsq; saltē demissum, cuiusmodi vestes vulgus Herreruelos vocat; cum clericali pileo, vel galero, nō arcto admodum, sed quatuor vt minimum digitis lato, in quo nihil sit auri, vel argenti, vel plumarū; cui nihil
addi

addi possit ornamentorum, quod non sit nigri coloris: vt in habitu decenti, animum etiã præ se ferant mitiorem, & statui clericali congruentem. Ministeria verò, ad quæ sunt in ecclesijs ab Episcopo deputandi, hæc esse statuit: primùm ministrare Missis, non quidem respondere tantùm celebrãti, sed illi, vt ministrũ decet, inseruire: quod faciũt, qui induenti se presbytero præstò adsunt, vinum & aquam deferunt, lumen accendunt, Missale ex vnò altaris cornu in alterum cõmutant, & huiusmodi alia peragunt. Quæ quidem ministeria, vel horum aliqua agent, idq; ense deposito, & tempore ab Ordinario illis designando. Deinde etiam inter ecclesiastica ministeria computat sancta Synodus, curã penes se assumere, vt in sacello aliquo, vel altari in

F eccle-

ecclesia ab Ordinario nominanda, munda sint omnia, & appositè adornata: in choro etiam canere: & alia ministeria exercere, quæ verè ecclesiastica sint, & iudicio Ordinarij talia censeantur.

De illorum examine, qui ad superiores ordines sunt promouendi.

Cap. XXXIII.

Promoti ad aliquos ordines, quando ad superiores promouēdi erūt, nō modò qualitatibus, quas in eis Cōcilium Tridentinum requirit, præditi esse debent: sed etiam per ceremoniarum magistrum, vel examinatorem ab Ordinario deputandum probandi sunt, an in functione inferioris ordinis sint probè instructi. Neque enim par est, eos ad altiora conscendere, qui inferiora ministeria exercere nescierint.

Pri-

*Primam Missam celebraturus de ceremonijs exami-
nari, & facultatem habere debet.*

Cap. XXXV.

NVllus presbyterorū primā Mis-
sam celebret, quin prius à magi-
stro ceremoniarum, vel alio ab Ordini-
nario deligendo examinetur, nū Mis-
sæ ceremonias rectè noscat: & nisi ab
Ordinario, vel eius generali Vicario,
si sex tantum leucis à ciuitate distet; si
verò pluribus, ab Officiali foraneo fa-
cultatē habuerit. Qui neglexerit, sus-
pensione ab ordinibus arbitrio Præla-
ti puniatur.

*Qui non fuerit Subdiaconus, ne dalmatica
indutus epistolam cantet.*

Cap. XXXVI.

IN quibusdam ecclesijs nonnulli mi-
nisteria sacra, quæ sibi non compe-
tunt, exercere non verentur. Statuit

F ij igitur

igitur sancta Synodus, ne in posterū
 qui non fuerit ad sacrum Subdiacona-
 tuſ ordinem promotus, dalmatica in-
 dutus epistolam cantet, aut altari tan-
 quam subdiaconus deferuiat. Qui non
 paruerit, atque etiam Curatus, qui id
 permiserit, quisq; solidis quinque mul-
 ctetur.

SESSIO TERTIA

SANCTA SEDE APOSTO-
 LICA PER OBITVM FEL. RE.

*Pij quarti vacante, celebrata
 die XXI. Decemb.*

M. D. LXV.

*

Sancta prouincialis Valenti-
 na Synodus, præſidente in
 ea Illustrissimo ac Reueren-
 disimo domino Martino
 Ayala Archiepiscopo Valentino, in-
 telligens cōmunis populi morum re-
 for-

formationem ex ecclesiasticorum moribus probè institutis potissimū pendere, vtpote à quibus cæteri vel ad bonum virtutis exemplo prouocentur; vel ad malum praua illorum vitæ cōsuetudine impellantur; necessariū esse duxit, sequentia hæc decreta, quæ ad eorū, qui sacris ministerijs sunt addicti, mores instituendos, ac reformādos spectant, sancire: & illis seruanda proponere.

TITVLVS TERTIVS

de ijs, quæ ad ecclesiarum, & personarum ecclesiasticarum gubernationem spectant.

De munere Episcoporum.

Cap. I.

CVm Spiritus sanctus Episcopos velut speculatores quosdam in Ec-

F iij clesia

clesia constituerit, qui tamquã in specula positi, & ex ea reliquis superintendentes, Ecclesiam, quam Christus sanguine suo acquisiuit, doctrina & salutaribus institutis pascere, ac gubernarent; meritò sancta Synodus huius Prouinciæ Episcopos tales esse desiderat, qui vitæ integritate, & doctrina conspicui, velut lucernæ supra candelabrum fulgentes, omnibus, qui in domo sunt, luceant: vt eorum bona opera ab hominibus videantur; & pater, qui in cœlis est, ab omnibus glorificetur. Sint ergo in primis sobrij, casti, prudentes, mansueti, & hospitalitatis amantes: mensa sit illis non superfluis, & exquisitis instructa epulis, sed frugalis: non plus æquo magnifica, & ad delicias comparata supellex: non impudica, aut conten-

tio-

tiosa familia, sed ad modestiam, & animi tranquillitatem probè instituta: prouentus ecclesiasticos non in quoscumq; vsus prodigè effundant, quos sciunt, non hæreditario iure se à maioribus suis accepisse, sed ad res piè sancteque gerendas sibi assignatos fuisse: egenis liberaliter subueniant: cognatos, aut affines bonis ecclesiæ minimè ditent: ac multo minus ecclesiastica bona accumulent, vt ex eis hæredem testamento instituant. Beneficia Ecclesiastica dignis tantum, & qui Ecclesiæ pro suo munere optimè inservire possint, conferant. Ad ecclesiasticos ordines non nisi bonum testimoniū habentes, & idoneos promoueant: ne si manus alicui cito imposuerint, peccatis alienis cōmunicent. Gregi suo prouide

F

iiiij

ac so-

i. ad Ti.
mot. 9.

ac solerter inuigilent, atq; prospiciāt: ne à lupis, quos hoc tempore iam ferè vndiq; imminere conspiciamus, lædi aliquo modo possit. Demū hūc ipsum gregem nulla ratione opprimant, sed sincero potiùs affectu velut patres salubriter pascant, non vt dominātes in cleris, quemadmodum D. Petrus ait, sed forma facti gregis ex animo: vt dū in hæc boni pastoris munia diligenter incumbunt, eorum in diœcesi residentia nō inanis sit, & otiosa: sed utilis omnibus, ac frugifera. Hæc, & his similia sancta Synodus in Prælatis magno-pere optat, vt qui tantæ in Ecclesia dignitati præsumt, in die reuelationis iusti iudicij Dei muneris sui rationem ipsi Deo, vt par est, reddere possint.

De Pastorum residentia.

Cap. II.

Vt ca

VT ea, quę de Pastorum in suis ecclesijs residentia in sacro Tridentino Concilio statuta sunt, illorum auribus, & animis altiùs infigantur, meritò eadē ipsa Tridentina Synodus statuit, atq; præcepit, insignia illa duo decreta, quę de residentia, alterum sub Paulo tertio sessione sexta, alterū verò sub Pio quarto sessione vigesima tertia, sancita sunt, in Cōcilijs prouincialibus publicari. Cui mandato sancta hæc prouincialis Synodus obedire volens, duo ipsa decreta hoc loco inferenda, ac etiā publicāda esse decreuit.

*Decretum de residentia sub Paulo tertio Pont. Max.
in Concilio Tridentino promulgatum.*

E Adem sacrosancta Synodus eisdē præsidentibus, & Apostolicę sedis legatis, ad restituendā collapsam admodum ecclesiasticam disciplinam,

F v depræ-

deprauatosq; in clero, & populo Christiano mores emendandos, se accingere volens, ab ijs, qui maioribus ecclesijs præfunt, initiũ censuit esse sumendum. Integritas enim præfidentium salus est subditorum. Confidens itaq; per domini ac Dei nostri misericordiam, prouidamq; ipsius Dei in terris Vicarij solertiam omnino futurum, vt ad ecclesiarum regimẽ, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maximè digni fuerint, quorumq; prior vita, ac omnis ætas à puerilibus exordijs vsq; ad perfectiores annos per disciplinæ stipendia ecclesiasticæ laudabiliter acta, testimonium præbeat, secundum venerabiles beatorum Patrum sanctiones assumantur: Omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & cathedralibus ecclesijs
qui-

quibuscumque quouis nomine ac titulo præfectos monet, ac monitos esse vult, vt attendentes sibi, ac vniuerso gregi, in quo Spiritus sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant: implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant; atque ouium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo iudice requirendus, custodię minimè incubant: cum certissimum sit, non admitti pastoris excusationem, si lupo oues comedit, & pastor nescit. At nihilominus quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui proprię etiã salutis immemores, terrenaque cœlestibus, ac diuinis

nis

nis humana præferentes, in diuersis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ouili derelicto, atq; ouium sibi commissarũ cura neglecta, se detinent occupatos: placuit sacrosanctæ Synodo antiquos canones, qui temporum atq; hominum iniuria penè in desuetudinem abierunt, aduersus non residentes promulgatos innouare; quemadmodũ virtute præsentis decreti innouat: ac vltterius pro firmiori eorundem residentia, & reformatis in Ecclesia moribus in hunc, qui sequitur, modum statuere, atq; sancire. Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu cathedrali ecclesia sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu iure commissa, quacumque ille dignitate, gradu, & præminencia præfulgeat, legitimo impedimento, & seu
iustis

iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam diœcesim morando abfuerit, quartæ partis fructuū vnius anni, fabricæ ecclesiæ, & pauperibus loci per superiorem ecclesiasticum applicandorum, pœnā ipso iure incurrat. Quòd si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseverauerit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, vt seueriori sacrorum canonum censuræ subiiciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum verò absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens, sub pœna interdicti ingressus ecclesiæ eo ipso incurrēda, infra tres menses per literas, seu nuncium Romano Pōtifici denūciare teneatur: qui ipsos absentes

absentes, prout cuiusq; maior, aut minor cōtumacia exegerit, suæ supremæ Sedis autoritate animaduertere, & ecclesijs ipsis de pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in Domino nouerit salubriter expedire.

Decretum de residentia sub Pio quarto Pont. Max. in Concilio Tridentino promulgatum.

E Adem sacrosancta Tridentina Synodus reformationis materiã prosequens, hæc quæ sequuntur, in præsententi decernenda esse statuit, & decernit. Cùm præcepto diuino mādatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbiq; diuini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorū omnium operum exemplo pascere; pauperū, aliarumq; miserabilium personarum curam

ram

ram paternam gerere; & in cætera munia pastoralia incumbere: quæ omnia nequaquam ab ijs præstari & impleri possunt, qui gregi suo non inuigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet & hortatur, vt diuinorû præceptorum memores, factiq; forma gregis, in iudicio & veritate pascant, & regât. Ne verò ea, quæ de residètia sanctè, & vtiliter iã ante sub fel. rec. Paulo III sancita fuerût, in sensus à sacrosanctę Synodi mēte alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mēsis cōtinuis abesse liceat; illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus, Omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac cathedralibus ecclesijs quibuscūq; quocūq; nomine, & titulo præfectos, etiã si sanctę

Roma-

Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua ecclesia, vel diœcesi residentiam, vbi iniuncto sibi officio defungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infra scriptis. Nam cùm Christiana charitas, vrgens necessitas, debita obediētia, ac euidentis Ecclesiæ, vel Reipublicæ vtilitas aliquos nonnunquã abesse postulent, & exigant; decernit eadem sancta Synodus, has legitime absentię causas à beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitano, vel eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residēte, qui idem Metropolitanus absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cùm absentia incidere propter aliquod munus, & Reipub. officium Episcopatus adiunctum. Cuius quoniam causæ sunt notoriæ,
& inter-

& interdum repentinæ, ne eas quidē significari Metropolitanano necesse erit: ad eundem tamen cum Concilio prouinciali spectabit, iudicare de licentijs à se, vel à suffraganeo datis: & videre, ne quis eo iure abutatur; & vt pœnis Canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis prouidendum, vt, quantū fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquātisper tantū absunt, ex veterum Canonum sententia non vidētur abesse, quia statim reuersuri sunt; sacrosancta Synodus vult, illud absentia spatium singulis annis siue continuum, siue interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere; & haberi rationē, vt id æqua ex cau-

G sa fiat,

sa fiat, & absq; vlllo gregis detrimento; quod an ita sit, abscedentium conscientia relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore: cūm Deo corda pateant; cuius opus nō fraudulentē agere, suo periculo tenentur. Eisdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Domini aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, itē & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua cathedrali vlllo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua diœcesi eos aliò vocent.

Si quis autem, quod vtinam nunquam eueniat, cōtra huius decreti dispositionem abfuerit; statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas aduersus

fus

sus non residētes, sub Paulo tertio im-
 positas & innouatas, ac mortalis pecca-
 ti reatum, quem incurrit; eum, pro ra-
 ta temporis absentia fructus suos non
 facere, nec tuta conscientia alia etiam
 declaratione non secuta, illos sibi deti-
 nere posse; sed teneri, aut, ipso cessante,
 per Superiorem ecclesiasticum illos fa-
 bricæ ecclesiæ, aut pauperibus loci ero-
 gare; prohibita quacumq; conuentio-
 ne, vel compositione, quæ pro fructi-
 bus malè perceptis appellatur; ex qua
 etiã prædicti fructus in totum, aut pro
 parte, ei remitterentur: nō obstāribus
 quibuscūq; priuilegijs cuicumq; colle-
 gio, aut fabricæ cōcessis. Eadē omnino,
 etiã quòad culpā, & amissionem fru-
 ctuum, & pœnas de Curatis inferiori-
 bus, & alijs quibuscumq; qui beneficiū
 aliquod ecclesiasticum, curam anima-

G ij rum

rum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut quodcumque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit; Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquat. Discedendi autem licentiam in scriptis gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Quod si per edictum citati, etiam non personaliter, contumaces fuerint; liberum esse vult Ordinarijs, per censuras ecclesiasticas, & sequestrationem & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam usque ad priuationem, compellere; nec executionem hanc quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscumque beneficii, pactione, statuto, etiam iuramento,

mento, vel quacumq; auctoritate confirmato, consuetudine etiã immemorabili, quæ potiùs corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiã in Romana curia, vel vigore Eugenianæ cõstitutionis suspendi posse. Postremò, tam decretũ illud sub Paulo tertio, quàm hoc ipsum in Cõcilijis prouincialibus, & Episcopalibus publicari, sancta Synodus præcipit. Cupit enim, quæ adeò ex Pastorum munere, animarumq; salute sunt, frequẽter omnium auribus, mentibusq; infigi, vt in posterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut desuetudine aboleantur.

De reformatione curiæ ecclesiasticæ.

Cap. III.

INter alia multa, quæ ad Episcoporum munus maximè spectat, illud etiam

G iij dili-

diligenter ab eis prouidendum est, ut
 lites & controuersię ad ecclesiasticum
 forum pertinentes, in ecclesiastica cu-
 ria equissimè tractentur. Oportet enim
 cū aliarum optimarum actionum,
 tum etiam rei huius bene ac fideliter
 gestæ præclarū imitationis exemplum
 à iudicibus ecclesiasticis, & eorum mi-
 nistris ad cæteros peruenire. Omni-
 bus igitur huius Prouinciæ Episcopis
 iniungit sancta Synodus, ut magna æ-
 quitate, & quanta etiam fieri poterit
 breuitate causas curiæ ecclesiasticæ cō-
 cludi studeant: & ut stipendia, quæ po-
 tissimū Scribis pro actis, & processu-
 bus soluuntur, sicubi immoderata fue-
 rint, ad æquitatem reducant: ne qui
 ius quærunt, si sumptibus fuerint op-
 pressi, liti renūciare, & ius ipsum amit-
 tere cogantur. Ne verò pauperes sub-
 sidio

fidio destituti, causam aut aggredi, aut
prosequi non possint, aduocatum, &
procuratorem designent, qui illis gra-
tis patrocinentur.

Cumq; tota ferè causę vis ex testiũ
depositione pendeat, caueãt, ne in prin-
cipalibus causis, quales sunt crimina-
les grauiores, & quę ad beneficia, vel
matrimonia pertinent, & similes, ipsę
testiũ depositiones notarijs solũm cõ-
mittãtur, sed ab ipsomet iudice omni
studio & diligentia, notario excipiẽte,
recipiantur. Extra ciuitatem tamen
viro prudenti, & probatę vitę huius-
modi testium depositiones committi
curẽt. Causę verò leuiores, quę audi-
tis dũtaxat partibus, breuiter ac sum-
matim decidi, & finiri à iudice possũt,
in processum minimè deducãtur, sed
prudenter ac expeditè terminentur.

G iij Cũm

Cùm autē processus impensæ ipsis curiæ notarijs cōsummata, seu vltima solutione persoluendæ erunt, non id fiat sine iudicis taxatione, & subscriptione. Notarius, qui aliter processus impensas acceperit, dimidium eius pecunię amittat, quæ ipsi pro illo processu iure deberi iudicabitur. Quod iam nūc pauperibus arbitrio Ordinarij distribuendum, applicatur. Qua etiam lege eos, qui Episcopis à secretis fuerint, teneri, & obligari volumus. In causis etiam iudicum delegatorū notarios taxationi curiæ ecclesiasticæ subiectos esse debere, decreuit sancta Synodus. Cæterum, si quando personæ ecclesiasticæ in carcerē trahendæ erūt, modestè ac decēter à ministris id fiat, vt ecclesiastici ordinis, & dignitatis magna ratio habeatur. Nullus autem
in

in sacris constitutus ad solā petitionē
Fisci capiatur, sed præcedente saltem
semiplena probatione, aut vehementi
præsumptione. Ad petitionem autem
partis capi non debet, nisi præcesserit
informatio, aut nisi pars ad Talionis
pœnam, aut ad delicti probationem fa-
ciendam, præstita arbitrio iudicis cau-
tione, se prius obligauerit.

Denique illud etiam sancta Syno-
dus statuit, si à iudice contra aliquem
in scriptis lata sit excommunicatio, &
ille facultate iudicis sit absolendus,
vt hæc ipsa ad illum absolendum cō-
missio in scriptis fiat, & inter acta mā-
dato iudicis referatur.

De Episcopis titularibus.

Cap. IIII.

Quoniam Episcopi, qui titulares
vocantur, nimia quadam licen-

G v tia

tia in Pontificalibus exercendis abuti
 solent; ex quo cùm in alijs, tum etiam
 in promotione ministrorum Ecclesię
 incommoda multa accidere sæpe ex-
 perimur; statuit sancta Synodus, ne in
 hac Prouincia Episcopus aliquis titu-
 laris Pontificalia exerceat, aut ab vlllo
 Prælato ad ea exercenda admittatur,
 nisi notus fuerit, & in regnis Hispanię,
 aut insulis illi adiacētibus progenitus.
 Qui Pontificalia clàm minimè exer-
 cere possit, sed de Ordinarij loci facul-
 tate expressa. Sacros verò ordines mi-
 nimè cōferat, nisi in Cathedrali eccle-
 sia, aut alia ab Ordinario ipsi designan-
 da. Cui Prælatus stipendium compe-
 tens tribuat, ne inopia pressus, Pontifi-
 calia quòquomodo in quæstum mini-
 strare cogatur. Si aliter quispiam ab
 huiusmodi Episcopis vel ad primam
 tonfu-

conjuram, vel ad quoscumque Ordines fuerit promotus, tam ipse Episcopus, quàm qui ab eo promotus fuerit, Tridentini Concilij pœnis subiaceant.

Ecclesie ministri quibus anni diebus Missam celebrare, aut sacram Eucharistiam sumere debeant.

Cap. V.

Eorum vitæ meritum qui minoribus Ordinibus initiantur, vt de gradu in gradum ascendât, iuxta Concilij Tridentini constitutionem cùm alia multa, tum etiam crebrior, quàm antea, corporis Christi communio cōprobare debet: quod certè ijs magis competet, qui iam sunt primùm ad sacros Ordines promouēdi, ac ijs multò magis, qui ad aliquē ex sacris Ordinibus sunt iā promoti. Quare statuit sancta Synodus, vt quatuor minoribus
Ordini

Ordinibus initiati, in festo Natalis Domini, Resurrectionis, & Pentecostes in ecclesijs, in quibus ad ministerium suum peragendum fuerint additi, ad sacram corporis Christi eōmunionem accedant. Subdiaconi verò & diaconi in eisdem tribus festis, ac feria quinta in cœna Dñi, ac in festo Assumptionis beatæ Mariæ, & omnium sanctorum sacrosanctam etiam Eucharistiam suscipiant. Quā tamen in quinta feria in cœna Domini, & in festo Dominicę resurrectionis, vt bono sint omnibus exemplo, ab eo, qui Missam conuentualem in ecclesia, in qua sederint, celebrabit, percipiant. Qui nō paruerit, nisi legitimè fuerit impeditus, illius diei distributiones amittat, in quo ad sacram communionem non accesserit: ei verò, qui beneficium non habuerit,

habuerit, pro arbitrio Ordinarij multa imponatur. Presbyteros autē hortatur sancta Synodus, vt saltē diebus dominicis, & festis solennibus Missas celebrent: eos verò, qui curam animarum exercuerint, tam frequenter celebrare iubet, nisi iustam excusationem habuerint, vt muneri suo satisfaciant. Porro Curati, qui iusta aliqua ex causa parochijs suis non inseruierint, si ad sacrum presbyteratus Ordinem erunt promoti, omnibus Christi, & quatuor beatæ Mariæ festis solennibus Missæ sacrum faciant. Si verò ad presbyteratum promoti non fuerint, eisdem festis diebus sacram Eucharistiam sumant. Qua de re Vicario Episcopi, vel Officiali, vel parrocho loci, in quo residebunt, fidem faciant: alioqui ab Ordinario corripiantur.

Pro ce-

Pro celebratione Missarum æqualem dandam esse eleemo-
 mosynam: & omnem superstitiosum cultum
 è Missis potissimum reiiciendum esse.

Cap. VI.

A Liquorum abulum, qui pro cele-
 bratione quarumdam Missarum
 plus exigunt eleemosynæ, quàm pro
 Missarum celebratione communiter
 accipi soleat, excludere volens sancta
 Synodus, statuit, in tota hac prouincia
 æqualem pro Missarum omnium cele-
 bratione eleemosynam sumi debere.
 Cumq; constet admirabilem & præ-
 stantissimum Missæ fructum ex ipso
 potissimum corporis & sanguinis Do-
 mini sacrificio, quod Deo offertur,
 prouenire; quod appositis & ab Eccle-
 sia probatis precibus peragitur: ac pro
 inde indecorum esse, atque etiam im-
 pium, ex ijs ceremonijs, quas supersti-
 tiosus potius cultus, quàm vera reli-
 gio

gio inuexit, quasq; nonnulli quarumdam Missarum celebrationi subiungere solent, aliquid spiritualis fructus sperare: idcirco sancta Synodus præcipit, superstitiosum cultum Missarū, quæ dicuntur reuelatæ, & sancti Amatoris, & aliarum quarumcumq; similitium, aboleri: certum etiam candelarum numerum, qui speciem superstitionis habet, reijciendum esse duxit.

*Quam elemosynam æquum sit hoc tempore pro
Missæ celebratione dari.*

Cap. VII.

Quoniam æquum est, ut qui altari seruiunt, de altaris etiam ministerio uiuant; sitq; compertū, eos, qui olim paruo uiuere poterāt, vix iam propter rerum omnium caritatem duplicatis sumptibus se alere, ac sustentare posse; ut omnē etiā Simonie, & faciēde fraudis occasionē illis sancta Synodus adimat,

adimat, qui fortè plusquam decet, pro Missarum celebratione exigent; aut inopia coacti, pro pluribus Missis, quæ ab eis celebrandæ essent, pauciores celebrarent; æquum esse pro huius temporis ratione iudicavit, vt pro singulis Missis, quæ in posterum instituentur, vel celebrari mandabuntur, plus adiuuenti eas celebrantibus, ad vitæ sustentationem conferatur: nempe regalis vnus argenteus monetæ Castellæ. Quòd autē ad Missas illas attinet, quæ sunt iam à fundatoribus institutæ, current Ordinarij, ita eas ad rationem aliquam commodam reducere, vt & illæ sine fraude celebrari possint; & ijs, qui eas sunt celebraturi, sit etiam cū æquitate prospectum. Qui verò plusquàm hoc statuto præscriptum est, pro Missæ celebratione poposcerit; qui etiam

pro

pro duabus Missis vnā, vel pro pluribus pauciores celebrabit, sententia excōmunicationis adstricti existant.

*De oblationibus per templum quærendis,
dum Missa celebratur.*

Cap. VIII.

STatuit sancta Synodus, ne sacerdos, qui Missæ sacrū facit, per templum oblationes quærat, quantumuis primam, nouamq; Missam celebret. In oppidis verò, in quibus non alius erit sacerdos, quàm qui rem ipsam sacrā celebrat, is ad altaris gradus prius, deinde verò ad finē eius loci, in quo viri cōsident, tantisper consistat, donec oblata capiat. Nec enim ad locum mulierum ei progredi licet. Si non paruerit, tres argenteos soluat.

In nouis Missis conuentus fœminarum, ex quibus scandala oriuntur, ne fiant.

Cap. IX.

H Inua

Inualuit in quibusdam huius prouin-
 cia ciuitatibus vsus, vt cum nouæ
 Missæ celebrandæ sunt, vna vel plu-
 res è nobilibus fœminis alias eiusdem
 ordinis fœminas ad nouâ Missam in-
 uitent: à quibus confidentibus in vno
 templi loco, & à viris etiam prope ad-
 stantibus, vel assidentibus non parua
 scandali occasio dari solet. Considerās
 autem sancta Synodus æquum esse, vt
 sacrū à profano distinguatur, & omnē
 peccati & scandali occasionem è tem-
 plis potissimū auferendam esse, præ-
 cipit sub excommunicationis pœna,
 ne fœminarum conuentus prædicto
 modo in templis fiant: quin etiā ipsis
 viris sub eadem pœna mandat, ne vl-
 lo tempore in templis cum scandalo
 ipsis fœminis vel adstent, vel assideāt:
 vt is honor locis sacris tribuatur, quē
 illis

illis omnes meritò debemus.

*Tres simul Missæ in eodem altari
ne celebrentur.*

Cap. X.

Cum ritus ille, quo in quibusdam templis tres simul Missæ in eodẽ altari celebrari ac decantari solent, nulla ratione nitatur; huiusmodi ritũ sancta Synodus tolli, & aboleri iubet.

Templa sub noctem claudenda: & matutinum officium sancti, cui templum consecratum est, quando debeat inchoari.

Cap. XI.

Quoniam noctu flagitia multa committi solent, & sacra templa maximè seruata esse oportet, ne in eis aliquo scelere Deus offendatur; idcirco præcipit sancta Synodus, ne à pulsu campanæ, quo beatam Mariã virginem sub noctem salutamus,

H ij sacræ

sacræ ad populum conciones in templis, ac ne in ipsis etiã monasterijs habeantur: sed ipsa templa etiam monasteria ab eo tempore claudi debere statuit, excepta nocte Natalis Domini, & si quæ aliæ sunt, in quibus contraria consuetudo iam olim inualuit: ijs etiã templis exceptis, in quibus preces matutinæ singulis diebus autoritate Apostolica initio noctis dicuntur. Diebus verò illis, in quibus officium matutinum sancti, vel sanctæ, cui templum dicatum est, solenniter agendum erit, decernit sancta Synodus, statim post Completorium, officium ipsum matutinum inchoari debere: vt ad ipsum diei crepusculum, vel paulò post finiat. Si verò prædictis diebus aliter quàm hic præscriptũ est, matutinũ officium celebratũ fuerit, parochus simul & bene-

& beneficiati solidis centum mulctentur. Insuper, quia nihil in templis indecorum permitti debet, profanas omnes cantiunculas in matutinis precibus, & alijs quibuscumq; horis Canonice sancta Synodus prohibet, & eas tantum admittit, quæ ab examinatore per Ordinarium deputando examinatae prius, & approbatae fuerint. Similiter nihil actionibus personarum vult in templis repræsentari, quod eiusdem examinatoris iudicio non sit antea comprobatum. Capitulum, ac ipsi etiam parochi, si aliter hæc in suis ecclesijs admiserint, sex libris mulctentur.

Preces horarias nõ esse in Choro, dum sacra aguntur, priuatim dicendas.

Cap. XII.

Q Vi in Chorum conueniunt, psallendi gratia conuenire debent, vt

H iij in psal-

in psalmis, hymnis, & canticis nomen Domini pariter laudetur: cumq; nullus, quod choro debet, iuste illi subtrahere possit, aut alios à communi cantu impedire, meritò præcipit sancta Synodus, ne in choro, dum sacra aguntur, preces horariæ, quæ pro quotidiano penso recitandæ sunt, ab aliquo, vel aliquibus priuatim dicantur. Qui aliter egerit, distributionem illius horæ amittat, in qua huiusmodi preces in choro recitabit.

De honesto ecclesiasticorum habitu.

Cap. XIII.

Maximè decet Ecclesiæ ministros decenti etiam corporis vestitu honestos animi mores præferre, ut exterior corporis habitus Ordini, ac hone

honestati congruat clericali. Quare
statuit sancta Synodus, vt in sacris or-
dinibus constituti vestibus vtantur ta-
laribus, non rubei coloris, aut viri-
dis, sed nigri; vel eorum colorū, quos
honestus ecclesiasticorum vsus admi-
sit: scissis non vtantur calceis, neque
anulis digitos ornent, nisi quibus com-
petit ex officio dignitatis. In subucu-
lis collaria rugata minimè deferant,
neque additamenta illa sinuosa extre-
mitati manicarum subuculæ adiun-
gant. Vestibus superioribus ex seri-
co villoso, aut raso confectis minimè
vtantur. Qui huic decreto non pa-
ruerint, vestiū amissione damnātur.
Illud etiā maximè curent presbyteri,
ne sacras vestes, celebrationi Missæ
dicatas super vestes breuiores, quàm

H iij tala

calares induant. Deniq; talem in eccle-
 siasticis viris amiētū cupit sancta Sy-
 nodus, vt neq; pannosi, aut laceri sint,
 neq; vestibus exquisita arte confectis
 vtātur: sed ea indumenta gestent, quæ
 animi quietē, ac modestiā promittāt.

Sacris initiati ne arma deferant.

Cap. XIII.

O Mnibus, qui sacris sunt initiati,
 mandat sancta Synodus, ne per
 ciuitates, aut oppida arma deferant.
 Iter tamen facientibus ensē, non au-
 tem tormentum manuarium, nisi iu-
 sta aliqua ex causa, quam Ordinarius
 approbare debeat, gestare liceat.

*In sacris constituti ne Mimi sint, aut compotatores; &
 pensum horarium decenti loco esse persoluendum.*

Cap. XV.

IN sacris constituti minimè perso-
 nas in comœdijs, aut mimos, aut hi-
 striones

striones agant: crapulam, ebrietatem,
& compotationes fugiant, neq; illis cō
uiujs intersint, ad quæ scœminarum &
laicorum ingens, ac inquieta turba cō
currit, vnde verisimile sit, scandalum,
aut animæ periculum oriri posse.

Preces horarias debita veneratio-
ne persoluāt, nō in vicis, aut fenestris,
alijs ve locis parū decoris: sed in se-
cretioribus, & orationi cōgruentibus,
vt ad deuotionem excitati, Deum nō
labijs tantū, sed spiritu etiam orent.

*Ecclesiastici ad forum, aut ad curiam secularem
superpellicijs induti ne procedant.*

Cap. XLVI.

O Portet sacris mysterijs addictos
diligenter aduertere, ne ipsorum
incuria dignitas ecclesiastica apud ple-
bem vilescat: quare prohibet sancta
Synodus, ne vllus sacris ordinibus ini-

H v tiatus

tiatus vel ad macellum, vel ad forum,
 siue piscarium, siue olitorium, vel ad
 secularium causarum curiam super-
 pellicio indutus se conferat. Qui man-
 dato non obedierit, vnius argen-
 tei multa pro qualibet vice punia-
 tur.

*Constituti in sacris secularia
 negotia ne tractēt.*

Cap. XVII.

Qui in sorte Domini vocati sunt,
 ac proinde quorum Dominus hæ-
 reditas est, magnopere cauere debent,
 ne suæ functionis obliti, ad alia diuer-
 tant, quæ ab ipsorum dignitate & mu-
 nere sint aliena. Qui enim futuri sunt
 religionis magistri, & in lege Domini
 die ac nocte meditari debent, vt cæte-

ros

ros exemplo ac doctrina ad bonū pro-
uocent; nihil cum profanis negotijs,
quæ illos à rebus diuinis auertunt, ha-
bere debent commune. Nemo enim,
vt ad Timotheum scribit Apostolus,
militans Deo implicat se negotijs se-
cularibus, vt ei placeat, cui se proba-
uit. Quare sancta Synodus omnibus,
qui sacris ordinibus sunt initiati, præ-
cipit, ne secularis alicuius personæ pro-
curatores sint, aut œconomi, aut cau-
sarum secularium sollicitatores. Qui
mandato non paruerint, viginti libra-
rum pœna, aut quindecim diebus car-
cere puniantur.

2. Ad Ti-
moth. 2.

Iubet insuper illis, ne aduocati sint,
aut vlli coram iudicibus patrocinen-
tur, nisi in causis ecclesiasticis, ac etiã
miserabiliũ personarum: dũmodo hæc
pro

pro veritate, & omni fraude seclusa a-
gant, vt exemplum cæteris præbeant
salutare: alioqui præcedenti pœna pu-
niantur.

Adhæc eisdem mandat, ne prouen-
tuum etiam ecclesiasticorum condu-
ctores, qui arrendatarij dicuntur, exi-
stant: ne ve emendi & vendendi com-
mercia tractent. Qui horum duorum
alterutri non obedierit, eandem pœ-
nam subire compellatur.

*Constituti in sacris suspectam fœminarum consuetudi-
nem vitent: quas presbyteri comitari prohibentur.*

Cap. XVIII.

Omnibus qui in sacris Ordinibus
constituti sunt, prohibet sancta
Synodus, ne domi fœminas, vnde pos-
sit aliqua mali suspicio oriri, habeant:
quas si admoniti, nō expulerint, in eos
velut contra cōcubenarios ab Ordina-
rijs

rijs procedatur. Ad sacrum autē Presbyteratus ordinē promotis præcipit, ne siue pedestres, siue equestres, fœminas comitentur, nisi fuerit mater, soror, amita, matertera, neptis siue ex fratre, siue sorore, vel consobrina. Qui aliter fecerit, sex libris mulctetur, vel sex diebus carceri addicatur.

Sanctimonialium colloquia non esse frequentanda.

Cap. XIX.

NON decet, præsertim in locis Deo dicatis, à personis ecclesiasticis ullam scādali occasionem dari: ideo sancta Synodus sub excommunicationis pœna illis præcipit, ne Sanctimonialium monasteria colloquendi cū sanctimonialibus gratia frequenter inuisant. Regulares verò in Domino hortatur, vt ab huiusmodi monasteriorū monialium frequentatione abstineāt.

Qui

Qui si admoniti nō destiterint, in eos iuxta Tridentini Concilij statuta procedetur. Quod ipsum laicis etiam iubet: quos aliter agentes Ordinarius coerceat, & pro suo etiam arbitrio puniat.

*Lusoriam mensam domi habentes
excommunicantur.*

Cap. XX.

OMnibus tā sacris Ordinibus initiatis, quā etiam laicis mandat sancta Synodus, ne domi mensam lusoriam, ad quā ludendi gratia frequenter conueniri solet, vulgus tablaie vocat, habere audeant. Qui mandatum transgressi fuerint, excommunicatione latæ sententiæ deuinciantur.

*Clerici peregrini non admittantur
sine literis dimissorijs.*

Cap. XXI.

Cle

CLerici peregrini sine commenda-
 titijs, aut dimissorijs sui Ordina-
 rij literis ad diuina celebranda nō ad-
 mittantur. Et qui ex Hispaniæ regnis
 in hanc prouinciam venerint, intra di-
 midium annum ab ipsa præsentatio-
 ne literarum dimissoriarum; qui verò
 ex remotioribus regnis, intra annum
 vnum eas renouare teneantur.

*Canonicatum dimidiæ parti ordo presby-
 teratus sit annexus.*

Cap. XXII.

Cum iuxta Tridentini Concilij
 decretum in omnibus ecclesijs
 Cathedralibus omnes Canonicatus,
 ac portiones habere debeant anne-
 xum ordinem Presbyterij, Dia-
 conatus, aut Subdiaconatus: ita vt
 dimidia

dimidia saltem pars presbyteri sint, ceteri verò diaconi, aut subdiaconi: præcipit sancta Synodus huius prouinciae Episcopis, vt cum consilio Capituli in suis ecclesijs designent, ac distribuunt, vt viderint expedire, quibus canonicatibus quisque ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat: ita vt dimidiæ parti Canonicatum presbyteratus ordo annectatur, reliquis verò diaconatus, aut subdiaconatus. Quod ipsum si intra annum à fine præsentis Concilij non fecerint, quingentorum ducatorum poenam, quam redimendis captiuis iam nunc applicamus, incurrant.

*Canonici quo tempore in Capitulum
conuenire non debeant.*

Cap. XXIII.

Ecclesiarum tam cathedralium, quam collegiatarum Canonici post inceptum

ceptum Missæ maioris officiū in Capitulum minimè conueniant; nec à Choro recedant, donec corporis & sanguinis Domini cōmunio peracta fuerit. Illosq; monet sancta Synodus, & magnopere hortatur, ne tempus, ultra quàm rei necessitas postulat, in Capitulis protrahant: sed ita omnes temporis partes metiantur, vt & rebus ecclesiæ in Capitulo gerendis tempus non desit, & cultus diuinus in choro nō minuatur.

De habitu in ecclesijs gestando.

Cap. XXIII.

Prohibet sancta Synodus, ne in dignitate constituti, Canonici, vel beneficiati in ecclesijs, vbi resident, dū sacra aguntur, maneant, nisi superpellicijs, aut alijs vestibus sibi in ecclesia congruentibus induantur. Alioquin

I mul.

multæ duorum argenteorū sint subiecti.

Missæ priuatæ quo tempore diebus Dominicis, & festis colendis celebrari debeant.

Cap. XXV.

Quoniam Missa conuentualis, ad quam omnes olim conuenire solebant, magna celebritate peragenda est: vt debitus illi honor tribuatur, statuit Sancta Synodus, ne in diebus Dominicis, & festis colendis à tempore decantatæ Epistolæ vsque ad ipsam cōmunionem Missæ priuatæ in ecclesijs celebrētur; idq; dum ipsum Missæ officium agitur: tempore enim sacræ cōmunionis celebrari permittuntur, sed in loco tantū templi separatiore, & in sacellis secretioribus, nullo tamen dato campanulæ signo, & dummodo id nullus sacerdos in consuetudinē deducat. In ijs tamen ecclesijs, in quibus ho-
rum

rū aliquid seuerius & strictius, quàm hic constitutū est, obseruatur, eum morem seruari volumus. Qui huic statuto non paruerit, duobus argenteis mulctetur.

Distributiones à quibus in Choro percipiendæ sint.

Cap. XXVI.

IN quibuscumque huius prouinciæ ecclesijs, quoad eos, quibus distributiones ad singulas horas, siue quotidie, ad manum minimè soluuntur, statuit sancta Synodus, vt aliquis designetur, qui iureiurando, & aliqua etiam pœna pecuniaria adstrictus, ipsos absentes notet: qui de amissis ab eis propter absentiam distributionibus personæ ad eam rem deputandæ rationem reddere, & fidē facere debeat. Cæterùm nullus Canonicus, vel Beneficiatus distributiones, seu punctū ad eas habēdas in Missa lucretur, nisi ante finē Epistolæ

I ij cho

chorum introierit : sed neq; in vesperis, & alijs diurnis horis Canonicis, & matutino etiã officio, nisi ante finem primi psalmi chorũ ingrediatur. Qui chorũ ingressi fuerint, nõ inde exeãt, nisi ex causa, & præside, qui deligetur, potestatem illis faciente. Qui tamen Missam tẽpore permisso celebrabũt, distributiones non amittant.

Dignitatum & præpositurarum tertia pars fructuum in distributiones quotidianas applicatur.

Cap. XXVII.

SAcra Tridentini Concilij decreto inhærens sancta Synodus, statuit, atque decernit, tertiam partem fructuum, & prouentuum Dignitatum omnium, Personatum, Officiorum, ac Præpositurarum in ecclesijs tam cathedralibus, quàm collegiatis huius Prouinciæ existentium, in distributiones

nes

nes quotidianas assignandam & applicandam esse, quemadmodum præsentis statuto iam nunc eam assignat, & applicat, & assignatam, atq; applicatam esse declarat. Quæ tertia pars fructuū inter eos, qui Dignitates ipsas, Personatus, Officia, ac Præposituras obtinent, vel obtinebunt, singulis diebus proportionabiliter diuidatur, quando Missæ & vesperis personaliter interfuerint. Volens atq; decernens, vt absentes singulis diebus notentur ab eo, qui Canonicos absentes notauerit, qui dierum omnium, in quibus abfuerint, non aliter quàm de diebus, quibus Canonici absunt, facere solet, rationem reddere debeat. Quorum dierum distributiones, cùm earum propter absentiam dominium non acquisierint, iam nunc fabricæ ecclesiæ sint addictæ.

I iij Decer-

Decernit autē sancta Synodus, tertiā illam partem secundū verū valorem cōputari debere. Et quod ad pręteritū attinet, ex ijs tantū fructibus, quos titularis obtinet, & in suum vsum cōuertit, tertia pars in distributiones applicata esse censeatur: vt intelligatur tertia pars fructuum applicata deductis atq; sublatis ordinarijs, & extraordinarijs oneribus, & ipsis etiam pensionibus. In posterū verò tertia pars omnium absolutè fructuū, deductis tantum ordinarijs, & extraordinarijs oneribus. Cæterum obtinentibus in cathedralibus, vel collegiatis ecclesijs dignitates, Canonicatus, aut Præposituras tribus tantum mensibus quolibet anno iuxta constitutionem Tridentini Cōcilij abesse licet. Tempus verò applicationis factæ, residētis, & notationis facien-

cien-

ciendæ post tres menses à die publica-
tionis huius decreti, quæ in ecclesia
metropolitana fiet, decurrere incipiat.

*In quibus ecclesijs pars fructuum Canonicis sit
in distributiones applicanda.*

Cap. XXVIII.

IN ecclesijs cathedralibus, in quibus
vel nulli redditus in distributiones
quotidianas ipsis Canonicis sunt appli-
cati, vel adeò renues, vt nō ea, qua de-
cet, Canonicorū frequētia choro inser-
uiatur, Prælati ex redditibus, & prouē-
tibus Canoniatuū assignationē & ap-
plicationē in distributiones quotidia-
nas iuxta Cōcilij Tridētini decretū in-
tra annū à die publicationis huius pro-
uincialis Cōcilij facere teneātur: ac de
huiusmodi assignatione & applicatio-
ne in primo Cōcilio prouinciali ratio-
nē reddere. Alioqui quingentorū duca

I iij torum

torū mulcta, quā nunc iam redimēdis captiuis deputamus, præfenti hoc statuto illis irrogatur.

S E S S I O Q V A R T A

S V B P I O Q V I N T O P O N T . M A X .

C E L E B R A T A D I E X X I I . M E N S I S

I a n u a r i j . M . D . L X V j .

Antea prouincialis Valentina Synodus, præfidente in ea Illustrissimo, ac Reuerēdissimo domino Martino Ayala Archiepiscopo Valentino, eorum, quæ ad ecclesiarum, & personarū ecclesiasticarum gubernationem pertinent, materiā profecquens, sequentia statuta decernēda esse censuit, atq; ea in hunc, qui sequitur, modū decernit.

TITVLI TERTII PRO-
secutio de ijs, quæ ad ecclesiarum, & personarū ecclesiasticarū gubernationē spectant.

De co-

De eorum, qui ad Cathedrales ecclesias promovendi sunt, examine faciendo.

Cap. I.

CVm plurimum interfit, quales Episcopi ecclesijs præficiantur; ac proinde ij, qui ad tantum munus promovendi sunt, de vita, moribus, doctrina, & alijs, quæ iuxta sacros Canones requiruntur, laudabile testimonium habere debeant, meritò sacrosancta Tridentina Synodus statuit, vt in provincialibus Concilijs modus & forma præscribatur, qua de his omnibus in eo, qui ad cathedralem ecclesiam assumendus est, inquisitio, seu instructio sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda pro nationis, & populi moribus fieri debeat. Quod ipsum hæc sancta provincialis Synodus maturè considerans, sequentem huius

I v exami

examinis & instructionis formā huic
 Prouinciæ pro populi qualitate conue
 nientem magis esse iudicauit: nempe
 vt facta personæ alicuius ad ecclesiam
 cathedralem electione, seu præsentatione,
 Electus ipse, siue præsentatus Se
 dis Apostolicę Legatū, vel Nuncium,
 vel certè proprium suum Ordinariū,
 vel illū, in cuius diœcesi diu multūq;
 sit versatus, cū ipso electionis, seu præ
 sentationis testimonio quamprimū
 adeat: qui quidē Prælatus & ab ijs te
 stibus, quos ei Electus proponet; & ab
 alijs, quos bonos, graues, ac fide dignos
 ipse deliget, publico, ac etiam secreto
 scrutinio de Electi qualitatibus dili
 genter inquirat: an scilicet sit legiti
 mo matrimonio natus, qua ætate, qui
 bus moribus, quàm prudens, & an in
 sacro Ordine sex saltem mensiū spa
 cio

cio sit iam constitutus: qui in Vniuersitate studiorum, quæ nulla hæresis suspicione tunc laboraret, arduo præcedenti examine iuxta illius Vniuersitatis statuta Magister, siue Doctor, aut Licentiatus in sacra Theologia, vel iure Canonico meritò sit designatus, ac declaratus: aut publico alicuius Academiae testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur: quod quidem testimonium graui aliquo in Theologia, aut iure Canonico, iuxta illius Academiae morem, præcedenti examine, dari illi debeat. Cùm verò testante scriptura, septies in die cadat iustus, nō æquum fuerit, de quibuscumque delictis in vniuersum inquisitionē ipsam fieri, sed de publicis tantū, & quibus ceteri scandalo offenduntur, ac de ijs etiā, quæ in prauā consuetudinem abierunt. Cæterum si is ad ecclesiā Cathedralē

assumendus sit, qui ad aliam cathedralem fuit iam prius promotus, de quo iam tunc huiusmodi examen, & disquisitio facta sit, sat fuerit, de duobus tantum inquisitionem fieri, num scilicet priorem ecclesiam rectè administrauerit, & an vitæ exemplo clarus & conspicuus extiterit. Deniq; cum Prælatas hanc inquisitionem peregerit, eam in instrumentum publicum redactã cum toto testimonio, ac professione fidei ab ipso Electo facta quamprimum ad sanctissimum Romanum Pontificem omnino transmittendam curet: ne ecclesia longo tempore Pastore destituta, detrimenta patiatur: & vt hac etiam ratione summus ipse Romanus Pontifex ecclesijs sanctè, atq; utiliter providere possit.

Paro-

Parochiali ecclesia vacante, per edictum publicum vocandos esse, qui ad eam obtinendam examinari voluerint.

Cap. I I.

Quoties parochialis ecclesia, vel per obitū, vel per resignationem vacauerit, vt idoneus aliquis & dignus ei præfici possit, sancta hæc prouincialis Synodus animarū saluti magis expedire censuit, vt per edictum publicum, qui ad eam parochialem obtinendam voluerint examinari, vocentur. Quod ipsum edictum in valuis ecclesiæ maioris, & vbi ecclesia ipsa vacauerit, & alio etiam loco, qui ad eam rem commodus pro arbitrio Ordinarij magis iudicabitur, affigatur. In quo quænam parochialis ecclesia vacet, significetur; & quindecim, vel pauciorū dierum terminus pro ipsius Ordinarij iudicio constituatur, intra quos qui examen

men

men ipsum subire voluerint, accedere teneantur. Quoniam verò animarum cura onus est à quibuscumq; etiã idoneis maximè formidandũ, intelligant qui accessuri sunt, quanta animi synce-ritate, quamq; nihil de se elatè & arroganter sentientes Prælati sese offerre debeant. Qui ecclesiæ tantum utilitatem, non autem sua cõmoda sibi proponant: neq; aliud eorum aliquis apud se statuat, quàm vt si dignus repertus fuerit, ecclesiæ præficiatur; sin minus, alijs libenter cedat. Cæterum si peracto præsentationis termino, nullus accesserit, poterit tunc Ordinarius pro suo arbitrio ecclesiæ, vt magis expedire viderit, prouidere.

Archidiaconatus quibus conferendi sint.

Cap. III.

Cùm

CVm ij, qui morum grauitate, & literarum scientia præcellunt, præstantioribus ecclesiæ beneficijs decorari debeant, neq; alijs iustè illa conferri possint, quã ijs, qui muneri suo præclarè respondere valent; sancta Synodus intelligens Archidiaconorum dignitatem in ecclesijs insignem esse, ad cuius functionem, vt iura docent, multa exigantur, quæ sine literarum peritia minimè præstari possunt; Concilij etiã Tridēntini decretũ ea in re secuta, statuit, vt nemo in posterũ ad quemcũq; Archidiaconatũ in huius prouinciæ ecclesijs promoueatur, qui non fuerit in aliqua studiorũ Vniuersitate, quæ nulla heresis suspicione tũc laboraret, arduo præcedenti examine, iuxta Vniuersitatis illius statuta magister, seu doctor, vel licentiatus in Theologia, aut
iure

iure canonico designatus, & nominatus. Capitulis verò non liceat aliter, quàm iuxta huius statuti formam aliquẽ ad alicuius Archidiaconatus possessionem admittere.

Canonicatus, cum vacauerint aliter, quàm per resignationem, quibus conferri debeant.

Cap. IIII.

Hortatur sacrosancta Tridentina Synodus, vt in prouincijs, vbi id commodè fieri possit, ex Canonicatibus dimidia saltem pars in cathedralibus ecclesijs, & collegiatis insignibus, Magistris tantùm, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico conferatur. Cumq; hæc prouincia viris Theologiæ, & iuris Canonici peritis abundet, ac proinde illa hortatio in ea cõmodissimum locum habeat, sancta hæc Synodus statuit, in eccle-

ecclesijs huius Prouinciæ cathedralibus dimidiam Canonicatum partē, quādo aliter, quā per resignationem vacauerint, ijs tantū, qui prædictis Theologiæ, vel iuris Canonici titulis insigniti fuerint, conferri debere: ita vt Canonicatus primū vacaturus magistro, seu doctore, vel licentiatō in Theologia, aut iure canonico, qui pœnitentiarij munus exerceat, iuxta Tridentini Concilij constitutionem conferatur. Secundō verō vacaturus liberè alij etiam, quā doctore, vel licentiatō conferri possit. Qui tertio verō loco vacabit, promotō ad aliquem ex prædictis gradibus conferri tantū debeat: atq; ita alternis vicibus fiat, donec dimidia saltem Canonicatum pars ijs, qui ad aliquem ex prædictis gradibus conscenderint, fuerit collata. Qui

K quidem

quidem Canonatus, vbi semel fuerint magistris, doctoribus, vel licentiatibus in prædictis facultatibus collati, nõ alijs in posterum, quocumque modo vacauerint, conferantur, quàm ijs, qui ad aliquem ex supradictis gradibus fuerint promoti. Orat autem sancta hæc Synodus, quoad potest, sanctissimum Romanum Põtificem, vt præsens hoc decretum, quod singulari beneuolentia, & amore erga viros literatos, & Tridentinæ etiam Synodi hortatione statuendum esse duxit, confirmare dignetur. Cui si ea in re huic Synodo gratificari minimè visum fuerit, tunc eadem Synodus huius prouinciæ Prælatos hoc decreto ligare non intendit: sed adeò liberam omnium Canonatum collationem relinquit, ac si præsens decretum omnino æditum non fuisset.

Exqui

*Exquisita & noua festa non esse cele-
branda.*

Cap. V.

SVNT qui exquisitas, ac nouas festo-
rum appellationes contra quàm Ca-
lendarij series, & approbata in Ecclesia
consuetudo habeat, inuenire solent:
quem abusum improbens sancta Sy-
nodus, statuit, ne eiusmodi festa à Ca-
pitulis, vel parochis celebranda ad-
mittantur. Qui non paruerint, sex li-
brarum mulctæ sint subiecti; & fructus
quos pro celebratione similium festo-
rum receperint, suos minimè fa-
ciant.

*Quæ duplæ, & quibus diebus admitti non
debeant.*

Cap. VI.

CVM iuxta patrū statuta & cōsuetu-
dinē ordo vnus, ac constās in officiorū
celebratione esse debeat: ex multis autē

K ij festo-

festorum duplis, quæ contra Calenda-
rii ordinem in quibusdam huius pro-
uinciæ ecclesijs admitti aliquando so-
lent, magna in diuinis officijs celebrā-
dis in vna, eademq; diœcesi, & ciuitate
varietas ac perturbatio soleat accide-
re; ne Calendarij ordo in Missis cōuen-
tualibus, & horis Canonicis in choro
dicendis varietur, omnibus huius pro-
uincię ecclesiarum tam cathedralium,
quàm collegiatarum Capitulis præci-
pit sancta Synodus, ne duplam aliquā
contra Calendarij seriē tempore, quo
Missa conuentualis, & horæ canonicæ
celebrari solent, diebus vllis celebran-
dam admittāt. quod ipsum in ecclesijs
parochialibus diebus Dominicis, & fe-
stis colendis seruari etiā debere decer-
nit. Reliquis enim diebus duplā in eis
admitti indulget, dummodo Missa cō-
uen-

uen-

uentualis, vbi ea dici de more consue-
uit, saltē priuatim celebrari non omit-
tatur. Capitulum non obediens quin-
quaginta aureis; reliqui verò qui in pa-
rochialibus ecclesijs contra hoc statu-
tum fecerint, viginti mulctentur. Si
quæ verò huiusmodi duplæ sint iam
admissæ, vel Ordinarius eas in alia suf-
fragia commutet, quæ animabus illo-
rum, qui hæc legata reliquerunt, sint sa-
lutaria; vel certè alio tempore, quàm
quo Missa conuentualis, & horæ cano-
nicæ in choro dici solent, celebrari de-
beant.

Deambulationes in templis prohibentur.

Cap. VII.

CVm scriptum sit, domus mea do-
mus orationis vocabitur; cupiens
sancta Synodus, deambulationes, quæ
in templis, dum sacra celebrantur, ma-

K iij gno

gno rerum diuinarum contemptu fiunt, remouere; præcipit sub excommunicationis pœna, ne tempore Missæ maioris, vel dum sacra concio ad populum habetur, huiusmodi deambulationes in templis fiant. Canonicis autem & Rectoribus iniungit, vt ad eas prohibendas, quoad poterunt, ministerio alicuius personæ ad id deputandæ officium suum accommo- dent.

*Qui ad ecclesiam confugerint, ne ultra dies nouem
in ea permaneant.*

Cap. VIII.

Quoniam templa quæ diuino cultu dicata sunt, quantum fieri potest, pura atque expurgata esse oportet, decreuit sancta Synodus, ne qui ad ea confugerint, si nulla contentio de immunitate agitur, ultra dies nouem

uem in eis manere permittantur. Intra quos si vel in ipso templo inquietè vixerint, vel crimen aliquod in eo, vel extra ipsum commiserint, citò excludantur.

Quæ sapiunt Gentilitios ritus è templis remouenda.

Cap. IX.

NE in Christianorū templis aliquid inspectari possit, quod Gentilitios ritus sapere videatur, prohibet sancta Synodus, ne in editis atque conspicuis templorum locis militaria vexilla, aut phaleræ pendeant: ne ve galeæ, aut scuta promineant. Si quæ verò nunc extant, intra dies quindecim à publicatione præsentis statuti remoueantur.

Non esse Sanctorum reliquijs abutendum ad questum.

Cap. X.

K iiij

Quo-

Q V oniam Sāctorum reliquijs, quibus meritò honorē & venerationem debemus, aliqui non paruo multorum scandalo ad quæstum abutuntur; sacri etiam Tridentini Concilij decreto, quo in reliquiarum veneratione omnem turpem quæstum eliminari debere patres statuerunt, sancta Synodus insistens, præcipit sub excommunicationis pœna, ne in templis, etiam monasterijs, reliquiæ sanctorum extra ipsum altare educantur in locum, vbi ad quæstum populo sint propositæ. Quòd si aliqui etiā regulares deuotionis gratia eas ad infirmos detulerint, quod facere non debent nisi vocati, nihil eis dare, neque ipsis ob id intuitu etiam elemosynæ aliquid recipere sub eadem excōmunicationis pœna liceat. Et quia omnia, quæ speciem superstitionis habent,

bent,

bent, repellenda sunt, prohibet, ne vllus imagines sanctorum filis, aut re alia metiatur, vt huiusmodi imaginum mensuræ ad infirmos perferantur: ne ve hostiæ, in quibus nonnulla scribi solent, ægrotis præbeantur. Hæc enim à superstitiosi cultus specie nō sunt aliena.

Vigiliæ publicæ in templis interdiciuntur.

Cap. XI.

CVm domum Dei nihil non sanctū deceat, perpendatq; sancta Synodus, ex ijs vigilijs, quæ multorum concursu in monasterijs, alijs ve templis, seu Oratorijs publicis fiunt, multas scandali occasiones oriri, & aliquando ex ijs etiam templa profanari contingat, omnibus huius prouinciæ subditis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna mandat, ne ad

K v templa

templa ad huiusmodi publicas vigilias agendas se conferant, aut eis vlllo modo intersint.

Processiones è Monasterijs extra septa ne egrediantur.

Cap. XII.

STatuit sancta Synodus, ne è monasterijs processiones sacrosancti corporis Christi, aut Assumptionis beatæ Mariæ, vel aliæ extra Monasteriorum septa per vicos fiant. Neque parochis liceat huiusmodi processionibus interesse. Parochus qui non paruerit, quadraginta solidis: Presbyteri verò singuli solidis decem mulctentur. Illud etiam prohibet, ne regulares extra Monasteria ad sepeliendos defunctos crucem deferendo in processione progrediantur.

De pijs operibus in suffragium animarum implendis: & de Missis, quæ in Parochijs in fine anni celebrandæ supersunt.

Cap.

Cap. XIII.

NE piæ testantium voluntates de-
 pereant, neque ipsorum animæ de-
 bitis suffragijs fraudentur, præcipit
 sancta Synodus, Missarum celebratio-
 nem, & alia pia opera, quæ testamentis
 mandantur, saltem intra annum vnū
 post testamenti publicationem imple-
 ri. Quin etiam Curatis omnibus, & ra-
 tionum ecclesiasticarum Præfectis,
 quos Rationales vocamus, iubet, vt
 singulis annis Ordinario, aut eius Vi-
 cario, seu Visitatori exponant, quantus
 Missarum nondum celebratarum nu-
 merus in ipsorum parochijs supersit:
 vt Ordinarius quid ea in re agi debeat,
 possit maturè statuere. Qui non parue-
 rit, trium librarum mulctæ sit subie-
 ctus.

Quarum vnionum acta Ordinario ostendi debeant.

Cap. XIII.

Quo-

Quoniam vniones perpetuæ à quadraginta annis citra factæ, iuxta decretum Tridentini Concilij ab Ordinarijs tamquam à Sede Apostolica delegatis examinari possunt, iubet sancta Synodus, vt intra sex menses omnium huiusmodi vnionum tituli & acta ad Ordinarium deferantur. Si secus factum fuerit, ab Episcopis iuxta Tridentini Concilij statutum procedatur.

*Confraternitatum Statuta Ordinario com-
monstranda esse.*

Cap. XV.

Om nibus quarumcumque Confraternitatum Prioribus & Præfæctis mandat sancta Synodus, vt intra trium mensium spacium suæ Confraternitatis constitutiones & statuta ad Ordinariũ deferant: vt possit ipse Ordinarius intelligere, num eorum aliquod

quod

quod minùs rectum sit, & an debita auctoritate sint cōfirmata. Quod examen gratis fieri debere, decreuit sancta Synodus. Si transacto prædicto termino, minùs paruerint, ministerijs & exercitijs Confraternitatum in ecclesijs vti non permittantur.

Ne possessio beneficiorum conferatur, antequam Ordinarius literas sine fraude impetratas esse intellexerit.

Cap. XVI.

CVm aliquando accidat literis subreptitiè impetratis, & ijs etiam qualitatibus, quas Tridentinum Concilium in Beneficiatis requirit, aliquando dolo confictis, aliquos ad dignitatum, Canoncatuum, Personatum, Beneficiorum curatorum, vel etiam simplicium possessionem inconsulto Prælato admitti, statuit sancta Synodus, ne in posterum in hac
pro-

prouincia dignitatis alicuius, Canonicatus, Personatus, Beneficij curati, vel simplicis quarumcumque literarum vigore, alio ve quocumque prætextu, alicui personæ cuiuscumque conditionis existat, possessio conferatur, nisi prius literæ prouisionis coram Ordinario præsentata fuerint. Ipse vero Ordinarius re, quàm breuissimè fieri poterit, examinata, simul atque nullam subesse fraudem intelliget, possessionem dari iuxta literarum seriem citissimè mandet. Qui huic decreto non obedierit, medietate fructuum vnius anni dignitatis, Canonicatus, Personatus, Beneficij curati, vel simplicis, cuius possessionem fuerit adeptus, priuatus existat. Subexecutor verò & Notarius excommunicationis sententiam ipso facto incurrant; & Subexecutor

TOR

tor aureos centū, Notarius verò quinquaginta persoluant.

De locis Parochiali ecclesie annexis.

Cap. XVII.

Contingit aliquando loca quædam ex paucis rusticanis domibus initio coagmentata, & Parochiali alicui ecclesie annexa, in tantum postea domorum numerum excrescere, vt non solum ob loci distantiam, sed propter plebis etiam multitudinem vix possit parochus Sacramenta illorum incolis ministrare. Vnde cum ex his annexis locis primitias Curati recipiant, plebs tamē Sacramentorū administratione fraudetur, statuit sancta Synodus, vt in huiusmodi locis annexis, quæ iā in cōpetentē magnitudinē sunt aucta, Ordinarius quemadmodū viderit expedire, Presbyterū constituat, qui illorum locorum incolis Sacramēta ministret:

cui

cui ex ipsius annexi loci fructibus, primitiis, vel redditibus commodum, ac sufficiens stipendium decernat. Quando verò ecclesiam illam parochialem, cui locus annexus est, vacare contigerit, Ordinarius locum annexum, si eius fructus, salva competenti ecclesiæ matricis dote, sufficientes fuerint, ab ipsa ecclesia matrice pro suo arbitrio separet, & in parochialem ecclesiã erigat.

Ex ecclesiarum fructibus ad diuinum cultum, & Sacramentorum administrationem ipsis ecclesijs esse prouidendum.

Cap. XVIII.

Quemadmodum æquum est eos, qui spiritualia seminant, carnalia metere; ita ijs, qui carnalia tribuunt, spiritualia iustè negari non possunt. Cumq; iuxta Tridentini Concilij statuta in ecclesijs parochialibus, in quibus

bus populus ita numerosus est, vt vnus Rector non possit Sacramentis ecclesiasticis ministrandis, & cultui diuino peragendo sufficere, cogendus ille sit ab Episcopis, tot sibi ministros ad hoc munus adiungere, quot ad Sacramenta ministranda, & cultum diuinum celebrandum sufficiant: perpendat autem sancta Synodus, fructus & redditus parochialium ecclesiarum in hac prouincia ita aliquando alicui personæ, vel Monasterio, seu Collegio, aut cõmunitati in totum, seu in maiorẽ eorum partẽ reseruatos, vnitos, aut quocumque modo assignatos esse, vt Rector muneri suo satisfacere nequeat: eos verò, quibus fructus reseruati sunt, vniti, vel quomodocumque assignati, ita curam animarum negligere, vt neque huic ecclesiarum necessitati consu-

L lant,

lāt, neque etiam ab Ordinarijs quam-
 diu fructus ipsos, vel maiorem eorum
 partem illi retinent, consuli possit: me-
 ritò eadem sancta Synodus huic eccle-
 siarum necessitati succurrere volens,
 & decretis Concilij Tridētini insistēs,
 statuit, vt, si facta hac fructuū reserua-
 tione, vnione, vel assignatione, fructus
 siue redditus, qui titulari supersunt, ad
 hæc necessaria obsequia ecclesiæ impē-
 denda minimè sufficiant, vel quia ec-
 clesia populosa est, & pluribus ministris
 indiget; vel quia fortè locum aliquem,
 vel loca annexa habet, quæ nisi noui
 ministri in eis constituantur, necessaria
 Sacramentorum administratione frau-
 dabuntur; ex ipsius ecclesiæ parochialis
 fructibus particulari alicui personæ,
 Monasterio, Collegio, vel communi-
 tati cuicumque reseruatis, seu quomo-
 do libet

dolibet eis pertinentibus, tantam portionem vel augendo in ipsa ecclesia matrice, si opus fuerit, ministrorum numero; vel nouis ministris in loco, vel locis annexis, si id necessitas postulabit, constituendis Ordinarius assignet, vel applicet, vt tam ipsi ecclesie matri-
ci, quam locis annexis recte prouideatur. Sic enim animarum saluti, cuius in primis ratio haberi debet, poterit ab Ordinarijs recte esse consultum.

*Que parochiales ecclesie liberentur onere ad matrices ecclesias eundi, vt processio-
nibus intersint.*

Cap. XIX.

CVm sacra Concilia in hunc etiam finem congregentur, vt subditorum odia, dissensiones, ac lites sedari valeant; cupiatq; sancta Synodus, ecclesiarum huius prouincie discordias

L ij tollere

tollere, quò tranquillius Deo, qui pacis est autor, in eis deseruiatur: intelligens huius prouinciæ oppida quædam vel loca, cum exigua initio ac tenuia essent, postea tamen in eam magnitudinem excreuisse, vt ab ecclesia matrice separata, in ecclesias parochiales iam sint erecta; quæ in ipsa eorū separatione ad pacta quædam seruanda adstricta fuerant, quæ vix commodè seruari iam possunt; quale erat, in festo corporis Christi, vel Assumptionis beatæ Mariæ oppidis suis, aut locis relictis, cum cruce & cappis ad matricem ecclesiam, vt sacrę processioni interessent, ire: statuit, si ea oppida, vel loca iam in parochiales ecclesias erecta eiusmodi sint, vt in eis corporis Christi, aut alterius festi processio decēter fieri queat, quod ipsum iudicio Ordinarij relinquitur, iam

iam nunc onere illo, seu obligatione ad matricem ecclesiam cum cruce & cappis prædicto festo, vel festis eundi, vt processioni interfint, eximenda & liberanda esse, quemadmodum præfenti decreto ea eximit ac liberat: eorumq; incolis concedit, vt in ipsis suis oppidis, vel locis prædictas processiones facere possint; & ne ab vllis perturbentur, præcipit: non obstantibus statutis, consuetudinibus, conuentionibus, & alijs quibuscumque: his enim omnibus sancta Synodus derogat. Si quæ verò lites coram huius prouinciæ Ordinarijs super prædictis ortæ fuerint, sintq; adhuc indecisæ, illas omnes ad se sancta Synodus euocat, præfentiq; hoc statuto cassat, & extinguit: ac partibus perpetuum silentium imponit.

L iij

De

De iudicibus delegatis limites sui mandati
excedentibus.

Cap. XX.

Quoniam experimento aliquando didicimus, iudices aliquos delegatos ita potestate sua abuti, ut limites sui mandati excedentes, excommunicationis etiam & interdicti censuras temerè imponere non vereantur: unde non parua incommoda, & scandala oriri solent. Cumq; iuxta vtriusq; iuris dispositionem fines mandati diligenter seruandi sint, nemoq; sine iurisdictione, & potestate huiusmodi actus exercere possit, statuit sancta Synodus, si quando constiterit, iudices delegatos cuiuscunq; dignitatis, seu præeminentiæ fuerint, in huiusmodi actibus exercendis, mādati sui limites excedere, ne tunc excommunicationi, quam intulerint, aliquid deferatur: neve inter-

ter-

terdictum, quod imposuerint, à Capitulis, vel Parochis admittatur, nisi cōsulto prius de ea re Ordinario. Capitulum non obediens sex librarum, parochus verò duarum mulctam subire compellatur. Excommunicatio verò, quæ pro rebus deperditis, vel furto sublati ferri solet, non ab alio, quàm ab ipso Episcopo, vel de eius facultate, iuxta Tridentinæ Synodi statutum decernatur.

Iudices seculares qui personas Ecclesiasticas in carcerem trahunt, excommunicati declarantur.

Cap. XXI.

Iudicum quorundam secularium audaciam improbens sancta Synodus, qui personas ecclesiasticas in carcerem trahere, & ibidem sua autoritate retinere audent, præcipit, ne aliquis secularis iudex, vllum, qui in Sacris Ordinibus

L iiij con-

constitutus sit, capere, aut captum aliquo tempore retinere præsumat: sed si fortè ipsum proprio mutato habitu, in aliquo crimine repererit, simul atque eum sacris ordinibus initiatum esse intelliget, ad eius Superiorem deferat. Quòd si tempus ad id opportunum nõ fuerit, tantisper solummodo pro Superiore eius ipsum custodiat, idq; decenti loco, & absq; omni alia molestia, donec ad illum deferre ipsum possit. Alioqui sententiã excommunicationis, quæ capite, Si quis suadente diabolo, in eos infertur, qui manus violentas in Clericos iniecerint, sancta Synodus eũ incurrisse declarat.

*Novitiæ quomodo ante professionem sint
ab Ordinario examinandæ.*

Cap. XXII.

ANtequam professionem emittat
quæ in Religione Novitia est, iux
ta

ra Concilij Tridentini decretum debet Episcopus, vel eo impedito eius Vicarius, vel aliquis ab eis deputatus illius voluntatem explorare, an coacta, an seducta fuerit, & an sciat quid agat. Ut igitur rectius, & maiori eius libertate hæc probatio fiat, præcipit sancta Synodus, huiusmodi examen apto, & decenti loco, in quo nihil à Sanctimonialibus, vel alijs audiri possit, debere fieri. Et quoniam dos eodẽ Concilio Tridentino statuenta, vt hac etiam ratione ipsius Nouitiæ libertati magis consulatur, ante eius professionem Monasterio dari nõ debet, decernit, ab Episcopo, vel eius Vicario, aut ab eis deputato hoc etiam explorandum esse, an scilicet Monasterium antequam Nouitia professionem emittat, dotẽ ipsam receperit. Porro circa victum & vesti-

L v tum

tum eius, quæ nondum est professa, dispositio Concilij Tridentini seruetur.

Ab Episcopis & regularium superioribus statuta Tridentini Concilij de regularibus edita, in monasterijs ipsorum curæ subiectis esse seruanda.

Cap. XXIII.

Quoniam tam Episcopi in monasterijs sibi subiectis, vel specialiter commissis, quàm Abbates, Generales, aliq; ordinũ Superiores ea, quæ de regularibus siue viris, siue mulieribus in sacro Tridentino Concilio statuta sunt, executioni mandare debent, ita vt Episcoporum negligentiam Concilia Prouincialia suppleant, & coercant; regularium verò Capitula Prouincialia & Generalia; & in defectum Capitulorum Generalium Concilia Prouincialia per deputationē aliquorum

rum

rum eiusdē ordinis prouidere debeant: idcirco sancta Synodus huius prouinciæ Episcopos, necnon Abbates, Generales, aliosq; ordinū Superiores in Domino hortatur, vt si fortè in aliquibus monasterijs tam virorum, quàm sanctimonialiū eis subiectis vetus ac regularis disciplina collapsa fuerit, omnia iuxta Tridentini Concilij statuta, quę de regularibus sancita sunt, pro sua prudentia instaurent, ac moderentur. Episcopi qui in monasterijs sibi subiectis præsens decretum non seruaerint, ducentorum aureorum mulctę subijciantur. Regulariū verò Superiores, si suo muneri hac in parte defuerint, suaq; monasteria ad decretorum Tridentini Concilij normam minimè reformauerint, iuxta eiusdem ipsius Tridentinæ Synodi constitutionem

eorum

eorum negligentia coërceri, atq; sup-
pleri diligenter curabitur.

SESSIO QVINTA

ET VLTIMA, SVB PIO QVIN-

TO PONT. MAX. CELEBRATA DIE

xxiiij. mensis Februarij.

M. D. Lxvj.

VT huius prouinciæ populus
sanctis legibus institutus,
Deo fideliter seruiat, eiusq;
mādata faciliùs exequatur,
sancta Prouincialis Valentina Syno-
dus præfidente in ea Illustrissimo ac
Reuerendissimo domino Martino A-
yala Archiepiscopo Valentino, sequē-
tia hæc statuta, quæ potissimùm ad po-
pulum gubernandum, & in officio reti-
nendum

nendum pertinent, sancienda ac promulganda esse decreuit.

TITVLVS QVARTVS
de ijs, quæ communiter ad populi gubernationem spectant.

De festis in hac prouincia colendis.

Cap. I.

Dies festos in hunc finem institutos esse constat, vt in eis ab omni opere seruili abstinentes, rebus diuinis toti incumbamus. Quare grauiter ferens sancta Synodus esse quosdam, qui hæc parùm curantes, sacros dies à reliquis minimè distingunt, dum alij laborantes manibus, alij verò prauis ac sceleratis operibus hisce diebus sese magis implicantes, debitum honorem festis subtrahunt; vt in posterum ipsi dies festi rectiùs obseruari possint, & populus eorum

eorum multitudine minimè prægraue-
tur, statuit illorum festorum catalo-
gum describere, quæ ex ipsius Synodi
mandato in tota hac prouincia ab o-
mnibus coli debēt. Ea autem sunt quæ
sequuntur.

Circuncisio Domini.

Epiphania.

Sebastianus Martyr.

Vincentius Martyr.

Purificatio beatæ Mariæ virginis.

Matthias Apostolus.

Annunciatio beatæ Mariæ virginis.

Marcus Euangelista.

Philippus & Iacobus Apostoli.

Inuentio sanctæ Crucis.

Barnabas Apostolus.

Natiuitas sancti Ioannis Baptistæ.

Petrus & Paulus Apostoli.

Iacobus Apostolus.

Trans-

Transfiguratio Domini.

Laurentius Martyr.

Assumptio beatæ Mariæ virginis.

Bartholomæus Apostolus.

Natiuitas beatæ Mariæ virginis.

Matthæus Apostolus.

Dedicatio Michaëlis Archangeli.

Lucas Euangelista.

Simon & Iudas Apostoli.

Festum omnium sanctorum.

Andreas Apostolus.

Conceptio beatæ Mariæ virginis.

Thomas Apostolus.

Natiuitas Domini.

Stephanus Protomartyr.

Ioannes Apostolus & Euangelista.

Resurrectio Domini cū feria 2, & 3.

Ascensio Domini.

Festum Pentecostes cum feria 2, & 3.

Festum corporis Christi.

Festa

Festa verò sanctorum, qui ciuitatis, aut loci sunt patroni, arbitrio Ordinarij; quæ verò ciuitatis, vel loci voto colenda esse dicuntur, præcedente Ordinarij examine colantur. Et quia non desunt, qui vix alia ratione, quàm metu pœnæ à malo prohiberi possunt, ideò sancta Synodus ijs, qui horum festorū aliquod non coluerint, quatuor solidorum pœnam imponit.

De præcepto audiendi Missam.

Cap. II.

DEnt operam omnes Christi fideles, vt præceptum Ecclesiæ, quod diebus Dominicis, & festis colendis Missam audire tenentur, sedulò impleant: sciantq; cum decimum quartū annum attigerint, se iam obligatione huius præcepti deuinctos esse: quos hortatur sancta Synodus, vt ad suas parochias

colant

chias

chias, quòd sint in eis vt plurimum
sacro fonte regerati, & salutaria Sa-
cramenta inde recipiant, ac in ipsis etiã
pro eis speciatiim oretur, diebus saltem
Dominicis & festis maioribus ad Mis-
sam conuentualem attentè ac deuotè
audiendam accedant.

*Non esse pietatis prætextu violandum præceptum
de colendis festis.*

Cap. III.

NON desunt, qui pietatis causam
præ se ferentes, interim tamen Ec-
clesiæ mandata transgrediuntur, quem
abusum auferre cupiens sancta Syno-
dus, præcipit, ne vllus quocumq; in lo-
co etiam sacro diebus Dominicis aut
festis colendis aliquid seruilis operis fa-
ciat absq; Ordinarij, vel Officialis eius
facultate. Quinetiam iubet, ne vllus
eisdem Dominicis, aut festis diebus è
ciuitatibus, oppidis, locisve alijs ali-

M quò

quò proficiscatur, quin Missam prius audierit; nisi in eum locum se conferat, in quo eam sit auditurus. Quam si non audiat, velut præcepti ecclesiastici transgressor ab Ordinario puniatur.

De impedimentis rerum sacrarum remouendis, & quando officinae sint occludendæ.

Cap. IIII.

Diebus festis dum in templis officia sacra aguntur, ludi, saltationes, tripudia, & alia quæcumque rerum diuinarum impedimenta tollantur. Officinae verò, & mercium, aliarumq; rerum etiam ad esum necessariarum tabernæ, & Cauponæ, in quibus esculenta venduntur, quãdiu ipsis diebus festis Missa conuentualis in templis celebratur, minimè aperiantur. Ante verò & post, vbi ad victum & vestitum necessaria venduntur, altera ex foribus poterit aperiri.

Cho-

Choreæ quibus locis, & quo tempore prohibeantur.

Cap. V.

SVnt qui saltationibus, & choreis, quæ coram altaribus fiunt, sanctorum festis cultum impendi falso existimant: ideo sub excommunicationis pœna prohibet sancta Synodus, ne in vicis, aut plateis coram altaribus choreæ ducantur; ac ne in domibus Confraternitatũ, in quibus sunt sacella & altaria, vlllo tempore coram ipsis tripudia & saltationes fiant. Nocturnas verò saltationes in confraternitatum domibus omnino prohibet: tum quòd festorũ cultui minimè conueniãt, tum etiã quòd permulta ex eis mala oriri passim experiamur. Qui nocturnis saltationibus in Cõfraternitatũ domibus operam dabunt, præter præcedentem excommunicationis pœnam, quinque etiam libris mulctentur.

M ij

De

De pauperibus mendicis, & de ijs qui elemosynas
in templis colligunt.

Cap. V. I.

EOs, qui Missæ sacrum audiunt, oportet magna animi quiete rebus diuinis intentos esse, & à nullis perturbari, quò minus tranquilla mente sacra illa Mysteria, quæ in Missa peraguntur, contemplari possint. Volens igitur sancta Synodus hæc rei tam sacre impedimenta arcere, præcipit, ne dum res sacra agitur, pauperes mendicæ in templis, aut eorū sacellis permittantur: sed ad ianuam tantum templi stipem petere possint. Qui verò elemosynarias patinas in templis circūferunt, non alij, quàm sequentes, nisi de expressa Ordinarij facultate permittantur: qui scilicet ad parochialis templi, ipsius etiam metropolitani fabricam, qui

qui ad alendos parochiæ pauperes, qui ad sacrosanctum Christi corpus honorifice colendum, ad ornamenta sacra conficienda, ad beatæ Marię virginis sacellum decorandum, ad suffragia animabus Purgatorij ferenda, demum ad ipsius Hospitalis pauperes sustentandos eleemosynas petunt. Quibus, in Missis quidē priuatis, eo tantum tempore, quo vel sacerdos ad Missam celebrandam se induit, vel quo ipsam Missæ communionē iam peregit, eleemosynas querere liceat: in Missis verò cōuētualibus id, antequam peractum sit euangelium, nequaquam faciant: quo etiam tempore, sed priore loco, Recto-ribus & Vicarijs oblationes à populo recipere liceat. Præcipit etiam sancta Synodus, ne in Monasterio aliquo patina eleemosynaria ad sustentationem pau-

M iij perum

perū, ipsius Monasterij autoritate circumferatur: neve alio quouis modo illis collectæ eleemosynæ, eadem Monasterij autoritate distribuantur.

De eleemosynis, quæ in suffragium animarum colliguntur.

Cap. VII.

Qui patinam eleemosynariam animarum Purgatorij detulerit, siue ecclesiasticus sit, siue laicus, successori suo, Rectore, vel Vicario præsentem, ad accepti & expensi rationem reddendam sit obnoxius. Quas omnes rationes Rector, vel Vicarius à visitatore in ipsa visitatione examinandas seruari sedulo curet. Hæ verò eleemosynæ in Missarum tantum celebrationem cedant, quæ in eadem ecclesia, in qua erogatæ sunt, in animarum suffragium celebrentur. Quòd si videbitur aliquando expedire, vt in alia opera insumantur, id nõ fiat, nisi consulto prius Ordinario.

De confraternitatum imaginibus.

Cap. VIII.

CVM nonnulli priuatis domibus, propemodum ac si sacra templa essent, vti videantur, idq; nō deceat; precipit sancta Synodus, ne illæ Confraternitatum imagines, quibus Confratres in suis solennitatibus, & funeribus vti solent, aliter in priuatis domibus habeantur, quàm thecis inclusæ, honesto tamen ac decenti loco collocatæ. Cùm autem ad funera, vel aliò deportandæ erunt, intra thecas etiam, & decēter, sine pompa tamen ferantur.

Sanctorum imagines decenter pingende & formandæ.

Cap. IX.

SANCTORUM imagines, quæ in ipsorū cultum, & populi eruditionem in Ecclesia meritò proponuntur, tam decenter atq; honestè compositas esse oportet, vt neq; vlla ab eis offendiculi

M iij occa-

occafio dari, neq; quod in finē bonum institutum est, in malum aliquod detorqueri pofsit. Quare, facri etiam Cōciliij Tridētini decretis inhærendo, sub excōmunicationis pœna iubet sancta Synodus, ne vllus imagines sanctorum aut procaci venustate depingat, aut lasciuis & inhonestis indumentis adornet: sed vt adeo honestè vel pingantur, vel formentur, vt illorum quos nobis referunt, sanctitati appositè & conuenienter respondeant. Si quæ verò imagines aut indecorè depictæ, aut inhonestè formatæ in templis potissimùm habeantur, parochis & eorum Vicarijs, vt eas quamprimùm remoueant, distictè præcipit.

Ne laici sacris vestibus vtantur.

Cap. X.

CVM sacræ vestes, quæ diuino cultui sunt dicatæ, rerum sacrarū ministris

nistris tantum cōgruant, prohibet sancta Synodus, ne laici in Mysteriorum representationibus, vel aliàs, sacris vestibus utantur. Rectores & Sacristæ, qui sacras vestes laicis concesserint, viginti solidorum pœna mulctentur.

Quibus rationibus agendum, ut nuper conuersi ad fidem alliciantur.

Capo. X l.

Q Vi nuper ad fidem conuersi sunt, cum in ea instructi erunt, ut maiorem in rebus diuinis profectum faciãt, ijs diebus, quibus diuina mysteria singulari quadam veneratione in templis aguntur, illorum celebrationi matutino tempore interesse sedulo curẽt: potissimum feria quarta cinerũ, feriã quinta in cœna domini, & sexta in parasceue, & die commemorationis defunctorũ, & similibus. Speramus enim fo-

M v re,

re, vt illorum aliqui solenni hoc cultu
ad diuina magis prouocentur.

Et quia eorum multi cum mortem
obeunt, nulla Christiani animi signa
ædere solent, cupiens sancta Synodus,
illos nostræ fidei rebus assuescere, eis
iniūgit, vt cum testamenta cōdent, ali
quid in animarū suarū suffragiū poste
ris suis imperent: quòd si minùs fece
rint, ij, qui eorum bonis quouis modo
sucefferint, tres saltem Missas in de
functi suffragium celebrari faciant.

Quibus etiam sancta Synodus im
perat, ne famulos origine Christianos
habeant annis decem & octo natu mi
nores. Id si aliter fiat, nuper conuersus
libras decem soluat: famulus verò in
carcerem ad mensem vnū includatur.

*In iudices seculares, qui ecclesijs contra earum immu
nitatem vim inferunt.*

Cap. XII.

Iudices

Iudices seculares, qui nulla præcedente coram Ordinario causæ cognitione, fores ecclesiæ perfringendo, vel quocumq; alio modo illata vi, in ecclesiã, quæ de iure, vel consuetudine immunitate gaudet, intrauerint; vel eam prædicto aliquo modo inuaserint, excommunicationem latæ sententiæ incurrant. Quibus etiam sancta Synodus præter illati damni reparationem, mulctam quinque marcorum argenti irrogat: quam fabricæ ipsius ecclesiæ, cui iniuriam intulerint, iam nunc applicatam esse decernit. Illatæ etiam violentiæ ministri eadē excommunicatione deuinciantur, & alijs pœnis pro qualitate personarum arbitrio Ordinarij puniãtur. Denique si quis cuiusuis dignitatis, status, aut cōditionis fuerit, nulla præcedente coram Ordinario causæ cognitione, ab ecclesia, quæ immunitate gaudet,

aliquem vi extraxerit, vel extrahi mā-
dauerit, sententię excommunicationis
ipso facto sit subiectus.

*Aduersus seculares, qui in personas Ecclesiasticas
iurisdictionem secularem exercent.*

Cap. XIII.

SVnt qui Dei timore posthabito, se
intra limites suę iurisdictionis haud
quaquam continentes, in messem alie-
nam manū mittere non verentur: quos
aduersus etiam Prelatos, & personas in
dignitate ecclesiastica cōstitutas, tam-
quam in proprios subditos, secularis iu-
risdictionis actus cōtra omnem æqui-
tatem & iura exercere minimè pudet.
Quæ meritò sancta Synodus ægre fe-
rēs, districtè præcipit, ne iudex aliquis
secularis, aut Magistratus cuiuscumq;
dignitatis, aut conditionis fuerit, de vi-
ta alicuius, qui in sacris ordinibus con-
sti-

stitutus sit, inquirere; aut testes ad informationem recipere; aut contra eum processum aliquem texere ausit: sed si quid correctione dignū in eo viderit, id apud eius Superiorem ecclesiasticū deferendum curet. Qui contra egerit, excommunicatione latæ sententiæ sit adstrictus.

Patroni iuris patronatus titulum Ordinario ostendant.

Cap. XIII.

NE cūm beneficiorum patroni aliquem ad beneficium vacans præsentauerint, de viribus & stabilitate iuris patronatus dubitatio aliqua oriri possit, præcipit sancta Synodus omnibus cuiuscumque dignitatis, vel conditionis fuerint, qui persuasum habēt, beneficij curati, vel simplicis ius patronatus sibi cōpetere, vt intra sex mēsiū spacium

spacium iuris patronatus titulum Ordinario, vel eius Vicario generali ad normam Tridentini Cōcilij examinā dum ostendant. Re enim in tempore perpensa, omnis dubitationis & litium occasio auferetur. Si negligentes fuerint, sciant, se inde, quod ad ipsum ius patronatus attinet, damnū esse reportaturos.

*Ne pactio, vel conuentio aliqua sit inter presentatum
& ipsum patronum.*

Cap. XV.

Quoties beneficiorum patroni aliquem ad beneficium vacans presentauerint, præter ea, quæ de iure, vel consuetudine ab eis interrogari solent, ipse saltem presentatus iuret, num pactio aliqua, vel conuentio inter ipsum & patronum interuenerit: vt iudicare
pos-

possit Ordinarius, an ipsa præsentatio
rectè & canonicè fiat.

De decimis integrè soluendis.

Cap. XVI.

CVm ius decimarum, quæ ecclesia-
sticis personis debentur, à iure diui-
no pendeat, & sacris etiam Ecclesiæ sta-
tutis magnopere sit comprobatum, nō
potest sancta Synodus illorum versu-
tiam non maximè reprehendere, qui
in decimis soluēdis omnes rationes ex-
cogitant, quibus aliquid ex eis per frau-
dem subtrahere, easq; imminuere pos-
sint. Quare districtè præcipit, vt post-
hac de omnibus terræ seminibus, fru-
ctibus, oleribus, lana, siliquis, folijs mo-
rorum, saccaro, deq; omni specie vini,
ac reliquis, quæ terra gignuntur, inte-
grè omniq; fraude seclusa, sub excom-
municationis pœna decimas soluant:
vtq;

utq; decimantes, nequaquam peiora tribuant; neq; feminis portionem, quæ terræ mandata fuit, aut ea, quæ ex cumulis relinquuntur, vel ipsa etiam purgamenta à iure decimarum exempta faciant. Demum ne vllus cuiuscumq; dignitatis, aut conditionis fuerit, decimarum solutionem impedire, earumve collectores vlla ratione molestia afficere ausit.

Vsurarij contractus prohibentur.

Cap. XVII.

Quoniam qui cum proximi iniuria res suas vsuris augere student, in Dei Ecclesia detestabiles sunt, cum & Christi etiam sententia damnentur apud Lucam dicentis: Si mutuum dederitis ijs, à quibus speratis recipere, quæ gratia est vobis? nam & peccatores peccatoribus fœnerantur, vt recipiant æqualia,

qualia: verumtamen diligite inimicos vestros, benefacite, & mutuuum date, nihil inde sperantes: quin & in ciuitate, in qua viderat Dauid iniquitatem & contradictionem, non defecerat de plateis eius vsura & dolus: Et is in tabernaculo Dñi habitat, qui iurat proximo suo, & non decipit, qui pecuniã suã non dedit ad vsurã. Ideò sancta Synodus hoc crimen meritò execrata, statuit, ac præcipit, ne posthac cõtractus vlli vsuraria labe affecti in ciuitatibus, oppidis, aut vniuersitatibus permittantur; quales sunt, quando ratione tantum temporis res pluris, quàm valeat, venditur: vel quando anticipata pecunia, minoris iusto aliquid emitur: similesq; alij cõtractus, qui communi eruditorum iudicio vsurarij censentur. Quos omnes meritò vult è tota prouincia omnino subla

Psal. 54.

Psal. 140.

N tos,

ros & abolitos esse: & qui eos exercent, infames haberi, & pœnis ipsius iuris acriter pro delicti qualitate puniri.

De flagellantibus se.

Cap. X V I I I.

CVm ijs potissimùm diebus, quibus præcipua nostræ fidei mysteria in Ecclesia celebrantur, oporteat diuinũ culturũ purum in primis, ac incorruptũ esse; & ab ijs, qui feria quinta in cœna Domini, & antemeridiano tempore feria sexta in parasceue se publicè flagellare solent, pleraque scandala oriãtur; cùm eo tempore, quo ieiunandum est, epulationibus & comotationibus plerique eorum se dedant; quandoque etiam pro diuinis laudibus blasphemie, & diuini nominis execrationes audiantur; diuinumq; officium, & sacræ conciones ab eis perturbentur; & quod grauius est, sub hac specie boni in eorum nonnullis mens mala lateat, qui hoc

deuotionis & sanctitatis prætextu ad
quædam flagitia abutuntur: idcirco hæc
omnia perpendens sancta Synodus, ac
sperans fore, vt, si hic vsus prædictis tē
poribus se flagellandi, in aliud tempus
transferatur, maiore hæc animorū de-
uotione, & sublatis omnibus scandalis
fiant, statuit sub pœna excommunica-
tionis latæ sententiæ, ne flagellantium
se aliquis feria quinta in cœna Domi-
ni interdiu, vel noctu; neque feria sex-
ta in parasceue antemeridiano tempo-
re, siue in publica processione, siue seor-
sum in vicos, vel tēpla prodire ausit.
Illis tamē permittitur feria sexta in pa-
rasceue pomeridiano tēpore vsq; ad so-
lis occasum, prædictis & alijs omnibus
scādalis sublatis, in processione, ac etiā
seorsum se flagellādo in tēplū aliquod,
vel templa deuotionis gratia pergere.

N ij Quod

Quod ipsum sancta Synodus sub eadē excommunicationis pœna ijs præcipit, qui pœnarum Confraternitati sunt addicti. Eos verò, qui atris vestibus indui, & ipsos se flagellantes, vel alios comitari solent, ad scandala & mali pericula vitanda, non aliter quàm detecta facie incedere iubet. Si minùs paruerint, præcedenti etiam pœnæ sint obnoxij. Denique sancta ipsa Synodus, ob Resurrectionis Dominicæ gaudium, consuetudini etiam & ritui, quē Ecclesia in hisce solennibus festis seruare solet, inherēs, præcipit, ne in ipso Resurrectionis Dominicæ festo vllus se flagellis publicè cædat. Mandati transgressoribus eadē excommunicationis pœna imponitur.

De Notarijs.

Cap. XIX.

Notarij

Notarij, si quando autoritate sua abutuntur, multa & magna Reip. mala inferre solēt. De quorum peritia potest Episcopus iuxta Tridentini Cōcilij decretum etiam tamquam sedis Apostolicæ delegatus examinatione adhibita, inquirere: & illis, si non fuerint idonei reperti, aut si in officio suo delinquant, ipsius officij vsum in causis ecclesiasticis, aut perpetuò, aut ad tēpus prohibere. Statuit ergo sancta Synodus, ne Notarij alij admittantur, quàm periti & examinati, & quibus de morum probitate bonum testimoniū detur. Qui verò domicilium stabile in diœcesi non habuerint, quod Notarijs Apostolicis frequentius accidere solet, officij sui vsum exercere non permittantur, nisi prius de protocollis, & registris fideliter seruandis, & ab ea diœce-

N iij si,

si, in qua acta receperint, non aliò abdu-
cēdis firmam, ac tutam cautionem de-
derint. Quicumq; autē officio suo non
legitimè fungentur, iuxta idem Tridē-
tinæ Synodi decretum ab Ordinarijs
puniantur.

Mulctæ quibus applicentur.

Cap. XX.

Mulctas, quæ in statutis huius Pro-
uincialis Concilij ijs, qui non obe-
dierint, sunt impostæ, nec in ipsis sta-
tutis alicui sunt applicatæ, sancta Syno-
dus addicendas, & applicandas esse de-
cernit, & præfenti decreto in hunc, qui
sequitur, modum eas addicit, & appli-
cat: vt in tres æquas partes diuisæ, vna
in vsum fabricæ ipsius ecclesiæ, altera
in pauperū loci sustentationem cedat,
tertia verò criminis delatori, & mini-
stris executoribus tribuatur.

Nulli

Nulli præiudiciũ aliquod ex huius Prouincialis Cõcilij
actis generari, aut ius nouum acquiri.

Cap. X X I .

CVm maximè deceat omnia in Cõ
cilijs ex iure & æquitate fieri, sta-
tuit sancta Synodus, sacrorum Conci-
liorum consuetudinem secuta, si quis
in huius Prouincialis Concilij actis,
vel dum ipsa eius decreta in congrega-
tionibus sanciebantur, vel in publicis
selsionibus promulgabantur, non debi-
to fortè loco sederit, aut quocumq; mo-
do, dum sententiæ dicerentur, votum
protulerit, aut alium quemcumq; actũ
exercuerit, nulli ob id præiudicium ge-
neratum, aut nouum ius in futurum
tempus alicui fuisse acquisitum.

QVæ omnia Prouincialis huius Sy-
nodi decreta in metropolitano

N iiij Valen-

Valētię vrbis tēplo, præsentibus Concilij patribus, & frequenti populo, læta fuerunt. Die verò vigesima quarta mensis Februarij, anno à Christo nato millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, qua sessio vltima in eodē tēplo habita est, interrogati patres num omnia Synodi huius decreta ipsis placerēt, cū sibi placere, seq; firma & rata ea omnia habere respōdissent, Synodus ipsa in Dei nomine soluta fuit; & eius decreta patrum subscriptione, vt sequitur, constabilita & firmata fuere.

✠ *Martinus Archiepiscopus Valentinus.*

✠ *Didacus de Arnedo Ep̄us Maioricēsis.*

✠ *Ioannes Segrianus Episcopus Christopolitanus procurator Oriolensis.*

Concordant decreta cum originali.

Antonius de la Iardina Cōcilij Prouincialis Valentini Secretarius & Not.

Index

INDEX RERVM,

quæ in hac Synodo continentur.

Abbates & alij regularium Superiores, quæ de regularibus tam uiris, quàm mulieribus in Tridentino Concilio statuta sunt, executioni mandent.

pagina. 154.

Absoluendi ab excommunicatione commissio, quando excommunicatio in scriptis à iudice lata fuit, inter acta referatur.

pag. 89.

Aduocati in quibus causis esse possint ij, qui in sacris sunt constituti.

107.

Amictus ecclesiasticorum qualis.

104.

Annexa loca quando in parochiales ecclesias ab Ordinarijs erigi possunt.

144.

Annexis locis quomodo ad Sacramentorum administrationem prouideri debeat.

145.

Animarum Purgatorij qui patinam eleemosynariam defert, rationem reddat. 166. & illæ eleemosynæ in Missarum celebrationem cedant: & an in alia opera insumi possint.

ibidem.

Aqua pro ablutionibus detur.

48.

Archidiaconatus Doctoribus, aut Licentiatis conferendi.

127.

Arma ne deferant sacris initiati.

104.

Arma quæ possunt deferre in sacris constituti, iter facientes.

104.

N v

Baptismus

B.

- Baptismus ad salutem necessarius.** 23. per ipsum ius deā
quirimus ad reliqua Sacramenta. ibidem. domestici
Dei, & sanctorum ciues quomodo per baptismum
appellemur. 24. aliorum sacramentorū ianua. ibid.
ne in domibus priuatis administretur. ibidem. nihil
ex pacto in collatione eius exigatur. 25.
- Baptizari infantes in eorum natiuitate quando possint.** 25.
- Baptizati infantes in ipsa natiuitate non sunt à parochis rebaptizandi.** 26.
- Baptizari non debent adulti, nisi prius fidei rudimenta edocti fuerint.** 27.
- Benedictio nuptialis extra parochialem ecclesiam sumi non debet.** 50.
- Beneficiorum possessio.** 141.
- Beneficiū curatum si summam excesserit centum aureorum, prædicationis impensas faciet curatus.** 14.
- Beneficiati in ecclesiis, ubi resident, habitum ecclesie congruentem gestent.** 113.

C.

- Canonici Missæ maiori intersint.** 113. uesperis. 117. in ecclesiis ubi resident, habitum ecclesie congruentem gestent. 113. post inceptum Missæ maioris officium ne in Capitulum conueniant. 113. in Capitulo tempus ne protrahant. ibidem.
- Canonicatum dimidiæ parti ordo presbyteratus sit annexus.** 112.
- Canonicatum fructus in quibus ecclesiis sint in distributiones**

- butiones applicandi. 119.
 Canonatus quoad dimidiam partem Doctoribus, uel
 Licentiatis conferendi. 128. & seq.
 Candelarum certus numerus reijciendus è Missarum ce-
 lebratione. 95.
 Cantiūculæ decātādæ in tēplis, examinētur prius. 101.
 Capitulum neminem prædicare sinat qui Ordinarij fa-
 cultatem in scriptis non obtinuerit. 6.
 Causæ leuiiores non deducantur in processum. 87.
 Clerici quomodo fori priuilegio gaudeant. 63. de cle-
 ricis coniugatis. ibidem.
 Clerici peregrini sine literis dimissoriis ne cele-
 brent. 111.
 Chorum ingressi ne exeant sine præsidis facultate. 116.
 Choreæ & saltationes quibus locis, & quo tēpore pro-
 hibeantur. 163.
 Commutationes uotorū seruata aliqua iustitiæ ratione
 fiāt: & ne eas confessor in sua cōmoda uertat. 43.
 Cōcionatores uerbi diuini quàm longè à peccatis abess-
 se debeant. 22.
 Confiteri peccata quo ætatis tempore teneamur. 37.
 Cōfessi peccata sua alteri quàm proprio Curato tem-
 pore Paschæ, proprio Curato factæ confessionis fi-
 dem faciant. 41.
 Confessiones nullus audiat, nisi facultatē in scriptis ha-
 buerit. 41.
 Confessionalia in templis erigantur. 42.
 Confirmationis Sacramentum uim magnā habet. 30. &
 seq. certis anni tēporibus publicè conferendum. 32.
 Confusio

- Confugientes ad ecclesiam non pluribus, quàm nouem diebus in ea maneant.** 134.
- Confraternitatum statuta ad Ordinarium deferantur.** 140.
- Consanguinitatis, uel affinitatis impedimenta scientes, matrimonium intra gradus prohibitos impedire curent.** 53.
- Contritio pars poenitentiae.** 34.
- Conuiuia quæ sint uitanda ab ijs, qui sunt sacris initiati.** 105.
- Conuersi nuper ad fidem filiorum ortum manifestent.** 28. illos in templo nitidis indutos uestibus baptizari faciant. 30. quibus potissimum diebus interesse sacris debeant. 169. aliquid in animarum suffragium posteris imperent. 170. famulos origine Christianos minores natu annis decem & octo ne habeant. ibidem. ritus Machometanos ne obseruent. 56. cantilenas in Machometi laudem ne concinant. ibidem. circa matrimonium sponsalia tantum de futuro, uel de presenti parochio presente ueant. 54. & seq.
- Curatus peritus.** 17. domum templo propinquam incolat. ibidem. periculo mortis laborantibus adsit. ibidem. eos, qui in peccato aliquo publico uersantur, penes se notet. ibidem. Præ lato, si opus fuerit, denunciaret. 18. plebem sibi commissam doceat. 13. neminem ad predicandum admittat, qui facultatem Ordinarij in scriptis non habuerit. 6. tempore Paschæ facultatem Eucharistiam extra parochiam sumendi ne concedat. 46. quomodo in eos procedere debeat, qui in Quaresima

dragesima peccata sua confessi non fuerint. 39. prima die Quadragesimæ confessionis præcepto obligatos describere incipiat. 38. prima dominica Quadragesimæ decretum contra eos qui in Quadragesima peccata sua non cōfitentur, populo publicet. 40.
 Curie ecclesiasticæ reformatio. 86. & seq.
 Curiam causarum secularium ne adeant ecclesiastici superpellicijs induti. 106.

D.

Deambulationes in templis prohibentur. 131.
 Decimæ soluendæ. 175.
 Diaconi & subdiaconi dignè suo munere fungantur. 22.
 quando Eucharistiam sumere debeant. 92.
 Dignitatum & præpositurarum tertia pars fructuum in quotidianas distributiones applicatur. 116.
 Distributiones quotidianas qui lucrentur. 115.
 Distributiones quotidianas non amittunt qui Missam celebrant. 116.
 Duplæ quibus diebus admittendæ. 131.

E.

Ecclesiæ ministri quibus anni temporibus Missam celebrare, aut sacram Eucharistiam sumere debeant. 91.
 Ecclesiastici capi non debent, nisi præcedente semiplena probatione, aut uehementi præsumptione. 89. decenter in carcerem trahendi. 88.
 Ecclesiastici ne sint procuratores personæ secularis, æconomi, aut causarum secularium sollicitatores. 107.
 ne sint cōductores prouentuum ecclesiasticorum, qui arrendatarij dicuntur. 108.

Eleemosynæ

- Eleemosynarias patinas qui circumferre in templis per
mittantur. 164. & sequent. quo tempore petere possi-
sint. 165.
- Episcopi speculatores. 69. quales esse debeant. 70. mensa
eorum frugalis. ibidem. supellex & familia qualis.
ibidem. bona ecclesiastica non in quoscunq; usus es-
fundant. 71. cognatos & affines ne ditent. ibidem.
heredem non instituunt. ibidem. beneficia ecclesia-
stica quibus conferre debeant. ibidem. ad ecclesiasti-
cos ordines qui sint ab eis promouendi. ibidem. gre-
gem ne opprimant. 72. residentia eorum sit utilis ac
frugifera. ibidem. in Monasterijs sibi subiectis statu-
ta Tridentini Concilij executioni mandent. 155.
- Episcopus futurus à quo & qua ratione examinari dea-
beat. 121. sit Doctor, uel Licentiatus in Theologia,
aut iure Canonico, aut publico testimonio Acade-
miæ alicuius aptus ad alios docendum. 123.
- Episcopi titulares quales sint admittendi. 90. de Ordina-
rii facultate Pontificalia exerceant. ibidem.
- Euangelium & Epistolam inter Missarum solennia can-
nentes, dignè id faciant. 22.
- Eucharistiæ præstantia. 44. magna animi præparatio-
ne ad ipsam accedendum. 45. mentem nostram refra-
cit. ibidem. frequens eius usus. ibidem. tempore Pas-
chæ in propria parochia sumenda. 46. infirmi è
templo & propria parochia eam ad se deferri cur-
rent. 47. noctu nō deferatur ad infirmos, nisi neces-
sitas urgeat. 47. quibus festis eam Subdiaconi & Dia-
coni sumere debeant. 92.

Excom

- Excommunicatio si lata sit à iudice in aliquem, com-
missio ad illum absoluendum inter acta refera-
tur. 89.
- Excommunicatio pro rebus deperditis, uel furto subla-
tis, ab Episcopo uel de eius facultate decernen-
da. 151.
- F.
- Fama restituenda. 36.
- Fœminarum conuentus quomodo in Missis nouis pro-
hibeatur. 98.
- Fœminarum suspecta consuetudo ab Ecclesiasticis ui-
tanda. 108.
- Fœminas ne comitentur presbyteri. 109.
- Festa in tota hac prouincia colenda. 157. & seq.
- Festa exquisita & noua non esse celebranda. 131.
- Festis diebus non esse manibus laborandum, etiam si lo-
ca in quibus laboratur, sacra fuerint. 161.
- Festis diebus officinæ quando claudi debeant. 162.
- Flagellantes se quibus temporibus prohibean-
tur. 178.
- Fora ne adeant ecclesiastici superpellicijs indu-
ti. 106.
- H.
- Habitus ministrorum ecclesie honestus. 102.
- Habitus in ecclesia à Canonicis & Beneficiatis gestan-
dus. 113.
- Horarie preces qua ueneratione, & quibus locis dicen-
dæ. 105.
- Horarie

- Horarie preces, quæ pro quotidiano penso dicuntur,
in Choro dum sacra celebratur, dici nõ debent. 102.
- Hostiæ in quibus nonnulla scribi solent, ne dentur infir-
mis. 137.
- I.
- Imagines sanctorum decenter pingantur. 168.
- Imagines Cõfraternitatum quomodo ad funera, uel al-
liõ deportandæ. 167.
- Imagines nemo filis metiatur, ut mensuræ illæ ad infir-
mos perferantur. 137.
- Immunitas templorum seruanda. 171.
- Infirmi Eucharistiam è templo ad se deferri curēt. 47.
- Iudices seculares, qui personas ecclesiasticas in carcerē
trahunt, excommunicati declarantur. 151.
- Iudices seculares, qui templis, quæ immunitate gaudent,
uim inferunt, excommunicati declarantur. 171.
- Iudices seculares actum iurisdictionis secularis in pera-
sonas ecclesiasticas exercentes, excommunican-
tur. 172.
- Iudices delegati non debent mandati limites excede-
re. 150.
- Ius nullum ex actis huius Concilij alicui acquiri, uel a-
dimi. 183.
- L.
- Lectio sacræ scripturæ in quibus ecclesijs haberi dee-
beat. 11. & seq.
- Libros prohibitos nemo imprimat, aut habeat. 8.
- Libri ne imprimantur sine facultate Ordinarij, de qua
in ipso libro constare debet. 9.

Libri

Libri obscœni in scholis adolescentibus ne legantur. 9. & seq.

Ludi, dum sacra aguntur, prohibentur. 162.

Lusoriã mensam qui domi habent, excõmunicãtur. 110.

M.

Machometani ritus ne obseruentur. 56.

Machometanorum institutores ne puerperas, aut egrotos inuisant. 29.

Martialis, & alij similes ne in scholis legantur. 10.

Matrimonij dignitas. 49. institutio. 48. qua præparatione fit ad hoc Sacramentum accedendum. 50.

Matrimonio ne iungat parochus quos probabiliter sciuerit inuitis parentibus contrahere uelle: & contra agentes quibus poenis puniantur. 51.

Matrimonium qui contrahunt intra gradus prohibitos, excommunicantur. 52. multò magis qui illud cõsummant. ibidem. qui spe etiã dispensationis habenda intra gradus prohibitos ad carnis commixtionẽ accedunt, quomodo puniendi. 53.

Matrimonium ne celebretur inter eos qui communes preces nescierint. 56. neque inter exteros & ignotos inconsulto Ordinario. 57. Ordinarius non possit eã facultatem concedere, nisi precedente informatione de personarum qualitate & statu. ibidem.

Matrimonio iuncti si propria autoritate separentur, excommunicantur, nisi intra dies uiginti causas ad Episcopum deferant, uel ad mutuam cohabitationẽ redeant. 59. & seq.

Matutinum officium sancti, uel sancte cui templum dicatum

O

catum

- eatum est, quando inchoari debeat. 100.
 Mendici pauperes ad tēpli ianuam stipem petāt. 164.
 Mensam lusoriā domi habentes excommunicātur. 110.
 Mimi, aut histriones ne sint, qui sunt in sacris consti-
 tuti. 104.
 Ministeria ecclesiastica, quibus clerici sunt ab Episco-
 po deputandi. 65.
 Missam audiendi præceptum sedulò implendum. 160.
 eam celebrare quoties curati debeant. 93. Missæ es-
 leemosyna nostris temporibus conueniens. 93. qui
 plus exegerit, excommunicatur. ibidem. qui pro plu-
 ribus Missis pauciores celebrat, excommunicatur.
 97. Missæ omni superstitioso cultu careant. 95. eam
 celebrans ne per templum oblationes quærat. 97. ut
 in propria parochia Dominicis, & festis maioribus
 audiatur, hortatur sancta Synodus. 162. eam audiāt
 qui diebus festis è ciuitatibus, uel locis aliquò profis-
 ciscuntur. 161.
 Missam nouam ne celebret qui non fuerit de eius cerea-
 monijs examinatus, & qui facultatem non habuerit.
 67. ne sint in Missis nouis profani foeminarum con-
 uentus. 98.
 Missæ tres in eodem simul altari ne celebren-
 tur. 99.
 Missarum non celebratarum numerus à Curatis & Ra-
 tionalibus in fine anni Ordinario exponatur. 139.
 Missæ priuatæ diebus Dominicis & festis colendis, quo
 tempore celebrandæ. 114.
 Missæ

- Missæ reuelatæ & sancti Amatoris. 95.
 Monasteria huius prouinciæ, in quibus scripturæ sacræ
 lectio haberi debet. 11. & 12.
 Monasteria sanctimonialium colloquendi cum ipsis san-
 ctimonialibus gratia non esse etiam à regularibus fre-
 quentanda. 109.
 Multæ impositæ ab hac Synodo, quibus applicen-
 tur. 182.

N.

- Notarij qui admittendi. 181. stabile domicilium non
 habentes, cautionem dare debent. ibidem. Notarij A-
 postolici. ibidem.
 Notarius, quando inter exteros facultate Ordinarij ma-
 trimonium celebrabitur, examinis facti mentionem
 faciat: alioqui qua pœna puniatur. 58.
 Notarius in curia ecclesiastica processus impensas ne
 accipiat sine iudicis taxatione. 88.
 Nouitiæ quomodo ab Ordinario ante professionem sine
 examinandæ. 152.
 Nuptialis benedictio extra parochiam non est sumen-
 da. 50.

O.

- Oblationes per templum non esse querendas ab eo qui
 Missam celebrat. 97.
 Obstetrices ne infantes in eorum natiuitate baptizent,
 nisi ob urgens mortis periculum. 25.
 Obstetrices interrogatæ num infans sit baptizatus, nisi
 uerè respondeant, qua pœna puniantur. 26.

O ij

Occas

- Occasiones propinque peccatorum relinquenda ab ijs, qui Sacramenti pœnitentiæ fructum consequi uolunt. 36.
- Officina, & mercium tabernæ festis colendis quo tempore clausæ esse debeant. 162.
- Ordinis Sacramentum. 61.
- Ordinibus sacris initiati, personæ alicuius secularis procuratores esse prohibentur, æconomi, aut causarum secularium sollicitatores. 107.
- P.
- Parochi quomodo plebem docere debeant. 13. doctrinam Christianam pueros & puellas doceant. 15. magnam rationem habeant eorum, qui sunt nuper ad fidem conuersi. 16.
- Parochiali ecclesia uacante edicto uocandi sunt qui ad eam obtinendam examinari uoluerint. 125.
- Parochialibus ecclesiis, & earum locis annexis de fructibus ipsarum ecclesiarum ad diuinum cultum, & Sacramentorum administrationem prouideri debet. 144. & seq.
- Parochiales ecclesiæ quænam onere ad matrices eundi ut processionibus intersint, liberentur. 147. & seq.
- Pauperes mendici ad ianuam templi stipem petant. 164.
- Patroni iuris patronatus titulum intra sex menses Ordinario ostendant. 173.
- Peregrini Clerici ne admittantur sine literis dimissorijs. 111.
- Peregrini quomodo sint in hospitalia recipiendi. 58.
- Personas in Comœdijs ne agant sacris initiati. 104.

Pœnitentiæ

INDEX.

- pœnitentiæ Sacramentum.* 33. & seq.
- pœnitentiario Canonici primùm uacaturus confec-
ratur.* 129.
- Possessio beneficiorum detur, si priùs literæ prouisionis
Ordinario præsentatæ fuerint.* 141.
- Prædicationis munus quibus committi debeat.* 5.
- Prædicare nemini licet, nisi facultatem in scriptis ab Or-
dinario habuerit.* 6.
- Prædicatores exteri ne uocentur sine facultate Ordina-
rij.* 7.
- Prædicatori quisnam stipendium dare debeat.* 14.
- Præparatio ministrorum ad Sacramentorum adminis-
trationem.* 21.
- Præsentatus ad beneficium iuret nullam inter se & pa-
tronum pactiõnem intercedere.* 174.
- Presbyteri fœminas ne comitentur.* 109.
- Presbyteros hortatur sancta Synodus, ut diebus domi-
nicis & festis solennibus Missas celebrent.* 93.
- Procuratores ne sint qui sacris sunt initiati.* 107.
- Processiones Corporis Christi, & aliæ in quibus paro-
chialibus ecclesiis fieri possint.* 148.
- Processiones Monasteriorum ne egrediantur eorum
septa.* 138.
- Professionẽ quæ emittere uoluerit, ab Ordinario quo-
modo examinanda.* 152.
- Puerperæ, cùm primum domo egrediuntur, infantem in
sua parochia Deo offerant.* 27.

R.

Regulares ne prædicent sine facultate Ordinarij, quam

O ij in

- in scriptis habeant. 6.
- Regulares extra Monasteria uagantes neq; prædicent,
neq; Missas celebrent. 6.
- Regulares translati ad ordinem Canonicoꝝ Regula-
riũ, quibus priuentur. 7.
- Regularium Superiores decreta Tridentini Concilij exea-
cutioni mandent. 154.
- Reliquijs sanctorũ non esse abutendũ ad quæstum. 136.
- Repræsentari in templis nihil debet, quod non sit prius
ab Ordinarij examinatore comprobatum. 101.
- Residentia Pastorum. 73.
- Residentia Patriarcharum, primatum, Metropolitanorũ,
& Episcoporum. 74. & 79.
- Residentia Curatorum inferiorum. 83.
- Romano Pontifici obedientia deferenda. 5.
- S.
- Sacramentum ministrans cum conscientia peccati mors
talis grauissimè peccat. 22.
- Sacerdotij dignitas. 61.
- Saltationes & choreæ quibus locis, & quo tẽpore pro-
hibeantur. 163.
- Sanctimonialium colloquia non esse frequentãda. 109.
- Satisfactio pars pœnitentiæ. 35.
- Scribarum stipendia in curia ecclesiastica sint moderata.
86.
- Scrutinium, siue examen eius, qui ad Episcopatum est
promouendus. 121. & seq.
- Scholæ publicæ à uisitatoꝝ Ordinarij uisitandæ. 10.
- Scholæ puerorum uisitentur. ibidem.
- Scripturæ sacræ lectio in quibus ecclesijs haberi des-

- beat. II.
 Subdiaconi officium ne exerceat qui Subdiaconus non fuerit. 68.
 Superpellicijs utantur confessores, cum in ecclesijs ubi resident, confessiones audient. 42.
 Superpellicijs non esse utendum, cum ad fora, aut ad curiam secularem itur. 106.
- T.
- Templa sub noctem claudantur. 100.
 Testium depositiones in principalibus causis non esse notarijs commitendas, sed à iudice recipiendas. 87.
 Titulares Episcopi. 89.
 Tonsura & habitu quali uti debeant qui fori priuilegio gaudere uoluerint. 64.
 Testamentis mandata pia opera saltem intra annum implenda. 139.
 Tridentini Concilij Statuta omnino seruanda. 4.
- V.
- Vestitus ecclesiasticorum qualis. 102. & seq.
 Vestes superiores ex serico uilloso, uel raso confectæ ecclesiasticis prohibentur. 103.
 Vestibus sacris ne utantur laici. 168.
 Vexilla militaria è templis remoueantur. 135.
 Vigiliæ publicæ in templis prohibentur. 137.
 Votorum commutationes non utcumq; fiant. 43. eas ne in sua commoda confessores uertant. ibidem.
 Vnionum tituli & acta ad Ordinariũ deferantur. 140.
 Usurarij contractus omnino prohibentur. 176.
 Usuram exercentes infames in ecclesia haberi. 177.

(I 1111)

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

Nos Martinus

AYALA ARCHIEPISCOPVS VA-
 lētinus sacra approbāte Valētina Synodo, omnia & sin-
 gula, quæ de ministrorum Curiaē ecclesiasticæ stipen-
 dijs ac mercede ab eadem ipsa Synodo decreta
 sunt, & sequenti catalogo continentur, in to-
 ta hac Prouincia sedulò ac inuiolatè
 obseruari mandamus.

ARANZEL Y TASSA

A RAZON DE MONEDA VALEN-
 ciana de los salarios de las escripturas y drechos de la
 Corte del Vicariato de la Prouincia de Valēcia, hecho
 por mandado y decreto del Illustrissimo y Reue-
 rendissimo señor don Martin de Ayala Ar-
 zobispo de Valencia, y sacro Con-
 cilio Prouincial.

PRIMO, que por ningunos autos de collaciones
 de qualesquier beneficios, aunque sean de primeras
 dignidades, canonicatos, pabordrias, officios, persona-
 tos, parrochiales uicarias, ni beneficios simples, no se to-
 me, ni se puedã tomar drechos algunos de tassa ni sello,
 ni por otra qualquier exaction que succedan directa-
 mente, ni por uia indirecta en prouecho de los Perlados
 desta prouincia: y solamente se pague al escriuano de la
 Corte su trabajo, y de sus escriuientes: es à saber por la
 forma autentica y registro de qualquier auto de colla-
 cion

cion de dignidad, canonicato, pabordria, officio personado parrochial, ó uicaria, se paguẽ al escriuano treyn ta sueldos. y por los autos de las collaciones de beneficios simples, se paguen por la forma autentica y registro quinze sueldos, aunque se prouean por causa de permuta, y que se dispense à tener mas de un beneficio, o por cõmission.

Item por el auto de erection de qualquier yglesia parrochial, aunque sea dismẽbrandola de otra, por las informaciones y processos que sobre ello se hiziere, forma autentica y registro, se paguen al escriuano treyn ta sueldos: y sino diere la forma, se le paguẽ ueyn te y cinco sueldos. Y si las informaciones y processo fuere extraordinario, se pague al escriuano à razon de autos.

Item que por las licencias que se dieren para que algun clerigo pueda seruir por uicario en algun beneficio curado, se pague por cada una dellas al escriuano quatro sueldos por la forma y registro, y seys dineros por el sello. Y pues el tal uicario sea una uez examinado, y admitido por idoneo y suficiente, no sea cõpelido, à que haya de renouar la dicha licẽcia, para seruir el mismo beneficio curado sin expresso ordẽ del reuerẽdo uicario.

Item, que por las licencias que se dieren para que un clerigo sirua por substituto en algũ beneficio simple, por cada una dellas se pague al escriuano por la forma y registro tres sueldos, y seys dineros por el drecho del sello, y no tenga obligaciõ de renouar dicha licẽcia para seruir el mesmo beneficio sin expresso ordẽ del Ordinario.

Item, que por las licencias para celebrar, se pague al escriuano por la forma y registro diez y ocho dineros,

y seys dineros por el derecho del sello.

Item, por las letras dimissorias que se dieren para ordenarse de qualquier orden que sea, se pague al escriuano no la decima parte de un ducado, franca de sello, y de otro qualquier derecho.

Item, por qualquier carta testimonial de qualesquier ordenes menores, o mayores, y de prima tonsura, por cada una dellas se pague al escriuano dandolas en forma no mas de la dezena parte de un ducado. Pero si el dicho escriuano recibiere algunas informaciones, y aquellas redigiere en escripto, o se hizieren algunas otras escripturas con promissio del Ordinario, uisitador, o examinadores, paguese al escriuano de mas por dichas informaciones y escripturas, a razon de autos. Y por una letra testimonial de qualesquier letras de ordenes, o semejantes autos, o escripturas, se pague al escriuano, si fuere de todas ordenes, quatro sueldos: y si de menos, tres sueldos: y mas uno por el derecho del sello.

Item, por una escriptura de transferir los huesos de una sepultura a otra, indifferentemente se pague al escriuano quatro sueldos, y seys dineros por el sello: y lo mesmo se pague por qualquier auto de concession de uaso, o sepultura.

Item, que por las licencias que se diere a los procuradores de las yglesias de nuestra señora de Monserrat, del Puig de Francia, de sancto Espiritu, y de sant Amon, para pedir limosna por la ciudad y diocesi, paguen al escriuano quarenta sueldos: y por las demas licencias paguen quinze sueldos: y la meytad de el

A R A N Z E L.

de el escriuano por el drecho del sello, y al Hospital general se den las licencias pagando el drecho del escriuir, franca de sello. y para pedir pobres, y redemir captiuos en particular, se den graciosamente.

Item, por la commision y patente que se da à un alguazil con facultad de traer uara en los lugares de los nueuamente conuertidos, se de al escriuano por la patente y registro, dos sueldos. y seys dineros por el sello.

Item de qualquier dimissoria, o letra testimonial ad extera loca, quando algun clerigo ua fuera de su tierra à otros reynos, se pague al escriuano tres sueldos, y un sueldo por el drecho del sello.

Item por el auto de la presentacion, o uariacion que hazen los patrones, aunque sean muchos, se pague al escriuano tres sueldos, y otros tres por la forma del edicto, si se pusiere registro del, y de la relacion del nuncio. Y por el consentimiento que daran los patrones, aunque sean muchos, en las permutas de qualesquier beneficios de patronazgo, prestandose dentro del palacio del Reuerendissimo Arçobispo, ò su Corte, ò de la casa del escriuano, se le paguen dos sueldos. Y si fuere el escriuano à recibirle fuera, se le paguen tres sueldos. Y si se hiziere edicto sobre dicha permuta, se le paguen tres sueldos por la forma del edicto, y por el registro de aquel y relacion del nuncio. Y por el monitorio que se hara contra los patrones que presten su consentimiento en la permuta por registro y continuacion de la relacion del nuncio, se le pague al escriuano tres sueldos. Y del salario de dichos edictos pague el escriuano por el drecho del

del sello de cada uno de aquellos, seys dineros.

Item por el auto y letra testimonial in forma uidi-
mus, o transumpto autentico, y registrar instrumentos,
o otras escripturas, dando la forma autentica a la para-
te, y por registro, se pague al escriuano por cartas co-
mo se pagaria de copia de autos: y no dando la forma,
se le pague la meytad.

Item por letras testimoniales de legalidades de au-
tos de notarios publicos se pague al escriuano dos suel-
dos y medio, y seys dineros por el drecho del sello.

Item, por la cura que se da à alguna persona ecclesia-
stica para regir y administrar la persona y hazienda
de algun menor ecclesiastico, acceptar beneficios, y co-
brar sus rentas, y firmar apocas, y ad lites se pague al
escriuano diez sueldos por la forma autentica y regi-
stro. Y fino librare a la parte el auto sobredicho auten-
tico, se pague la mitad. Y si el curador haze procura-
ra a alguna persona en poder del dicho escriuano, dan-
dole el sobredicho poder, o parte de aquel, se pague al
escriuano dos sueldos. Y si la diere el escriuano en auten-
tica forma, se le paguen quatro sueldos.

Item, por una comission hecha ex officio, para co-
lectar los frutos y rentas de algun beneficio, firmar a-
pocas, y pagar los cargos, se de al escriuano dandola in-
forma, y por el registro, ocho sueldos. Y si no la diere
en autentica forma, se le paguen quatro sueldos.

Item por qualquier decreto de institucion de benefi-
cio, concession de sepultura, y de semejantes decretos, se
paguen al Vicario general que los hiziere, diez suel-
dos.

dos: las quales instituciones y decretos se prouee que se hayan de registrar en libros de instituciones de la Corte. Y pague se al escriuano por su salario por cartas à razon de autos, dando la forma autentica, y no dandola, se le pague la meytad.

Item que en todas y qualesquier causas commissarias que se tractaren delante el Oficial y Vicario general por razon de sus officios, que los escriuanos dellas hayan de ser, y sean los escriuanos ordinarios delas cortes Ecclesiasticas: a los quales se les paguen por sus salarios conforme al aranzel de dichas cortes.

Item, por las escripturas, testigos, y respuestas se pague al escriuano a la mesma razon y tacha que se paga al escriuano del Oficialado.

ARANZEL Y TASSA

DE LOS SALARIOS DE LAS escripturas de la Corte del Oficialado de la Provincia de Valècia, à razon de moneda Valenciana: hecho por mandado y decreto del Illustrissimo y Reuerendissimo señor Arçobispo de Valencia, y sacro Concilio Prouincial.

PRimo, se pague al escriuano por un monitorio en carta patente, catorze dineros: y quatro por la relacion de la intima, que por todo sean diez y ocho dineros: y quatro por el sello.

Item, por una carta publicatoria de excommunication, y por registro y relacion por todo diez y seys dineros, y quatro por el sello.

Item, por la segunda letra publicatoria dos sueldos

por la forma, registro, y continuar la relacion: y quatro dineros mas por el sello.

Item, por la tercera letra publicatoria, o participantes, dos sueldos, y quatro dineros por la forma, registro y continuar la relacion de la publicacion: y mas quatro dineros por el sello.

Item, por qualquier letra de invocacion del brazo secular por execucion de qualesquier provisiones, si sera hecha contra persona lega para executar en bienes de aquel, se pague al escriuano quatro sueldos por la forma y registro, y seys dineros por el sello.

Item, por un cartel de excommunion sobre cosas hurtadas, o perdidas, que se llama de uet, por el derecho de escriuano y sello, diez y ocho dineros: y por cada uno de los otros carteles lo mesmo: y los seys dineros por el derecho del sello.

Item, por una empara, quatro dineros: y por qualquier proc. apud acta, quatro dineros: y por qualquier provision simple, quatro dineros.

Item, por una obligacion simple, quatro dineros: y si sera por virtud de inserta de albaran, o de testigos, o de otras escripturas, reciba el escriuano lo que tachara el Reuerendo Official por su firma y no sin ella.

Item, por una simple condennacion, quatro dineros: y si fuere extraordinaria, reciba el escriuano lo que el Reuerendo Official tachare por su firma, y no sin ella.

Item, por qualesquier otras provisiones, y mandatos sumarios y sin processo, aunque sea poner alguna persona en prision, y sacarle della, reciba el escriuano seys dineros por la continuation de la tal provision y mandato.

Item por un acto de remission de usuras, y de otros crimines de contratos illicitos, cinco sueldos. Y si fuere extraordinaria, se pague lo que tachare el Reuerendo Official por su firma. Y si la quisiere la parte autentica, pague dos sueldos y medio mas.

Item, por un acto de abollicion, de remission de heridas, o de muerte, que haze la parte cinco sueldos. Y si fuere extraordinaria, se pague lo que tachare el Reuerendo Official por su firma. Y si la quisiere la parte autentica, pague dos sueldos y medio mas.

Item, por el salario del acto del Sacramento y homenaje, y tener arrestos y firmanças de guardar aquellos, se pague al escriuano tres sueldos.

Item, del acto de paz y tregua se pague al escriuano tres sueldos, es à saber, un real de cada una delas partes que firmaren en su poder, pues firmen en un mismo acto. Y firmando en muchos, paguen los que no haurã firmado por cada firma, o partida un real cada uno Valenciano. Y si entreuene otro escriuano, se le pague la meytad.

Item, por una subrogacion de marmessoria en forma comun diez sueldos, sacandose en publica forma, y no sacandose, recibala mitad. Y si fuere extraordinaria con relacion de algunas atendencias, pague se por el extraordinario trabajo del escriuiente, lo que mas parescera al Reuerendo Official, por su firma, y no sin ella.

Item, por la primera inhibitoria que el Reuerendo Official otorga contra algun juez en causas civiles, reciba el escriuano por la escriptura, continuacion, y relacion

cion, ocho sueldos: y por las demas, si las ordenare el escriuano, reciba lo mesmo: y si las ordena letrado, por la forma, continuacion, y relacion reciba tres sueldos. Y si las tales letras fueren de larga y extraordinaria escritura, de mas de lo susodicho se pague al escriuano lo que mas tachare el Reuerendo Oficial. Y por cada una dellas se pague por el sello un sueldo mas.

Item, por la primera letra que prouee el Reuerendo Oficial en contencion criminal, o que por ella repite alguna persona de prima tonsura del juez secular con inserta del titulo clerical, ora sea simple tonsurado, ora cõjugado, pague y reciba el escriuano quinze sueldos, por la forma, sello, continuacion, y relacion: y por las fianças, y testigos, e informaciones que en semejantes casos se suelen dar, y proceder demas de lo dicho, se le pague cinco sueldos. Y si fuere la prouança extraordinaria, reciba el escriuano lo que el Reuerendo Oficial tachare por su firma, y no sin ella: y la tassa del sello sea un sueldo.

Item, por las otras letras que se haran con prouision del dicho Reuerendo Oficial, por cada una de dichas letras reciba el dicho escriuano, y se le pague lo mesmo que se le ha de pagar en las causas ceviles: y por cada una de las dichas letras se pague por el sello un sueldo mas.

Item, por la cura hecha à algun clerigo, quando se asigna por curador de algun menor ecclesiastico para tener cura de recebir sus rētas, firmar apocas, acceptar beneficios, y ad lites continuada y librada en forma au-

P tētica

tentica à la parte, reciba el escriuano diez sueldos: y si no se librare, la meytad.

Item, por una licencia simple para casarse, se pague al escriuano por todo derecho de forma, y registro de las licencias que diere, un sueldo, y seys dineros por el sellio. Y de las que se dieren por los oficiales forancos, no se de al escriuano de la corte cosa alguna: y al escriuano de dichos Vicarios por la forma y registro de dicha licencia, se le pague un sueldo.

Item, por las escripturas de processo, se pague por cada carta de forma mayor dos sueldos, y haya quinze pares de renglones en cada hoja, y quinze syllabas en cada renglon: y por cada hoja de quarto de pliego se pague un sueldo, y haya en cada plana nueue pares de renglones, y en cada renglon onze syllabas.

Item, por carta de testigos se pague al doble, es à saber, la mitad por el drecho de la corte, y la mitad por el drecho del notario recebidor por la parte que los da, y la otra parte la meytad por su copia, si la tomare.

Item, por todas las respuestas se pague por carta doble como por la de los testigos, por la parte que las pidiera, y la mitad por la parte à quiẽ se piden por su copia, si la tomare.

Item, que por los actos que la parte ordenare, y escriuiere el notario en processo, pague el q̃ los ordena el doble, y la otra parte la mitad por su copia, si la querra.

Item, que lo mesmo se pague, y en la forma sobredicha en los processos criminales que se bizieren en la corte ecclesiastica.

Item

Item, que los escriuano de dichas cortes, y los que por ellos recibieren testigos, no puedan alargar la escriptura dellos, repitiendo los articulos, ni interrogatorios, sino que puesto el primer preambulo que comienza Testigos &c. segun el estilo ordinario haya solo dezir y cōtinuar despues el N. testigo dado y producido por parte. N. el qual juro à nuestro señor, &c. super primo, &c. dixo. Super secundo. &c. dixo, & sic de singulis. Y sobre el interrogatorio general, diga ad generalia dixo non. &c. si ya el testigo no dixesse alguna cosa de parentesco, amistad, ò soborno, que en tal caso se deue continuar lo que el testigo respondiere sobre los interrogatorios generales.

Item, que de qualesquier processos, actos, o escripturas que hizieren fee, ora sea en primera instancia, ora por appellacion, el escriuano de la causa sea obligado de recibirlos por auto que continue en processo de los autos quãtos son, quãtas las hojas del processo, y del principio, y fin de aquel: y no reciba por ellos, ni por custodia dellos salario alguno mas de lo que montare lo que escriuieren en processo por la exhibiciõ que la parte hiziere, y auto que sobre ello recibiere, ni pueda compellar a las partes à que tomen dello copia: pero si la quisierẽ las partes, ò por repetir los originales, y que por tanto huuiese de quedar copia collacionada con ellas cõ el processo corriente, en tal caso pague la parte que pidiera, o huuiera de dexar tal copia un sueldo por hoja de pliego mayor, y seys dineros por hoja de quarto de pliego. en los

P ij quales

quales haya de haver escriptos los mesmos renglones y syllabas arriba dichas.

Item, que si por caso en las hojas de dichos processos no huviessse cumplimiento de tãtos renglones y syllabas respectiuamente, en tal caso se prouea por el Reuerendo Official, que se le suelte a la parte por pena de la mala continuacion, el tercio de lo que mōtare el tal processo.

Item, que si acaesciessse por letras subsidiarias recibiesse se algunos testigos, y hazerse algunas escripturas, que el escriuano no pueda recibir, ni se le pague sino el derecho del receptor, que es la mitad de lo que recibiera si los testigos se recibieran, y los actos se hizieran en esta corte, como la otra parte se dara à la corte de la qual se prouee la commision.

Itē, si algun litigante se da por miserable, y le da por tal el Reuerendo Official, el escriuano sea obligado de darle copia del processo, pagãdole seys dineros por carta de forma mayor, y tres de forma pequeña, y ansi que se le pague solo el derecho del escreuir: y que se le de sin dilacion ni detencion alguna: y que pueda el escriuano cobrar lo demas de sus bienes, quando los tuuiere: y que no se le detenga la copia hecha la declaracion que es miserable, aunque el escriuano pretienda lo contrario, hasta que lo haya prouado.

Itē, que si acaesciere pleytear diuersas personas, que sean mas de uno de una parte, y alguno, o mas dellos se declare ser miserables, que los tales contribuyan en la copia como miserables. Y los demas que no lo fueren, paguen al escriuano el cumplimiento del salario del processo.

ARANZEL.

esso.

Item, que quando se haga algun processo entre partes, y la una dellas no toma copia del processo en todo, o en parte, y es condenada en costas, o en su parte, que el escriuano haya de cobrar de la parte condenada su parte del processo, y que no lo pueda pedir, ni se lo deua pagar la otra parte, ni por no ser pagado de la parte condenada, no pueda el escriuano dilatar de dar la sentencia y executoriales della à la otra parte.

Item, que los processos que se hizieren ciuiles, o criminales à instancia del Fisco, y fuere el acusado condenado en costas, sea el tal condenado obligado à pagar demas de su copia del processo, si la tomo, lo que hauia de pagar el procurador Fiscal por sus escripturas, testigos, y su parte del processo, aunque no haya tomado copia del, y que por ella se le haya cõunicado el processo original: deduzido empero por el salario del escriuiente, y otros trabajos seys dineros por hoja mayor, y tres dineros por hoja menor. Y si el condenado no tomo copia, no haya de pagar mas del drecho y salario del processo, deduzido lo susodicho: y siempre que quisiere copia, se le haya de dar, tomandole en cuenta lo que ha uera pagado.

Item, que el escriuano haya de dar los processos y autos que recibira à la parte que los quisiere, autenticos, signados, y autorizados por signum mei, o por hoc est abstractum, seu copia huiusmodi. &c. como la parte lo quisiere: y que no puedan tomar mas salario de una manera que de otra. Y si por caso se le diere à la parte de

ARÁNZE L.

una manera, y los quisiere despues signados de otra, en entregandose al escriuano la copia que dio original, sea obligado de signarlos y autenticarlos, como la parte eligiere, pagandole el salario del escriuiente por las hojas que conuerna rescreuirse, y tres sueldos mas por el trabajo que terna del collacionar lo rescripto, y signar la escriptura: y no entregãdole la copia, y quisiere la misma parte otra, ò mas copias, sea obligado el escriuano de darlas autenticadas en una de diehas formas, como la parte eligiere, pagandole por cada copia un sueldo por carta mayor, y seys dineros por carta menor, atendido que la parte le pago la primera copia por rigor.

Item, que si acaesciere de hauer de yr el escriuano fuera desta ciudad, se le paguen, y le hayan de pagar por cada dieta à el quinze sueldos, y à qualquier substituto suyo que por el saliere fuera de Valencia, onze sueldos, pues salga de la ciudad, y fuera de sus arruales: y por cosas tocantes à la corte, y dependientes della, sea obligado de yr en persona à recibir los tales actos y testigos, o de dar otro en su lugar suficiente e idoneo à contento del Reuerendo Oficial, al qual se le paguen onze sueldos cada dia, y demas se le paguen los actos conforme à este Aranzel.

Item, se pague por letras testimoniales de legalidades dos sueldos y medio al escriuano, y seys dineros por el sello, y assi por todo drecho tres sueldos.

Item, por commissiõ para recibir testigos, tres sueldos, y si fuere extraordinaria, se pague al escriuano lo que el Reuerendo Oficial tachare.

Item,

Item, por commission de juezes contadores, diez y ocho dmeros.

Item, por qualquier acto, o provision de deposito de mayor, o menor suma que sea, se pague al escriuano un sueldo: y que los dmeros que se huieren de depositar, se depositen à nombre y en poder del escriuano de la corte, dando fianças suficientes: y por el salario de los depositos, y tener cuenta de lo que recibe y pagare, se le paguen, y se retenga à razon de dos dineros por libra, y que no pague ni gaste de dichos dmeros depositados, si no por provision del Ordinario firmada de su mano. Y si se hizieren depositos que tengan respecto à dotes, ò restituciones, ò interres de partes, se haga el deposito à nombre del escriuano en la tabla de Valencia, y en las otras cathedrales en la sacrestia, ò donde mejor parezscera à suelta del Reuerendo Official que por tiempo fuere.

Item, que de los testigos que se huieren de recibir fuera de la Corte, ò respuestas de algunas personas dentro de la ciudad, o arruales della, reciba el escriuano que fuere à recibirlas, por su yda por cada uex diez y ocho dmeros: y no pueda llevar mas, aunque acaezca recibir mas testigos en una mesma casa.

Item, por el calendario que el escriuano pone en la introduction de un processo en qualquiera escriptura, o libello, se le pague por la parte que le pusiere, doze dmeros: y no pueda llevar cosa alguna por toios los demas que pusiere en qualesquiera otras escripturas de dicho processo, y si se prosigue, se le tome en cuenta.

P iiij Item

Item, por el processo y acto de dispensacion que se hiere por uirtud de bullas Apostolicas en qualquiera grado que sea simple, ò doble de consanguinidad, o afinidad, dando la forma à la parte, se pague al escriuano un ducado: y sino se le diere, se le pague la meytad. Y lo mismo se entienda por el processo que se haze en la dispensa para las personas que no son legitimos.

Item, por el acto y letras testimoniales y trāsumptos in forma uidimus autentica de instrumentos, ò otras escripturas autenticas, dando la forma autentica à la parte, se pague al escriuano por cartas, como se pagaria de copia de otros autos: y sino diere la forma, se le pague por el registro la meytad.

Tassa del Aduogado, y procuradores Fiscales.

PRimo, por el ordenar el aduogado Fiscal una escriptura de denunciacion, y no ordena otras escripturas, ni disputa la causa por parte del Fisco, se le paguen treze sueldos.

Item, quando el aduogado Fiscal ordenare escripturas y disputare la causa, y se diere sentencia en ella, se le pague al aduogado segun su trabajo lo que tachare el Reuerendo Oficial por su firma, y no sin ella.

Item, por la parte y presentacion que hazen los procuradores Fiscales de la escriptura de denunciacion cōtra algun criminoso, y la parte otorgare, sometiendo se
à j. y zio

a juyzio, pidiendo misericordia sin darse testigos, y se da sentencia. se pague à los procuradores fiscales quarenta sueldos: y si se remite sin composicion, ni dar sentēcia, se les pague diez sueldos.

Item, si se formare processo, y se diere sentencia contra el delinquente, reproduziendo testigos, siendo la causa sumaria, se pague por salario à los procuradores Fiscales cinco libras. Y si el processo durare por tiempo largo, y hauran tenido los procuradores Fiscales mucho trabajo en la prosecucion de aquel, se les pague por su derecho lo que el Reuerendo Official tachare por su firma, y no sin ella.

Item, por prender qualquier persona de dia, se les pague tres sueldos: y si fuere de noche, se les paguen seys.

Item, que lo mesmo se les pague quando con auxilio se los mãda traer alguna persona delante el Reuerendo Official, que de dia se les pague tres sueldos, y de noche seys.

Item, por hazer firmar paz y tregua, y tomar los homenages, se les pague tres sueldos, un real de cada una de las partes: y si entruiniere official Real, reciba solo un real de la persona ecclesiastica.

Item, para secrestar una muger por traerla delante el Reuerendo Official, se les pague un real, y por el juramento otro real, y por llevarla al sacresto otro real, que por todo sea quatro sueldos y medio.

Item, por formar las informaciones contra el delinquente, sino excediere de tres testigos, se le paguen tres sueldos: y si fueren mas, se les paguen diez y ocho di-

P y neros

neros de cada testigo.

Item, por la asistencia que hazen quando alguno esta puesto à penitencia, les pague el delinquente diez sueldos y por el cirio que le dan para offrescer, cinco sueldos.

Item, quando alguno esta preso en las carceles reales por las instancias que hazen los Fiscales, quando se firma de derecho por el preso, tres sueldos.

Item de presentar una letra al illustre Virrey, Regente, y a los del consejo, presentandola y asistiẽdo los procuradores Fiscales se les paguen quinze sueldos.

Item, quando los procuradores Fiscales yran fuera Valencia, à instancia de parte, se les pague por cada dia quinze sueldos y sino excede una legua, se les pague la mitad: y si fuere por la Corte, se le pague por dieta diez sueldos.

Tassa de los Nuncios.

PRimo, por una intima y hazer relacion della, seys dmeros.

Item, por intimar un monitorio à alguna persona, y relacion, seys dmeros.

Item, por hazer una empara y hazer relacion della, diez dmeros.

Item, por una citacion y relacion dentro Valencia, quatro dmeros, y fuera por los arrauales, un sueldo y si fuere una legua, tres sueldos y medio. y si mas, se le pague por dieta à razon de siete sueldos.

Item.

ARANZEL.

Item, quando el nuncio yra por mandamiento del Reuerendo Official à traerle alguna muger para sacrestarla, y llevarla al secresto un real.

Item, por llevar presa una persona, aunque sea por auxilio de dia se le pague diez y ocho dineros, y de noche tres sueldos.

Item, por presentar una letra al illustre Virrey, Gobernador, y otros Officiales, cinco sueldos.

Item, de la asistencia que hazen à los que estan à penitencia, y cumplir aquella, cinco sueldos.

Item, quando se hazen processos contra algunos delinquentes, à instãcia de los procuradores Fiscales, y los nuncios citan testigos, y hazen otras diligencias, y el delincente es condenado, se les pague lo que el Reuerendo Official tachare: y si fuere absuelto, no se le pague nada.

Item, si atadesciere yr fuera desta ciudad por prouision del Reuerendo Official, se les pague por cada dieta diez sueldos.

Tassa del Carcelero.

PRimo, si se le mandare prender alguna persona, por llevarle à la carcel se le pague diez y ocho dineros.

Itẽ, por la entrada de qualquier preso q̄ se pusiere en la carcel, se pague dos sueldos y medio, y tome carcellage de los que estuuieren presos dẽtro delas carceles, y de los

los que estuuieren presos dentro de la casa del Reuerendissimo Arçobispo y no por casas de la ciudad, pues no estuuieren à cargo del carcelero.

Item, que en los casos que hiziere officio de nuncio, se le pague lo mesmo que à un nuncio.

Item, que à las personas que se pusieren presas en la carcel, no las dexé hablar à persona alguna, hasta que hayan tomado sus dichos y confesiones, si no le fuere mandado lo contrario.

Item, que el carcelero no dexé entrar en la carcel dōs de estan los presos, muger alguna sin licencia del Reuerendo Official.

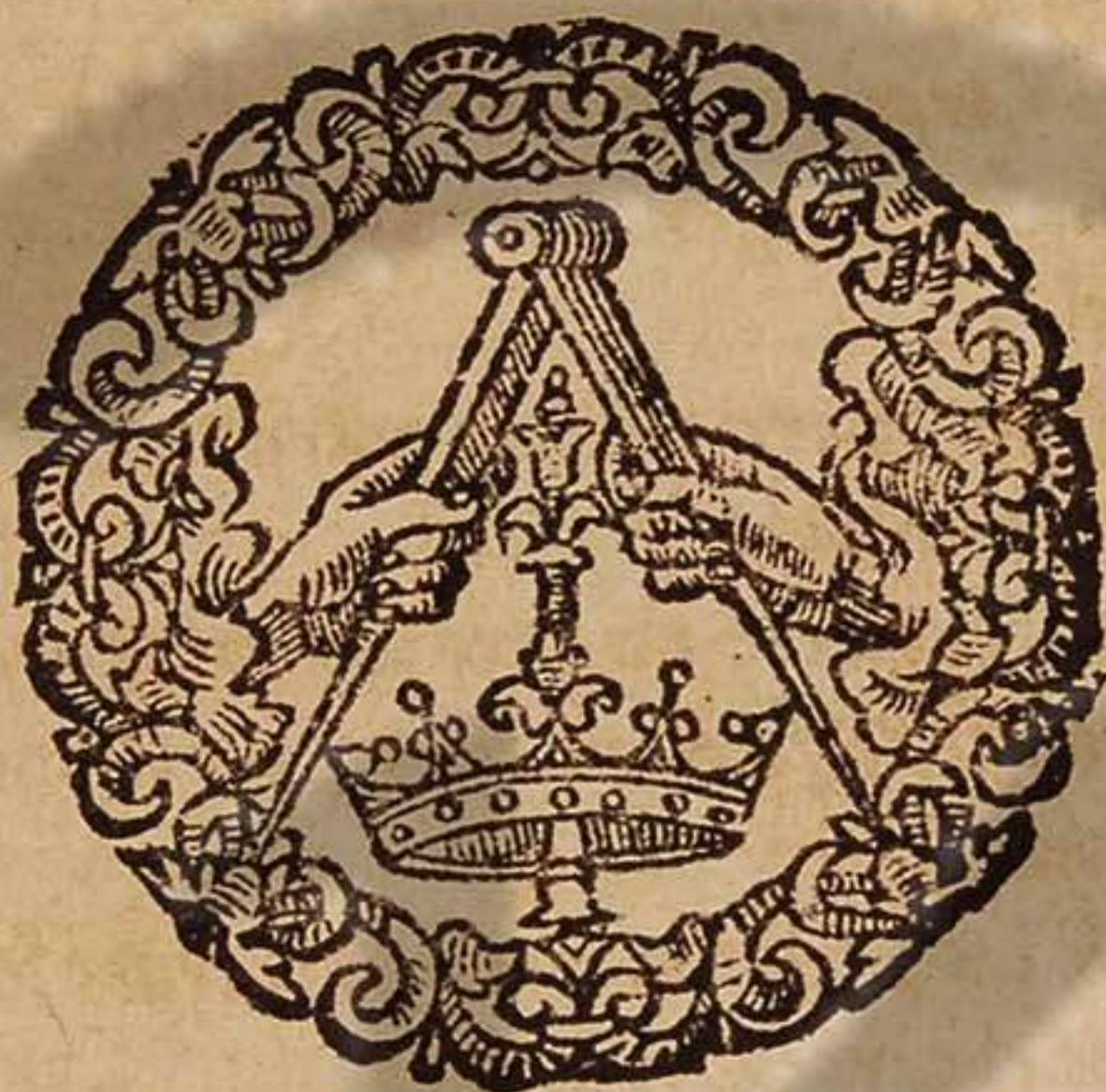
Item, que el carcelero no dexé entrar en la carcel persona alguna con armas.

Item, que el carcelero no dexé salir ninguna persona de la carcel sin expresso mandamiento y licencia del Reuerendo Official.

Item, que de las personas que se declarare ser miserables, no se tome el carcellaje alguno.

Que omnia præcedenti catalogo comprehensa, ac etia fuerūt, sancita, & publicata in prædicta Provinciali Synodo in congregatione habita nona die mensis Februarij, anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo sexto.

FINIS.

12

12

12

VENERA-
 bili Fratri Fer-
 dinando Patriar-
 che Antiocheno, Archie-
 piscopo Valen̄.

PIVS PAPA V.

Venerabilis frater, salutē & Apo-
 stolicā benedictionē. Prouincia
 le Concilium Valētinum supe-
 rioribus annis celebratū, quod
 correctioni nostræ subijciens, misit ad nos
 bonæ memoriæ proximū prædecessor tuus,
 vidimus, & à venerabilibus fratribus nostris,
 quos ad interpretationem sacri Tridentini
 Concilij assumpsimus in consilium, quo ad
 eius in præsentia fieri potuit, emendandū cu-
 rauimus. Quæ autem in eo corrigenda, de ip-
 sorum

forum etiam venerabilium fratrum sententia,
 nunc visa sunt, ea hic infra scribi iussimus.
 Porro fraternitatis tuę, tuorumq; Coepisco-
 porum officium erit, illa diligenter animaduer-
 tere, & vt ad ea ipsa Concilium istud omni-
 no accommodetur, & conformetur sedulo cu-
 rare. In ijs verò etiam, quę deinceps istic Deo
 approbante, Prouincialia concilia habebun-
 tur, earundem infra scriptarum correctionum
 nostrarum semper meminisse, ita vt ab illarum
 ratione atque sententia nullo vnquam tempo-
 re discessisse videamini.

Sessione. I. in proœmio. Ibi, hæc sancta pro-
 uincialis Valentina Synodus. & c. Hæc verba
 sancta Synodus nõ cõueniunt Synodo pro-
 uinciali, sed vniuersali. In prouinciali autem
 verba sic concipi debent. N. Archiepisc. & c.
 de consilio & assensu RR. DD. Coepisco-
 porum nostrorum in Prouinciali Synodo sta-
 tuimus. & c. Ideo verba illa sancta Synodus
 tollantur, & hic, & in omnibus alijs locis hu-
 ius Concilij, vbi, posita sunt. Ibi, profitetur, ac
 deffert. & c. Debuerat hæc professio fidei fie-
 ri iuxta formam præscriptam in literis Pij. 4.
 quarum exemplum nunc mittitur, vt ea dein-
 cept sic præcisse præstetur.

Sessio

Sessio. 1. cap. 2. quod incipit, Regulares extra sua Monasteria. Ibi, aut ad simplex beneficium. Dicatur, aut ad aliquod beneficium.

Sessio. 2. cap. 3. quod incipit, Baptismus sacramentorum. Ibi, Ex pacto in eius collatione. &c. Displicuere illa verba, ex pacto, quod spontè datum, seu oblatum permittant, & homines ad dandum inuitent.

Sessio. 2. cap. 8. quod incipit. Quoniam Machometanorum. Ibi, etiam ægrotis grauius laborantibus. Videbatur iniungenda potius pœna, & quidem maioris summæ, Medicis, qui prima vice ab ægrotis vocati, eos non admonerent, vt parochum ad se accersiri iubeant. Vei postquàm admonuissent, secunda vice accedentes, etsi ægrotos non paruissime viderint, ad eos nihilominus postea reuerterentur.

Sessio. 2. capit. 18. quod incipit, Presbyteris omnibus. Ibi, in excommunicationem latæ sententiæ. Displicuere illa verba, latæ sententiæ.

Sessio. 2. cap. 22. quod incipit: Non probat sancta synodus. Ibi, posthac aquam tantum. Displicuit hæc innouatio.

Q ij

Sessio

Sessio. 2. cap. 25. quod incipit: Quavis ma-
trimonia, quæ inuidtis parentibus. Tollatur
omnino hoc decretum.

Sessio. 2. cap. 28. quod incipit: Iubet san-
cta Synodus ne parochus. Licet optandū sit,
vt qui contrahūt matrimonia, hæc omnia sci-
rent; non potest tamen propterea libertas ma-
trimonij impediri. Ideo deleatur totum hoc
decretum, & curent Ordinarij, vt qui ignari
sunt, doceantur.

Sessio. 3. cap. 4. quod incipit: Quoniã Epi-
scopi, qui titulares vocantur. Ibi: nisi notus
fuerit, &c. Addatur, vel missus à sede Apосто-
lica. Ibid. in regnis Hispaniæ, aut insulis illi
adiacētibus progenitus. Tollatur verbū pro-
genitus.

Sessio. 3. cap. 5. quod incipit: Eorum vitæ
meritum. Ibi: Qui non paruerit, &c. vsque
ad vers. Presbyteros autē. Tollatur tota hæc
clausula, quæ pœnam & mulctam irrogat, &
permittatur hæc res in terminis iuris canoni-
ei, & concilij Tridentini.

Sessio. 4. cap. 2. quod incipit: Quoties pa-
rochialis ecclesia. Ibi, vt per edictum publi-
cum, qui ad eam parochialem, &c. Declare-
tur vt per hæc verba non censeatur ablata ijs,
quibus

quibus à concilio Tridentino, Sessio. 24. capit. 18. data est facultas nominandi examinatoribus alios, quos idoneos aptosque noverint, ita ut ordo & forma in dicto capit. 18. præscripta feruetur ad vnguem. Ibid. Quindecim, vel pauciorum dierum. &c. Visum est tempus nimis breue, ut quod minimè auferre possit facultatem nominandi, & post illud tempus ijs, quibus ex dicto cap. 18. competit. Ibid. Poterit tunc Ordinarius pro suo arbitrio Ecclesiæ, ut magis expedire viderit, providere. Deleantur hæc omnia verba, & dicatur. Poterit tunc is, ad quem collatio pertinet, alicui prævio priuato examine, providere.

Sessio. 4. cap. 3. quod incipit. Cum ij, qui morum grauitate. Ibi, In aliqua studiorum Vniuersitate, quæ nulla hæresis suspitione tunc laboraret, arduo præcedente examine, iuxta Vniuersitatis illius statuta. Deleantur hæc omnia verba, quia non sunt in decreto concilij Tridentini Sessio. 24. cap. 12. Ibid. Capitulis verò non liceat aliter, quàm iuxta huius statuti formam aliquem ad alicuius Archidiaconatus possessionem admittere. Deleantur hæc omnia verba.

Sessio. 4. cap. 4. quod incipit. Hortatur sacrosancta Tridentina Synodus. Hoc totum decretum pro non facto editòue habeatur, sed decretum concilij Tridentini in hac materia editum seruetur prout iacet.

Sessio. 4. cap. 8. quod incipit. Quoniam tēpla, quæ diuino. Ibi, vltra dies nouē. Et ibid. intra quos, &c. Seruetur in hoc ius cōmune.

Sessio. 4. cap. 12. quod incipit, Statuit sancta Synodus ne è monasterijs. Ibi, Illud etiam prohibet, ne regulares extra monasteria ad sepeliendos defunctos crucē deferendo in processione progrediantur. Tollatur tota hæc clausula, & seruetur consuetudo locorum.

Sessio. 4. ca. 16. quod incipit. Cùm aliquādo accidat. Totum hoc decretum tollatur.

Sessio. 4. cap. 18. quod incipit. Quemadmodum æquum est. Totum hoc decretum reprehenditur, quia ab ijs factum, qui faciendi potestatem non habuerunt, & reseruarij satis iuri cogi poterant ad ea subeunda onera, ad quæ litteræ reseruationum eos obligant.

Sessio. 4. cap. 20. quod incipit. Quoniam experimento aliquando. Ibi, Si quando constiterit iudices delegatos cuiuscunque dignitatis, seu præminentia, &c. Auctores huius decreti,

decreti nimium sibi arrogarunt. Ideo deleatur totum, cum latis etiam iure cōmuni prouisum sit.

Sessio. 4. cap. 22. quod incipit. Antequam professionem. Ibi, Dos eodem concilio. &c. & ibi, Dotem ipsam receperit, &c. Deleantur dictiones dos, & dotem; & dicatur bona. Dat. Romæ apud S. Petrū sub annulo piscatoris, die iiij. Nouembris M. D. Lxvij. Pontificatus nostri anno secundo. Cæ. Glorierius.